

Elektronik Haberleşme Sektörü

3 Aylık Veriler Raporu 2023 – 3. Çeyrek

Yayın Tarihi: Aralık 2023

Elektronik Haberleşme Sektörü 3 Aylık Veriler Raporu

2023 – 3. Çeyrek

Sektörel Rekabet Bölümü

06/2012 sayılı Elektronik Haberleşme Yasası uyarınca, Kurumumuzun görev ve yetkileri arasında 'Elektronik haberleşme sektöründeki gelişmeleri takip etmek, sektörün gelişimini teşvik etmek amacıyla gerekli araştırmaları yapmak veya yaptırmak ve bu konularda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde çalışmak' yer almaktadır.

İlgili görev ve yetkilerden yola çıkarak, Kurumumuz işbu raporu hazırlayarak kamuoyuna sunmuştur. Burada paylaşılan bilgiler genel bilgi amaçlıdır. Yayımlanan tüm raporlarda bulunabilecek farklılıklardan ötürü, Kurum, değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

Bu rapor, Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu'nun resmi yayını olup, barındırdığı bilgilerin kısmı ve/veya tümü kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

<http://www.bthk.org>

info@bthk.org

İçindekiler

Terimler Sözlüğü	3
Giriş	4
Detaylı Veriler	13
Sektör Bazında Gelirler	13
Mobil Haberleşme Sektörü	15
Abone Sayısı Ve Penetrasyon	15
Mobil Trafik Hacmi	21
Mobil Gelirler	23
Abone Başına Ve Çağrı Başına Aylık Gelir	26
Aylık Kullanım Miktarı (MOU)	28
En Çok Trafik Gönderilen Ve Alınan Ülkeler	31
Kısa Numaralar	32
SMS – Short Messaging Service	33
Akıllı Telefon Ve Data Kullanımı	34
İstasyon Dağılımı	39
Sabit Haberleşme Sektörü	40
Sabit Pazarda Trafik Hacmi	42
Sabit Pazarda Gelirler	44
Abone Başına Aylık Gelir (ARPU)	46
Aylık Kullanım Miktarı (MOU)	47
En Çok Trafik Gönderilen Ve Alınan Ülkeler	48

Sabit İnternet Ve Genişbant Sektörü	50
Sabit İnternet Hizmet Türlerine Göre Dağılım	51
Sabit İnternet Genişbant Bağlantı Hızları	53
Sabit Genişbant İnternet Pazarında Gelirler	54
Abone Başına Aylık Gelir (ARPU)	56
Çağrı Taşıma Sektörü	60
Çağrı Taşıma Pazarında Gelirler	61
Detaylı Tablolar	62
Elektronik Haberleşme Sağlayıcılar	67

Terimler Sözlüğü

ARPM	Average revenue per minute - dakika başına ortalama gelir. Haberleşme sağlayıcıların veya sektörün ses görüşmelerinden elde edilen gelirin, aktif kullanıcıların görüşme süresi toplamına bölünmesi ile elde edilen rakam.
ARPU	Average revenue per user - abone başına ortalama gelir. Haberleşme sağlayıcıların veya sektörün seçilmiş gelir kalemlerinin, o gelir grubuna ait toplam aktif kullanıcı sayısına bölünmesi ile elde edilen rakam.
Genişbant	Her zaman açık ve çevrimiçi olan, aynı zamanda da hızı 128 KBit/s üzeri olan internet bağlantılarına verilen genel isim.
Cepten İnternet	Akıllı telefonlar aracılığı ile 3G teknolojisi üzerinden internete ulaşım.
Dial-Up	Özel bir telefon numarası aranarak modem aracılığı ile internete ulaşan, hızı 128 KBit/s altında olan bağlantılarına verilen isim.
xDSL	Digital subscriber line - sayısal abone hattı. Bakır telefon kabloları üzerinden evlere ve ofislere yüksek bant genişliği sağlayan bir internet teknolojisi.
Hotspot	Halka açık yerlerde kablosuz internet ya da ağ hizmetlerinin sağlandığı yerel alanlardır. Abonelik sözleşmesi gerektirmeden internete ulaşmak için kullanılmaktadır.
IMEI	International Mobile Equipment Identity
MBit/s	Megabits per second. Sayısal bilginin aktarım hızının ölçülmesinde kullanılan bir hız birimi.
MOU	Minutes of usage - abone başına aylık ortalama kullanım. Bir kullanıcının aylık ortalama konuşma süresini ölçen bir hesaplama yöntemidir.
Mobil İnternet	Ses kullanımına kapalı olan data GSM hatları kullanılarak 3G modem üzerinden internete ulaşım.
M2M	Cihazların kablosuz olarak birbirleri ile iletişim kurmasını sağlayan platform ve teknolojilere verilen genel tanımdır.
NTS	Numara Taşıma Sistemi
SMS	Short Message Service - Kısa Mesaj Hizmeti. Cep telefonu aracılığı ile yazılan azami 160 karakterlik mesajın bir cep telefonundan diğer bir cep telefonuna gönderilmesi, mesajlaşma hizmetidir.
Telemetri	Bir sistem ya da tesisin uzaktan izlenmesi veya kontrol edilmesine olanak sağlayan mobil teknolojidir.
Wireless	Radyo dalgaları ile çalışan ve kullanıcının hanesine monte edilen bir antenin, internet servis sağlayıcısının istasyonu ile bağlantı kurarak aldığı genişbant internet hizmetidir.

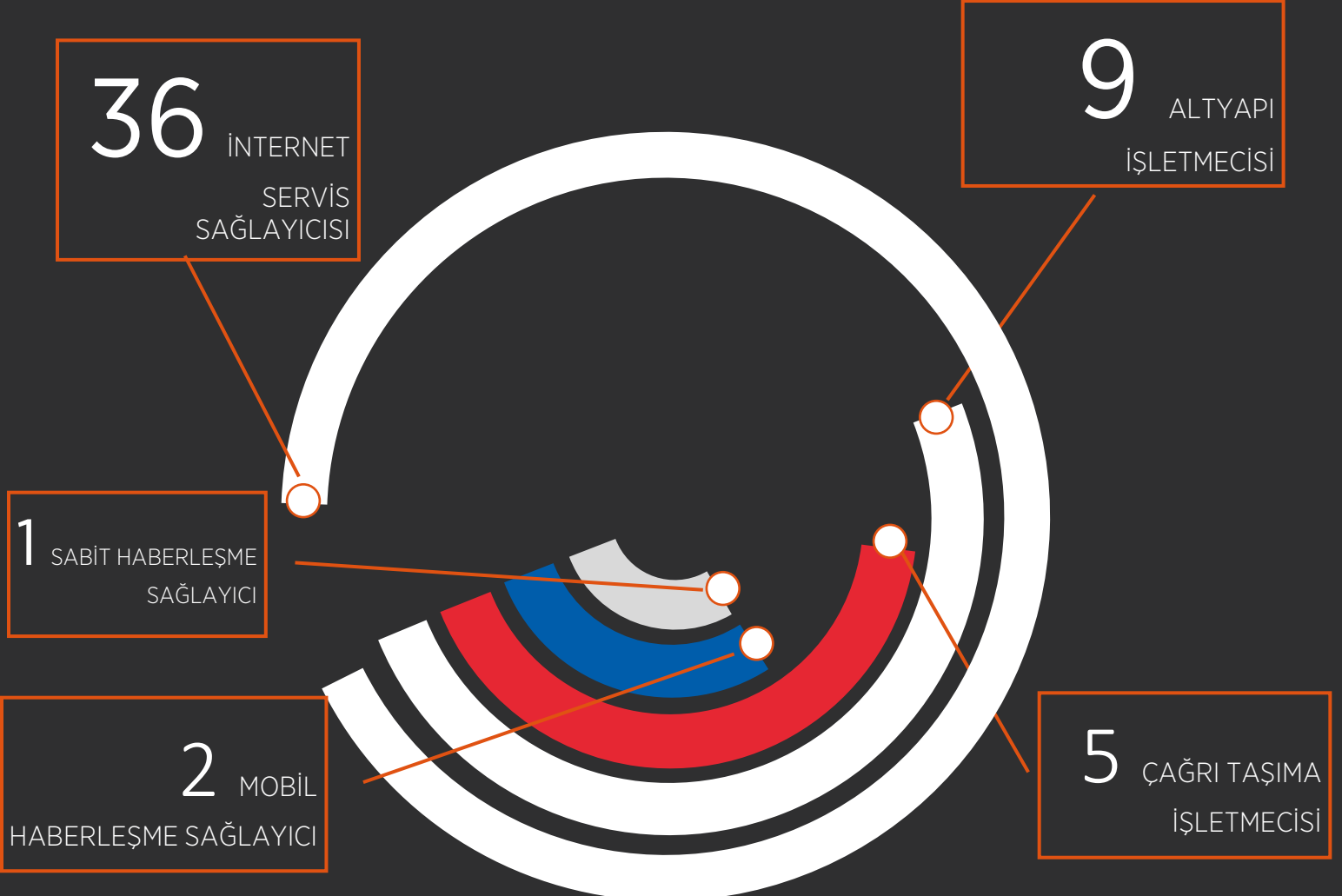
Giriş

Elektronik haberleşme sektöründeki gelişmeleri, haberleşme sağlayıcılar tarafından tarafımıza bildirilen veriler ışığında derlerken, 2011-2023 yıllarına ait veriler uygun olduğu ölçüde kullanılmıştır. Bunu takiben, ilgili veriler Kuzey Kıbrıs'taki elektronik haberleşme sektörüne ilişkin performans göstergeleri olarak kullanılmak üzere raporda işlenmektedir.

2023 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla Kuzey Kıbrıs elektronik haberleşme sektörünün durumu, yaşanan gelişmeler ve geçmiş yıllar ile yapılan kıyaslama takip eden sayfalardaki özet şekiller aracılığı ile görselleştirilmiştir. 2023 yılı üçüncü çeyreğini kapsayan döneme dair (Temmuz-Ağustos-Eylül) sektörel detaylar ve dağılımlar ise raporun ileriki bölümlerinde işlenmektedir.

Bu raporda kullanılan veriler aşağıdaki haberleşme sağlayıcıların BTHK'ya yapmış olduğu resmi bildirimlerden derlenerek hazırlanmıştır.

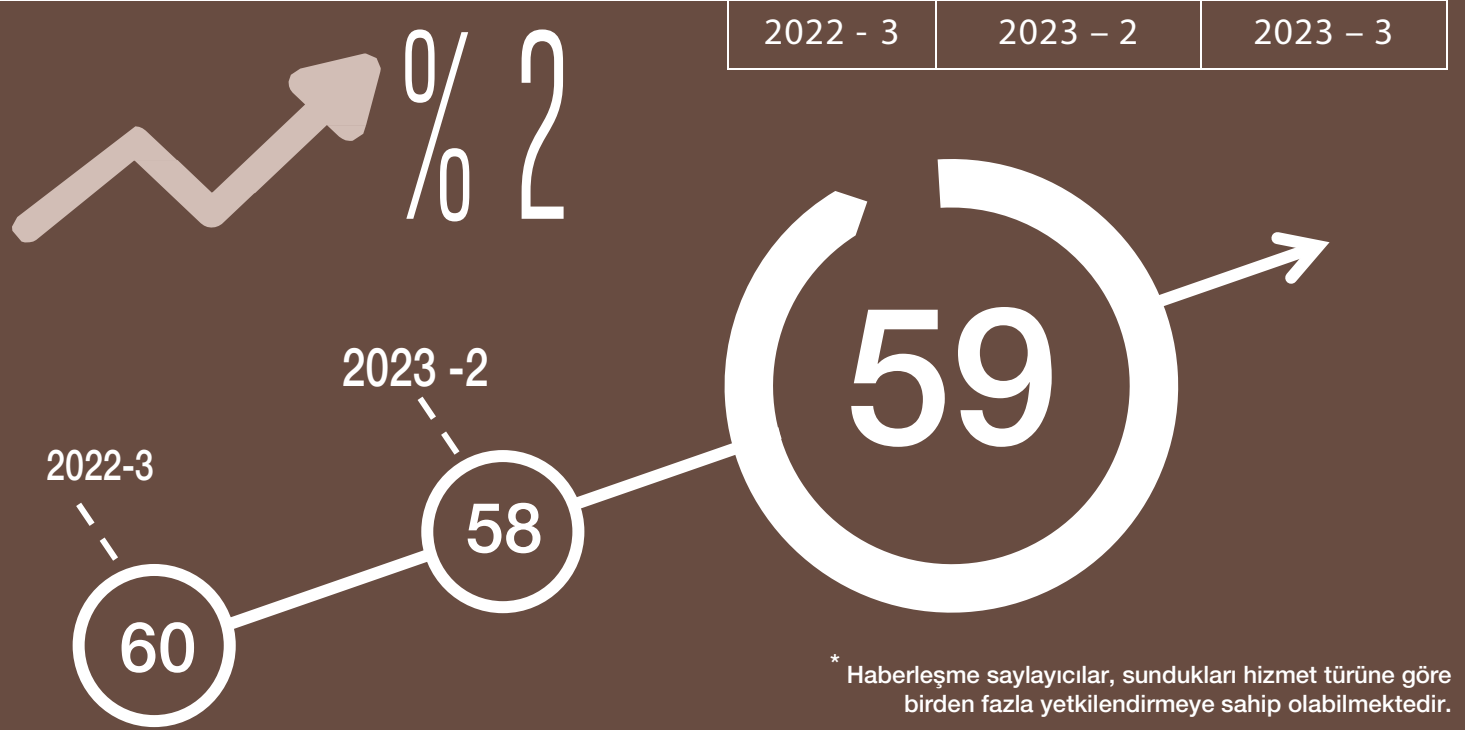
Çeyrek Veri Sağlayan Haberleşme Sağlayıcılar

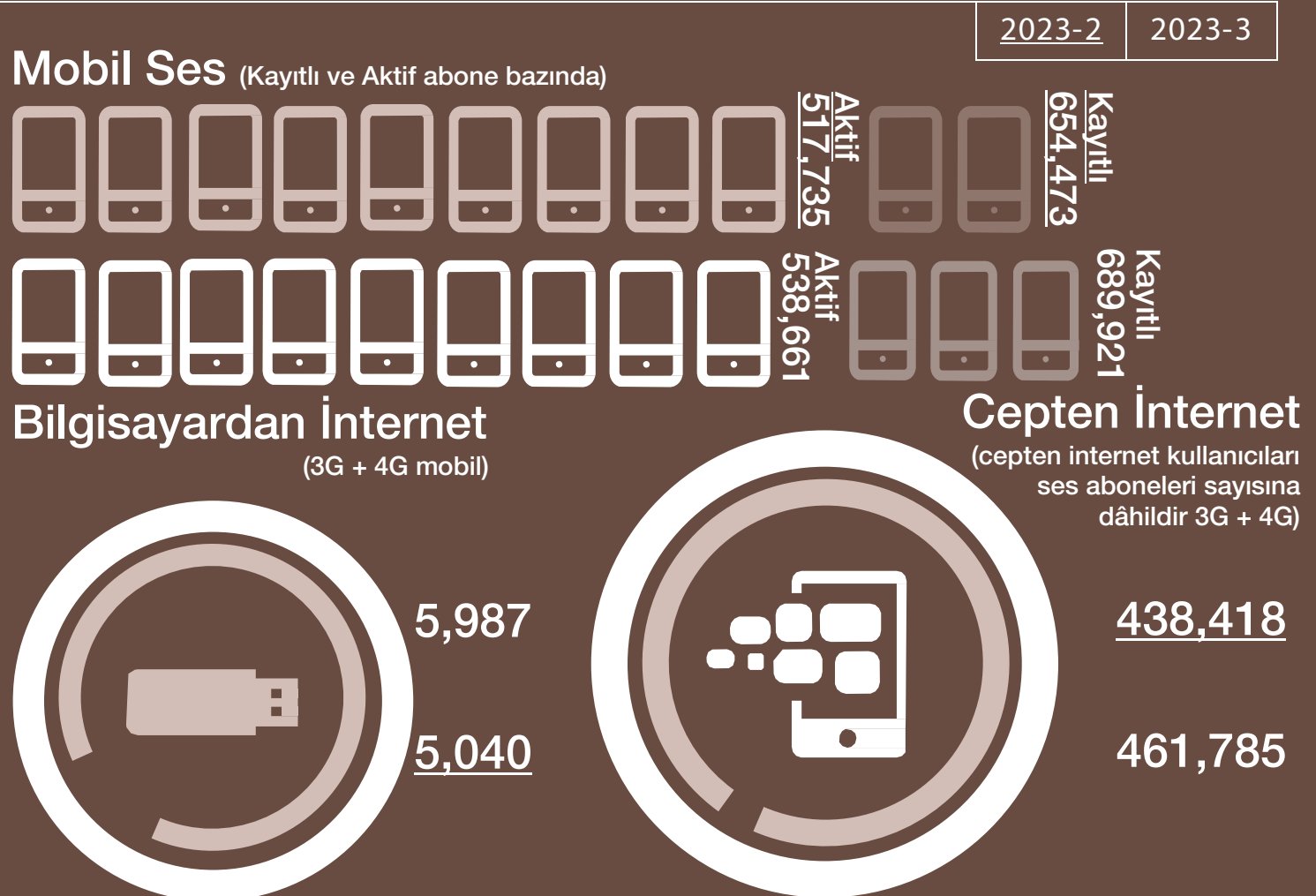
ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜ

2023 Üçüncü Çeyrek Gelişmeleri

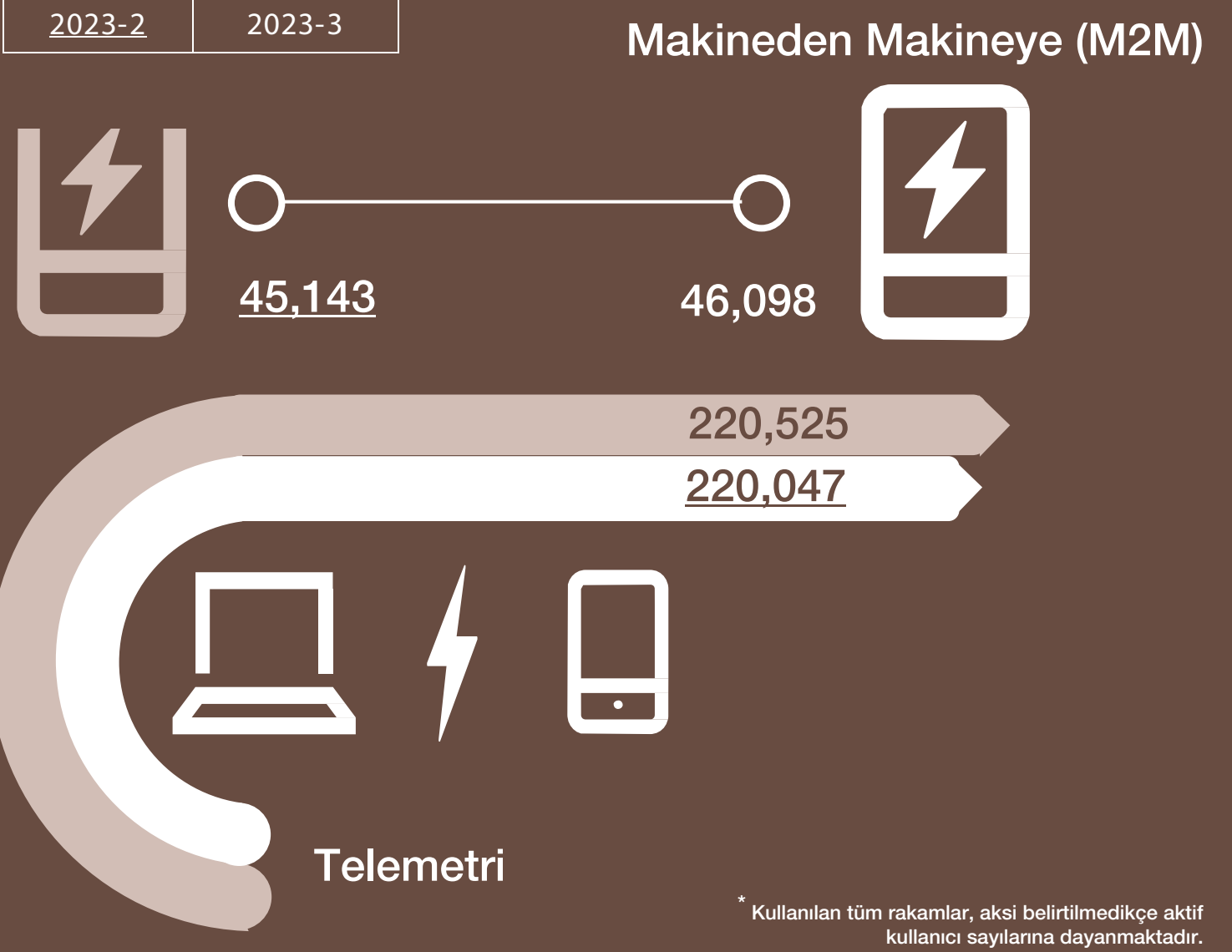
Yetkilendirme Sayıları*

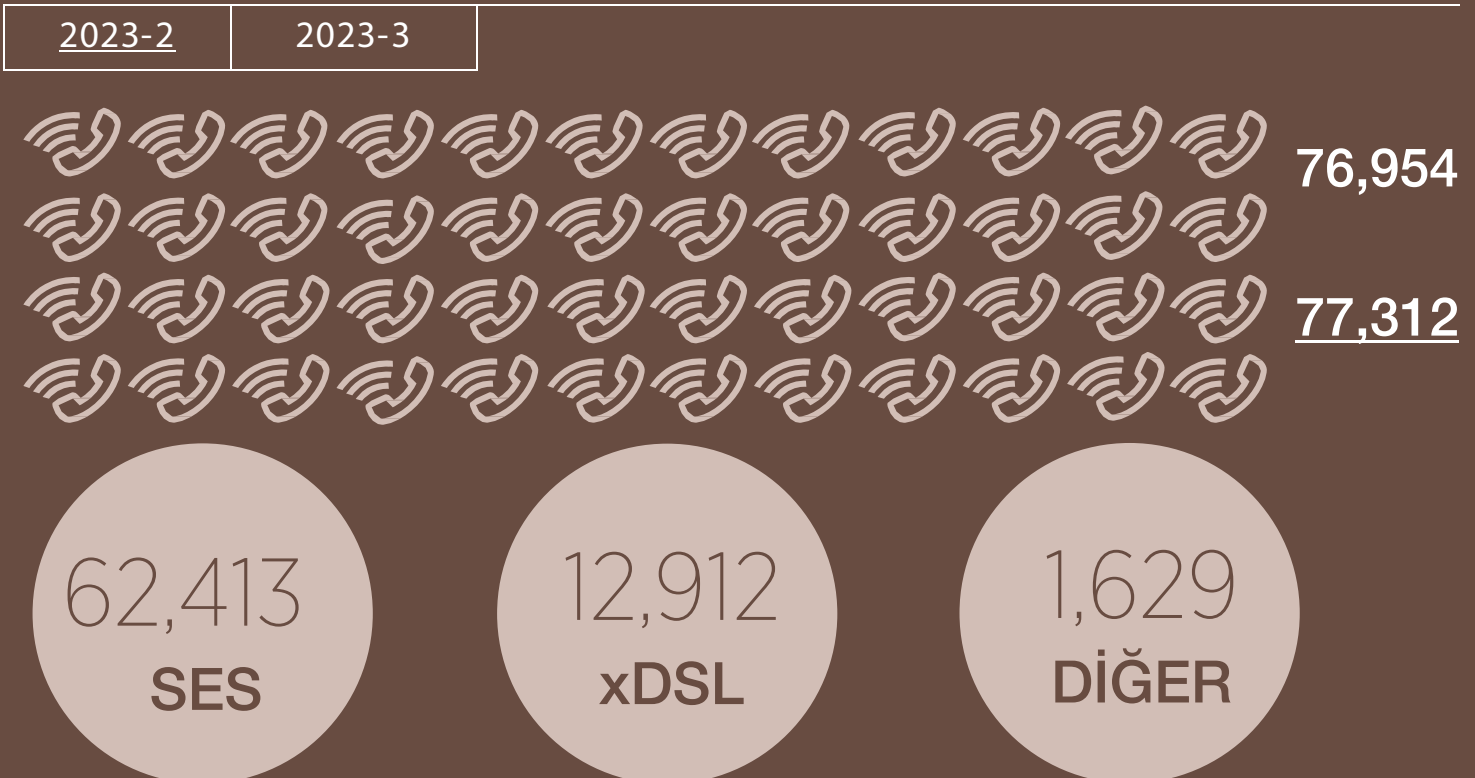
Mobil Haberleşme Kullanıcı Sayıları

Mobil Haberleşme Kullanıcı Sayıları*

Sabit Haberleşme Kullanıcı Sayıları

* Yukarıda belirtilen ses ifadesi, xDSL hizmetinden yararlanmayan abonelerdir. xDSL aboneleri ise ses ve sabit internet hizmeti alan aboneleri ifade etmektedir.

Sabit Genişbant Kullanıcı Sayıları

Hotspot

2023-2

2023-3

Wireless

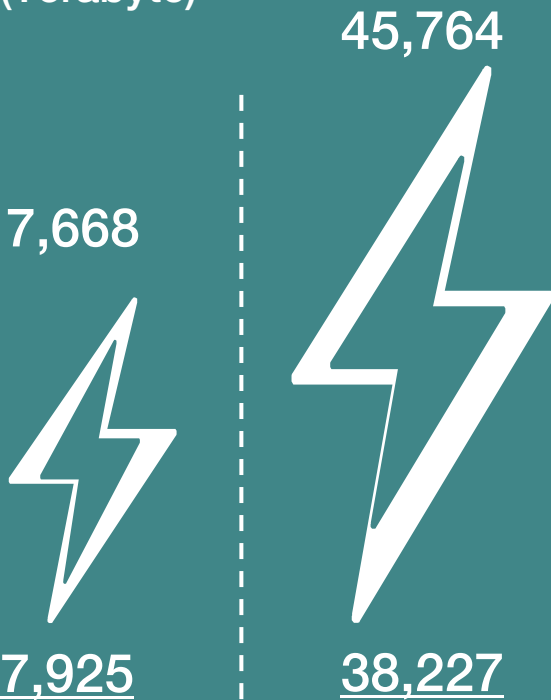

xDSL

Aylık Genişbant İnternet Data Trafiği

(Terabyte)

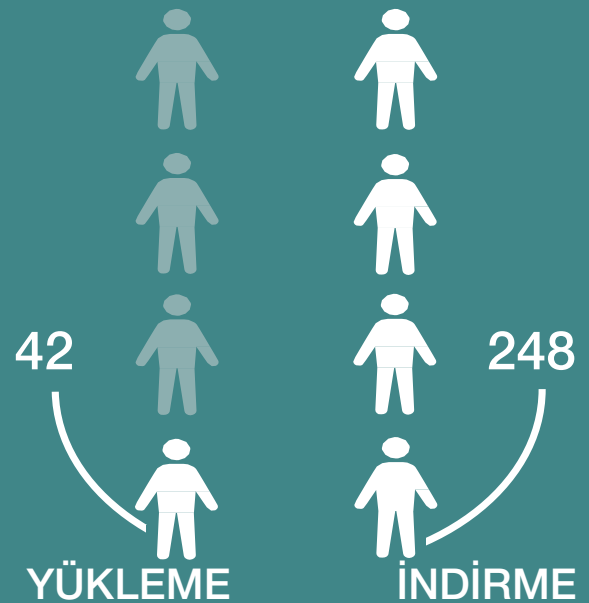

Abone Başına Aylık Data Trafiği

2023-2

2023-3

(Gigabyte)

Elektronik Haberleşme Sektör Gelirleri

2023-2

2023-3

412 MİLYON

520 MİLYON

274M 2023-3

Mobil Haberleşme

%20 artış

227M 2023-2

Sabit Haberleşme

%21 artış

26.9M 2023-2

32.5M 2023-3

207M 2023-3

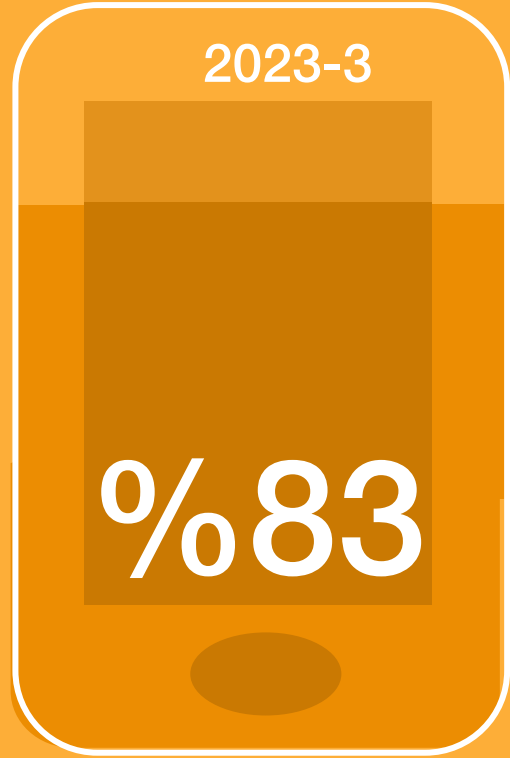
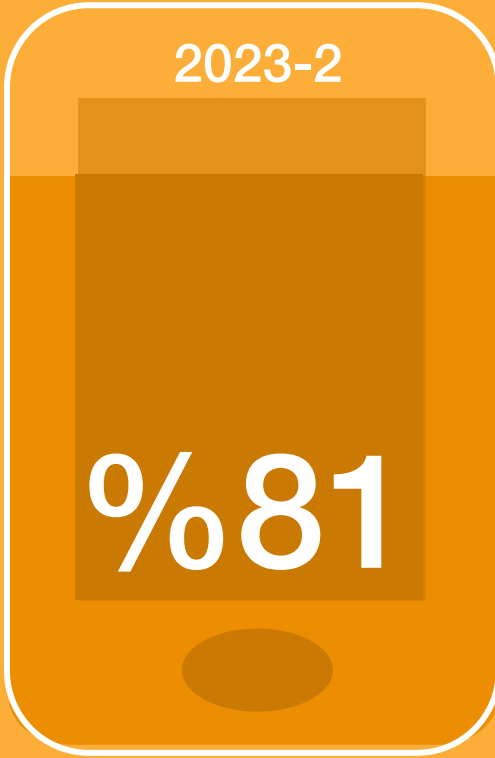
Sabit Genişbant
İnternet

%36 artış

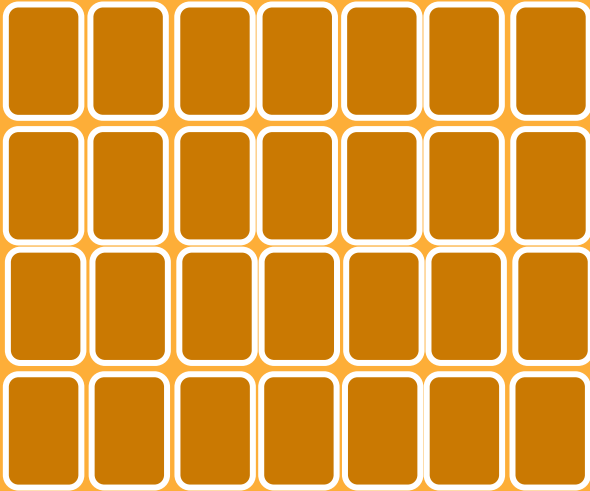
152M 2023-2

Abonelerin
Akıllı Cihaz
Kullanım
Oranı

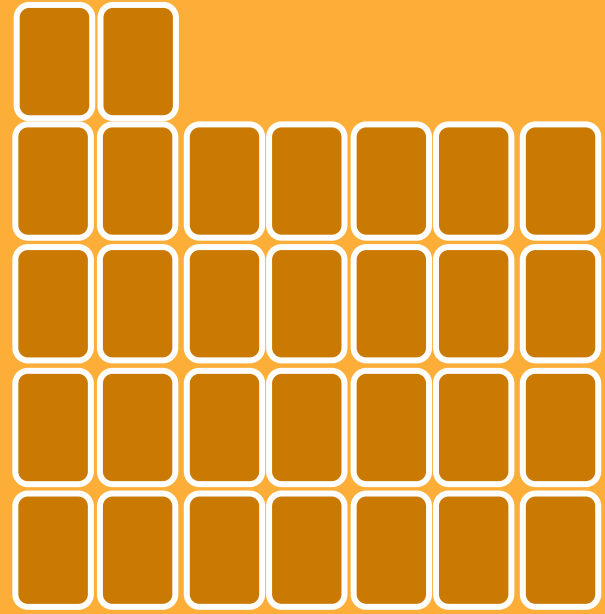

2023-2

2023-3

458,071

452,881

Platform Bazında Akıllı Cihazlar

%30

%69

DİĞER

%1

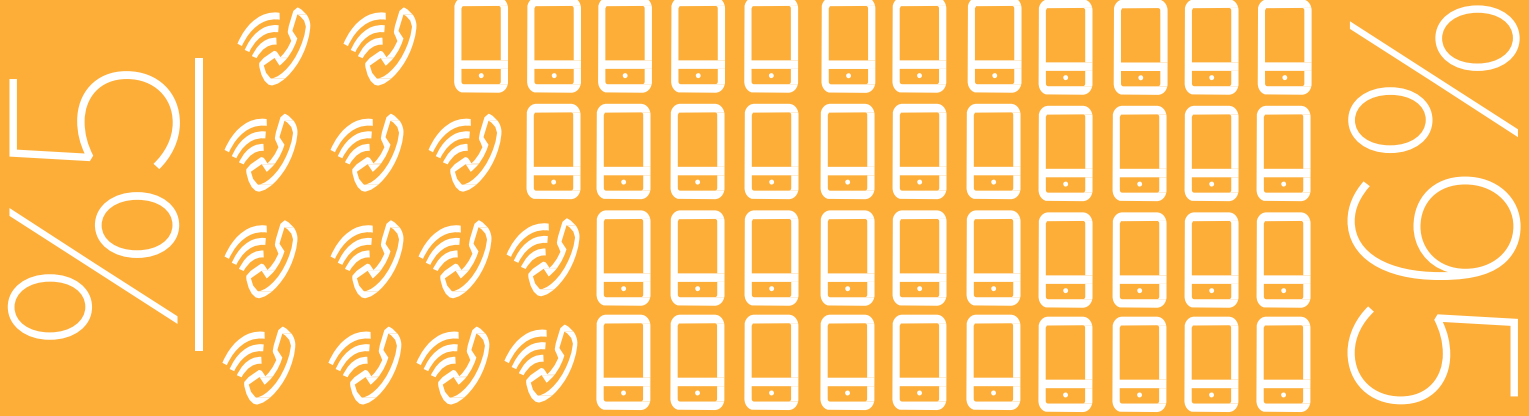
Trafik

Sabit

Mobil

381,066,681

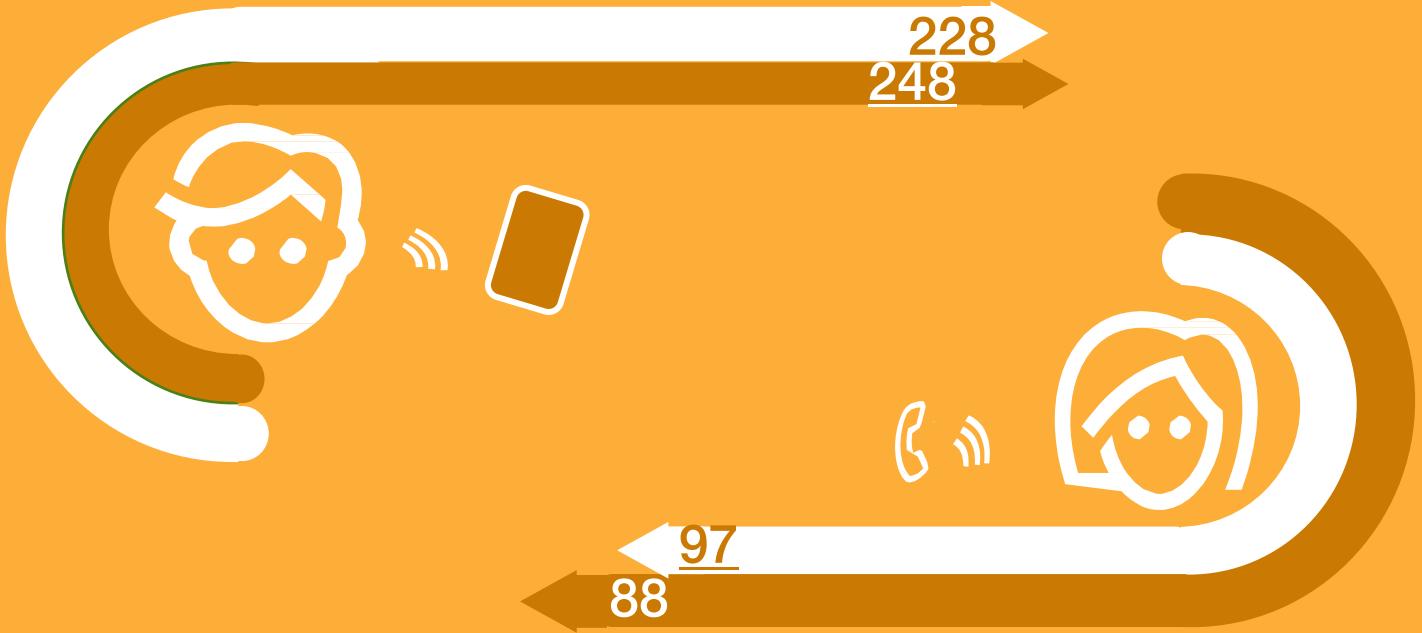
2023-3 TOPLAM GİDEN + GELEN DAKİKA

Abone Başına Ortalama Aylık Dakika (MoU)

2023-2

2023-3

Abone Başına Aylık Ortalama Çağrı Başlatma

Sabit

Mobil

45 dk.

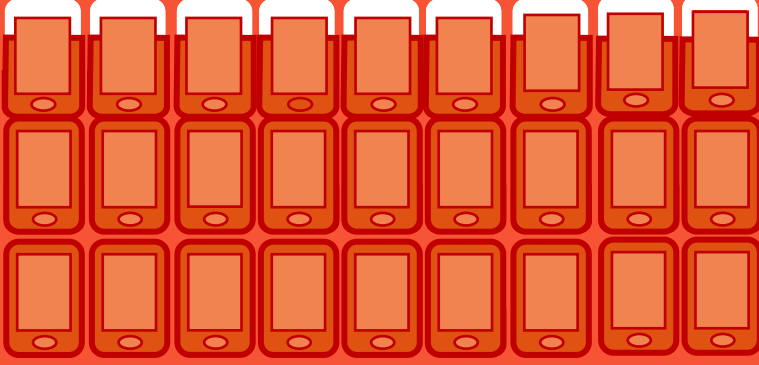
169 dk.

Abone Başına Aylık Gelir

2023-2

2023-3

Mobil ARPU

82,59₺ 2023-2

74,76₺ 2023-2

140,49₺ 2023-3

116,04₺ 2023-2

Sabit ARPU

Genişbant İnternet ARPU

151,96₺ 2023-3

114,95₺ 2023-2

Elektronik Haberleşme Sektörü İstihdam Rakamları

2023-2

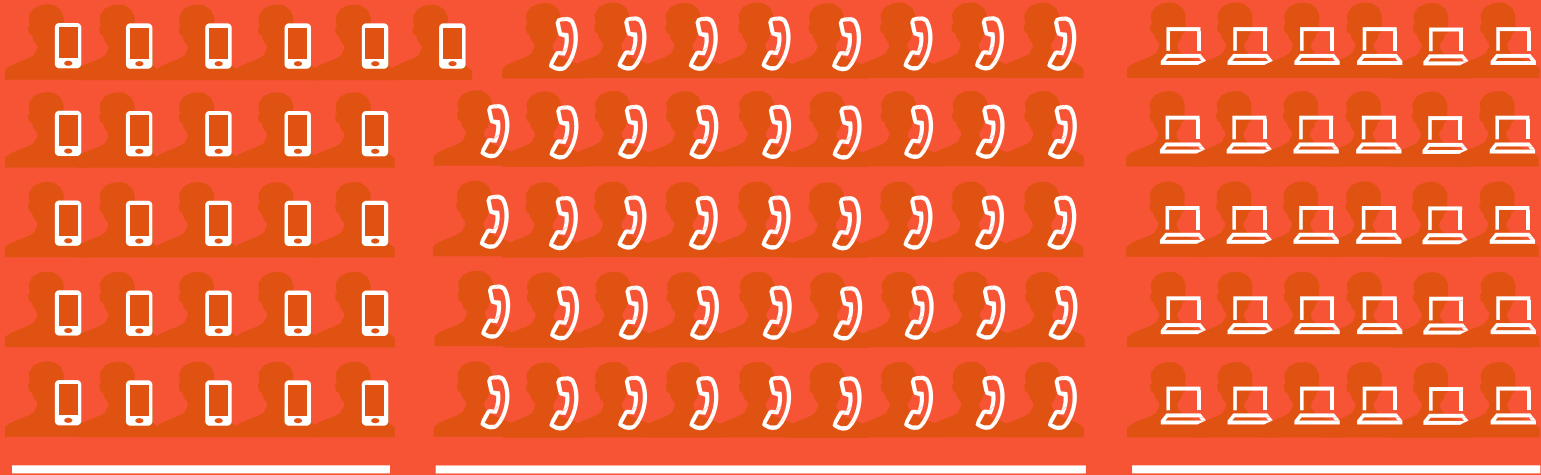
2023-3

987 İSTİHDAM

1,204 İSTİHDAM

Kim, Nerede Çalışıyor?

%29

Mobil Haberleşme

%36

Sabit Haberleşme

%35

İnternet
Servis
Sağlayıcılar

Detaylı Veriler

2023 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla ülkemizdeki elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren 59 yetkilendirilmiş elektronik haberleşme sağlayıcısı bulunmaktadır. İlgili dönemde mobil şebeke elektronik haberleşme sağlayıcıları (Kıbrıs Mobil Telekomünikasyon Ltd. & Vodafone Mobile Operations Ltd.) ve sabit şebekede elektronik haberleşme sağlayıcısı (KKTC Telekomünikasyon Dairesi) net satış gelirleri yaklaşık 306,4 Milyon ₺ olarak gerçekleşmiştir. Diğer haberleşme sağlayıcılar olarak adlandırılabilir olan internet servis sağlayıcılarının net satış gelirleri 2023 yılı üçüncü çeyrekte yaklaşık 207,6 Milyon ₺, çağrı taşıma işletmecilerinin gelirleri 116 Bin ₺ ve altyapı işletmeciliği geliri 5,7 Milyon ₺ olarak gerçekleşmiştir.

SEKTÖR BAZINDA GELİRLERİ

Mobil haberleşme sağlayıcıların, sabit haberleşme sağlayıcısının ve internet servis sağlayıcılarının 2014 yılından itibaren yıllık net satış gelirlerine Tablo 1'de yer verilmektedir. 2022 yılında toplam net satış gelirleri bir önceki yıla göre %55'lik artışla 1 Milyar 10 Milyon ₺'ye ulaşmıştır.

Kaynak: BTHK

Sektörlerin Yıllık Net Satış Gelirleri, ₺

NET SATIŞ (₺)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MOBİL HABERLEŞME SAĞLAYICILAR	214,444,127	227,252,264	247,993,391	276.476.952	310.088.851	328.858.706	417.031.549	610.754.733
SABİT HABERLEŞME SAĞLAYICI	47,798,951	51,604,636	51,019,248	52.508.815	68.350.215	51.686.969	67.077.004	70.216.296
İNTERNET SERVİS SAĞLAYICILARI	18,409,085	25,524,593	50,042,982	73.503.493	103.183.196	124.659.366	156.748.141	318.264.143
ÇAĞRI TAŞIMA İŞLETMECİLERİ	2,928,440	2,505,813	1,809,257	1.890.582	486,197	211,969	111.982	134.436
ALTYAPI İŞLETMECİLERİ	-	-	4,541,260	4.932.948	7.004.502	8.286.234	9.143.330	10.923.613
TOPLAM	283,580,603	306,887,306	355,406,138	409,312,792	489,112,961	514.141.897	650.008.975	1.010.293.222

Tablo 1

Şekil 1'de 2015- 2022 yılları arasında elde edilen toplam gelirin sektörler arasında yüzdesel dağılımına yer verilmektedir. Buna göre mobil şebekede faaliyet gösteren haberleşme sağlayıcılar, 2022 yılında 610 Milyon ₺, sabit haberleşme sağlayıcı yaklaşık 70 Milyon ₺, sabit genişbant haberleşme sağlayıcıları yaklaşık 318 Milyon ₺, çağrı taşıma işletmecileri 134 Bin ₺ ve altyapı işletmecileri 11 Milyon ₺ gelir elde etmişlerdir.

2022 yılında elde edilen toplam gelirlerin yaklaşık %60'ını mobil haberleşme sağlayıcılar, %7'sini sabit haberleşme sağlayıcı, %32'sini internet servis sağlayıcıları ve %1.1'ini altyapı işletmecileri elde etmiştir. Bir önceki yıla (2021) bakıldığında ise, elde edilen toplam gelirlerin %64'ünü mobil haberleşme sağlayıcılar, %10'unu sabit haberleşme sağlayıcı ve %24'ünü internet servis sağlayıcıları ve %1.4'ünü altyapı işletmecileri elde etmiştir.

Kaynak: BTHK

2014 → 2022

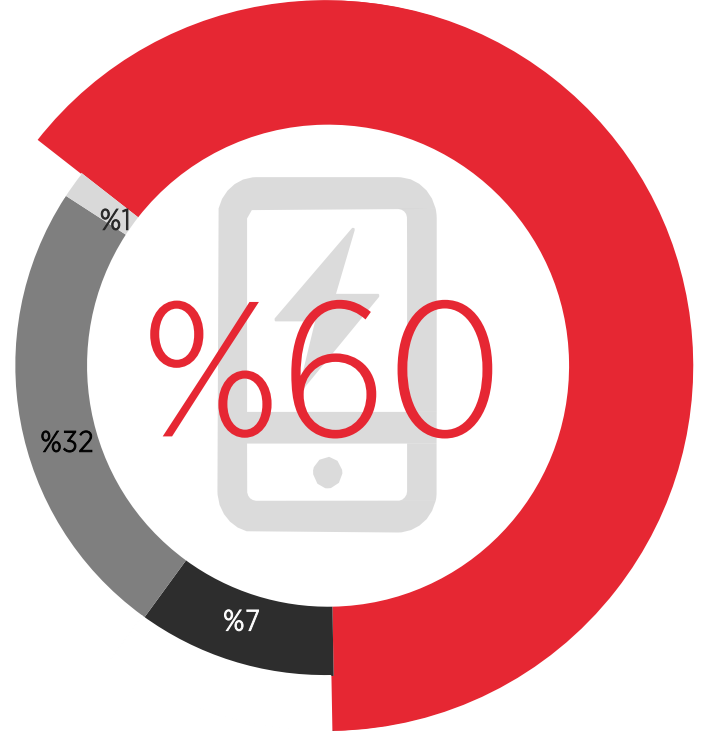
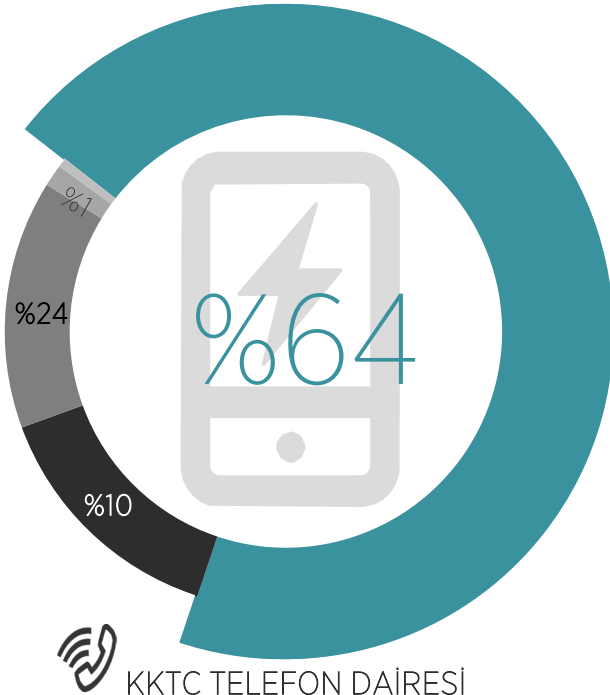
SON SEKİZ YIL İÇERİSİNDE ELEKTRONİK
HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE 734 MİLYON
₺ BÜYÜME GERÇEKLEŞTİ

1 Milyar ₺

Sektörlerin Toplam Gelirden Aldığı Pay, %

2021

2022

KKTC TELEFON DAİRESİ

İNTERNET SERVİS SAĞLAYICILARI

ALTYAPI İŞLETMECİLERİ

Şekil 1

Mobil Haberleşme Sektörü

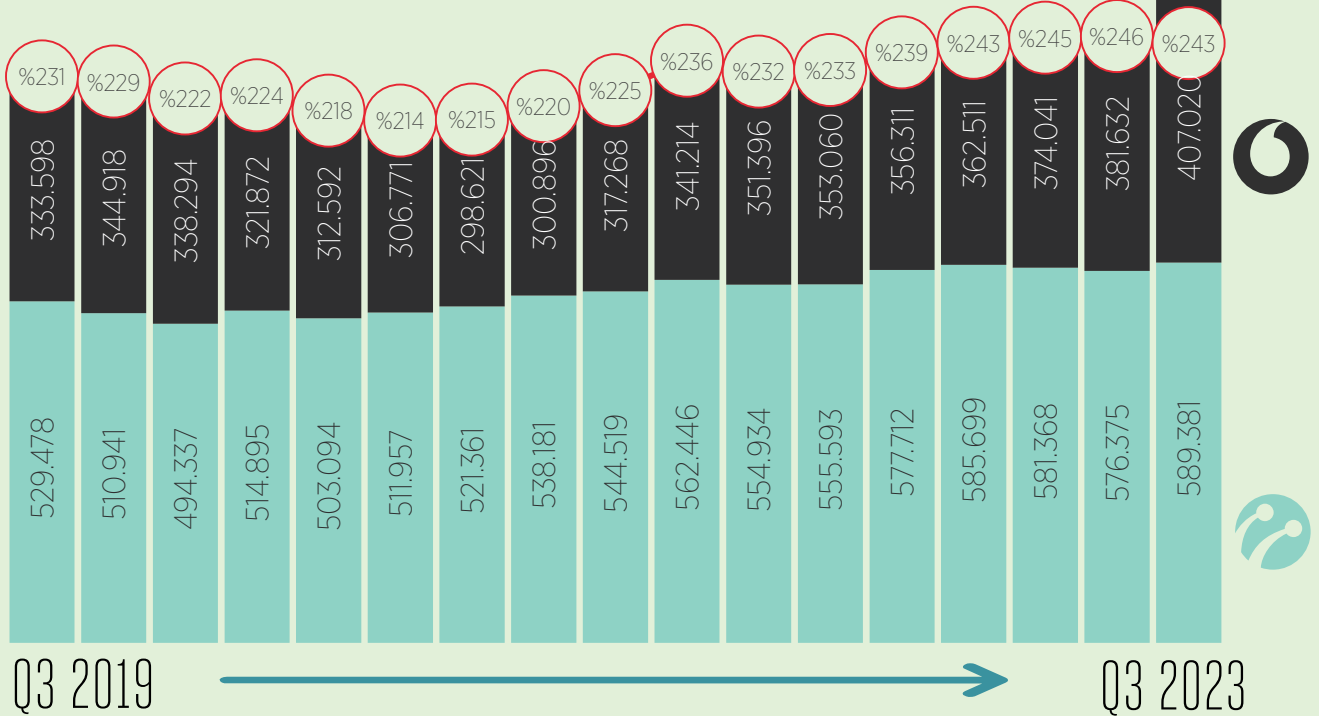
2023 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaklaşık %243 penetrasyon oranına karşılık gelen toplam 996,401 kayıtlı mobil abone bulunmaktadır. Mobil haberleşme sektöründe yetkili olan iki haberleşme sağlayıcı bulunmakta olup, bunlar Kıbrıs Mobil Telekomünikasyon Ltd. (K.K. Turkcell-) ve Vodafone Mobile Operations Ltd. (Telsim-) şirketleridir. 2023 yılı üçüncü çeyrek dönemi itibarıyla kayıtlı abone sayısına göre K.K. Turkcell'in %59 Telsim'in ise %41 pazar paylarına sahip oldukları görülmektedir.

Abone Sayısı Ve Penetrasyon

2023 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla ülkemizde yaklaşık %243¹ penetrasyon oranına karşılık gelen toplam 996,401 kayıtlı mobil abone ve 811,183 aktif abone bulunmaktadır. (Şekil 2)

Kaynak: BTHK & KKTC İstatistik Kurumu

Mobil Haberleşme Sağlayıcı Bazında Abone Sayıları²

Şekil 2

¹ KKTC 2011 De-facto nüfusu 294,600 olup, 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin olarak nüfus İstatistik Kurumu tarafından projeksiyon alınarak hesaplanmıştır. (2013 İstatistik Kurumu Projeksiyonu: 306,368 & 2014 İstatistik Kurumu Projeksiyonu: 320,884 & 2015 Projeksiyonu: 338,537 & 2017 Projeksiyonu: 351,965 & 2019 Projeksiyonu: 374,299 & 2020 Projeksiyonu: 382,230 & 2022 Projeksiyonu: 390,000 & 2023 Projeksiyonu: 410,000)

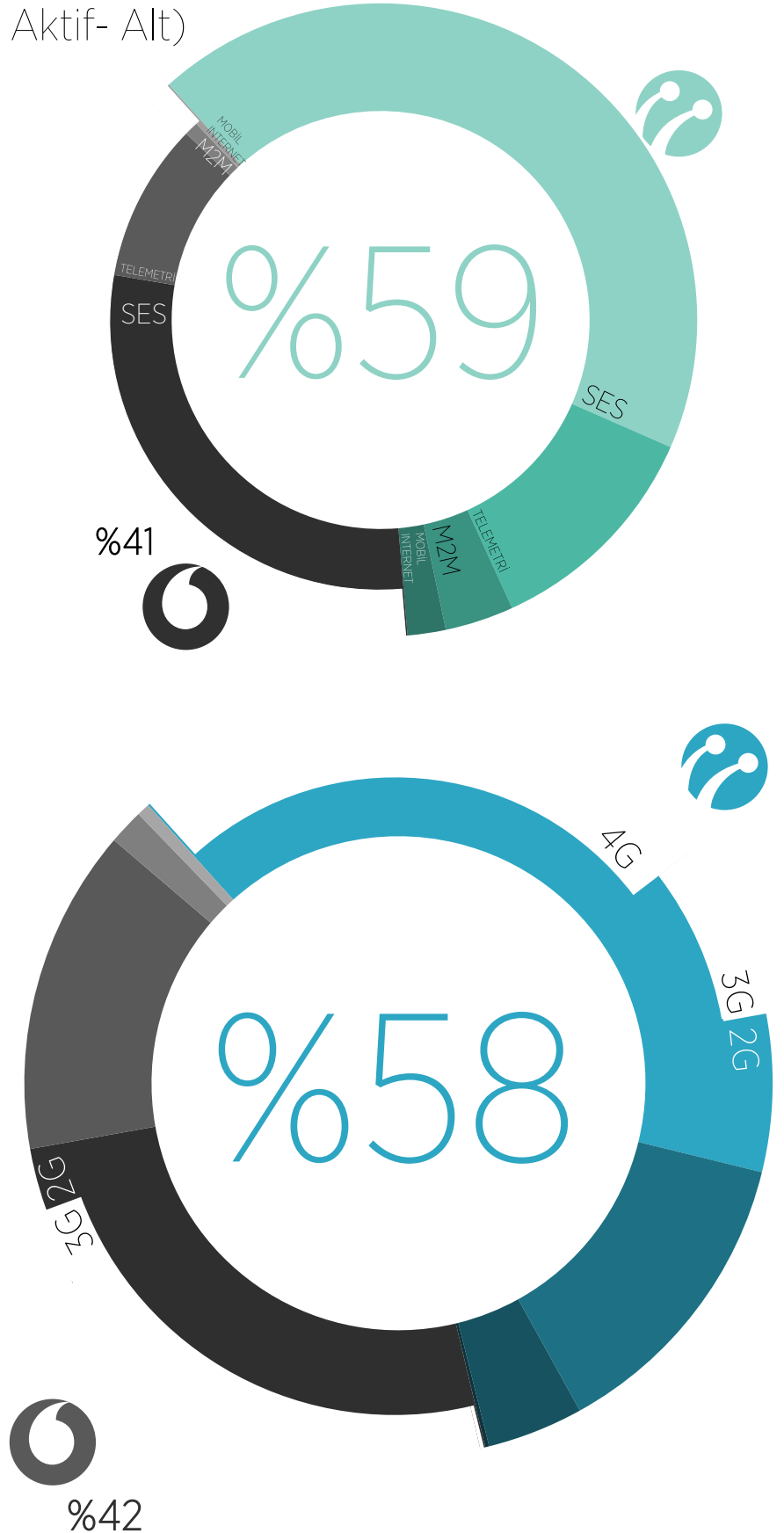
² Raporda kullanılan logolar Kıbrıs Mobile Telekomünikasyon Ltd. ve Vodafone Mobile Operations Ltd.'nin tescilli markalarıdır.

Mobil haberleşme sağlayıcı bazında, haberleşme sağlayıcıların üçer aylık dönemler itibarıyla toplam kayıtlı abone sayıları önceki sayfada yer alan şekilde verilmektedir. 2023 yılının üçüncü çeyreğinde, önceki üç aylık döneme kıyasla kayıtlı abone sayıları bakımından K.K. Turkcell'de %2,3 artış, Telsim'de ise %6,7 artış yaşanmıştır.

Şekil 3'de, mobil kayıtlı abonelerin, haberleşme sağlayıcı bazında ayrımı görülmektedir. Burada görülebileceği üzere, 996,401 kayıtlı abonenin 589,381 tanesi K.K. Turkcell şebekesinde kayıtlı bulunmakta olup, buna göre ilgili haberleşme sağlayıcının pazar payı yaklaşık olarak %59'a denk gelmektedir. Kayıtlı abonelerin 407,020 tanesi ise Telsim şebekesinde olup, haberleşme sağlayıcının pazar payı yaklaşık %41 olarak izlenmektedir.

Yine aynı şekilde, aktif mobil abonelerin, haberleşme sağlayıcı bazında ayrımı görülmektedir. Şekilde de görülebileceği üzere, 811,161 aktif abonenin 469,971 tanesi K.K. Turkcell şebekesinde kayıtlı bulunmaktadır. Aktif abonelerin 341,190 tanesi ise Telsim şebekesinde kayıtlı oldukları izlenmektedir.

Mobil Abone Dağılımı (Kayıtlı- Üst & Aktif- Alt)

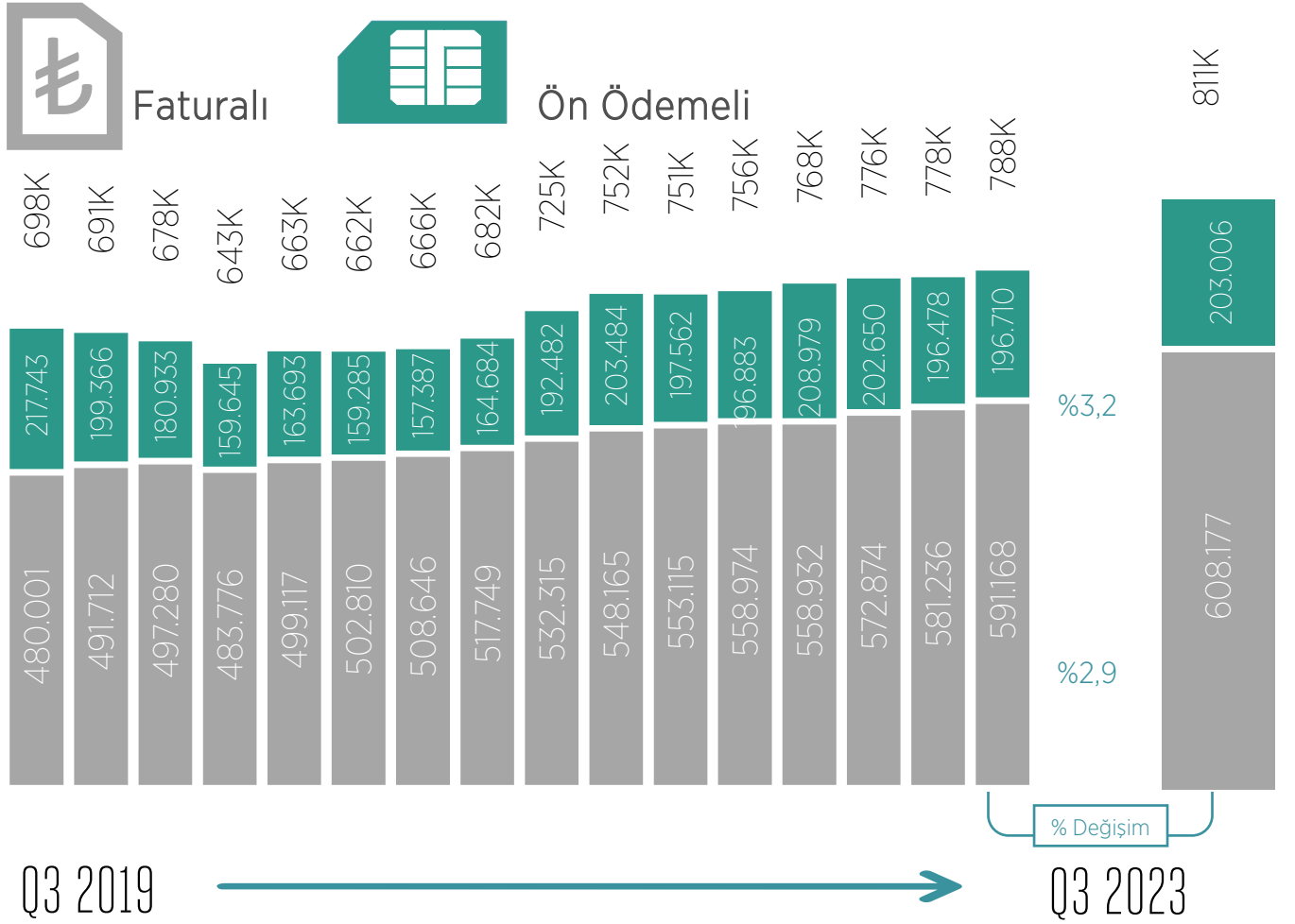
Şekil 3

Şekil 4’de ülkemizdeki faturalı-ön ödemeli ayrımında mobil abone sayılarına yer verilmektedir. 2023 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla ön ödemeli mobil abone sayısı 203,006, faturalı mobil abone sayısı ise 608,177 olarak gerçekleşmiştir. Ön ödemeli kullanıcıların sayısı, 2023 yılının üçüncü çeyreğinde, bir önceki üç aylık döneme göre %3,2 artmış, faturalı abonelerin sayısı ise %2,9 oranında artmıştır.

Toplam mobil kullanıcı sayılarına bakıldığında, mobil abonelerin yaklaşık %25’inin ön abonelerin oluşturduğu, son bir yıl içerisinde faturalı abonelerin oranının %75’den %74’e gerilediği görülmektedir.

Kaynak: BTHK

Ön Ödemeli Ve Faturalı Mobil Aboneler, Bin (K)³

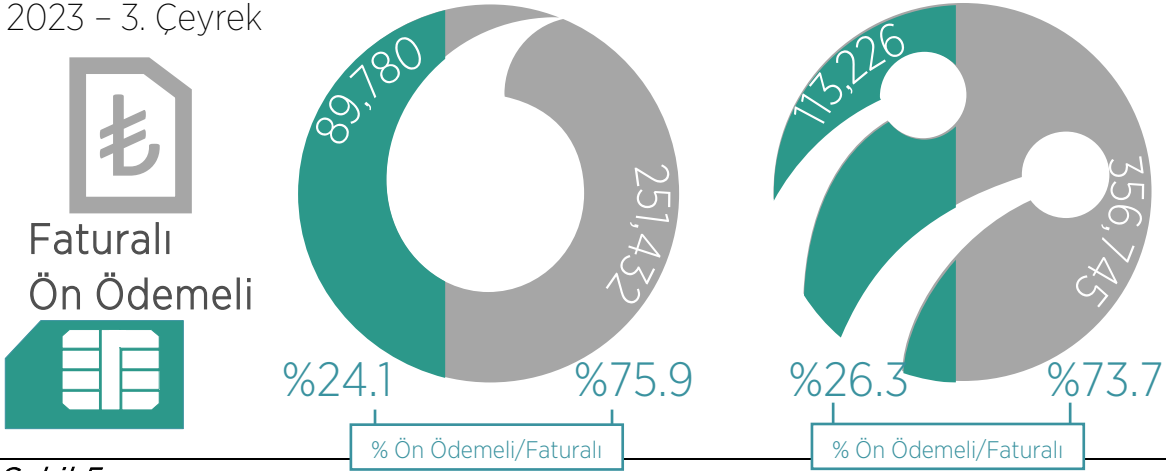
Şekil 4

³ Telsim tarafından sunulan ön ödemeli abone rakamları 2015-4. çeyrekte değişmiştir, buna bağlı olarak haberleşme sağlayıcı verilerini geriye dönük olarak güncellemiştir.

Alt görselde ise, (Şekil 5) ülkemizdeki mobil haberleşme sağlayıcıların ön ödemeli/faturalı dağılımları görülmektedir⁴. Oransal olarak en fazla faturalı aboneye K.K. Turkcell'in sahip olduğu ve abonelerinin %73,7'sinin faturalı abonelerden oluştuğu görülmektedir. K.K. Turkcell'i %73,7 ile Telsim takip etmektedir. Ön ödemeli abonelere bakıldığında ise, Telsim şebekesine kayıtlı ön ödemeli abonelerin %26,3 oranında olduğu, K.K. Turkcell şebekesine kayıtlı ön ödemeli abone oranının ise %24,1 olduğu görülmektedir. Önceki döneme bakıldığında, K.K. Turkcell faturalı abonelerinin bir önceki döneme kıyasla %2 oranında arttığı, Telsim faturalı abonelerinin bir önceki döneme kıyasla %2,9 oranında azaldığı görülmektedir. Aynı dönemde, K.K. Turkcell ön ödemeli abonelerinin bir önceki döneme kıyasla %5,7 oranında azaldığı, Telsim ön ödemeli abonelerinin bir önceki döneme kıyasla %9 oranında yükseldiği görülmektedir.

Kaynak: BTHK

Mobil Haberleşme Sağlayıcılar Bazında Ön Ödemeli Ve Faturalı Oranları, 2023 - 3. Çeyrek

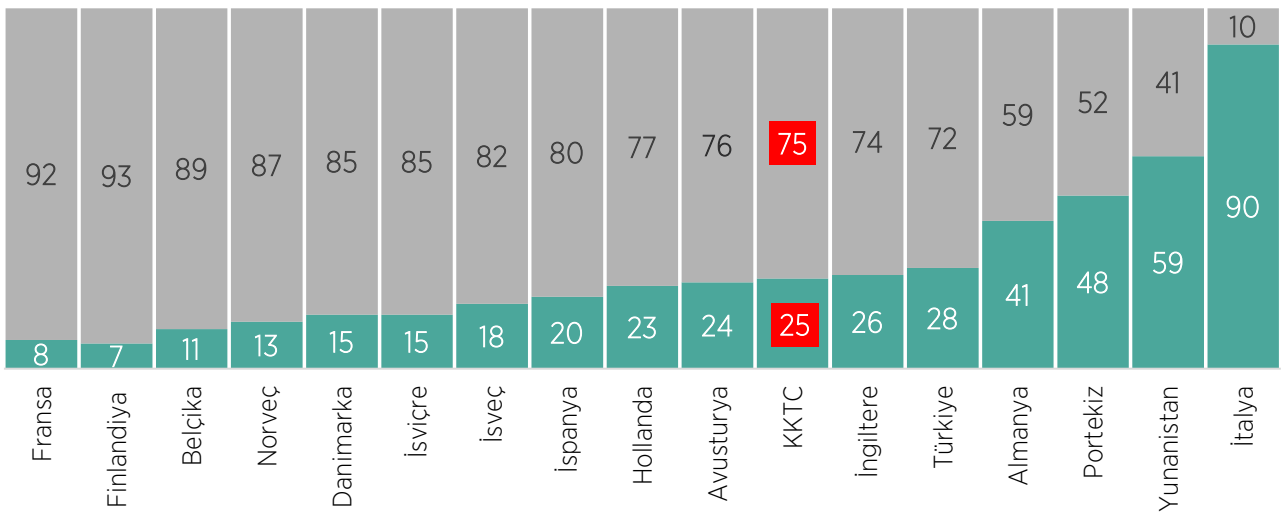

Şekil 5

Şekil 6'da bazı Avrupa ülkeleri ve ülkemizdeki ön ödemeli ve faturalı mobil abone oranları karşılaştırılmaktadır. Avrupa ülkelerinde ortalama ön ödemeli/faturalı abone oranı %28/%72 civarında iken ülkemizdeki ön ödemeli/faturalı oran da %25/%75 seviyesindedir.

Kaynak: GSMA Wireless Intelligence

Bazı Avrupa Ülkeleri ve Ülkemizdeki Ön Ödemeli / Faturalı Abone Oranları, %

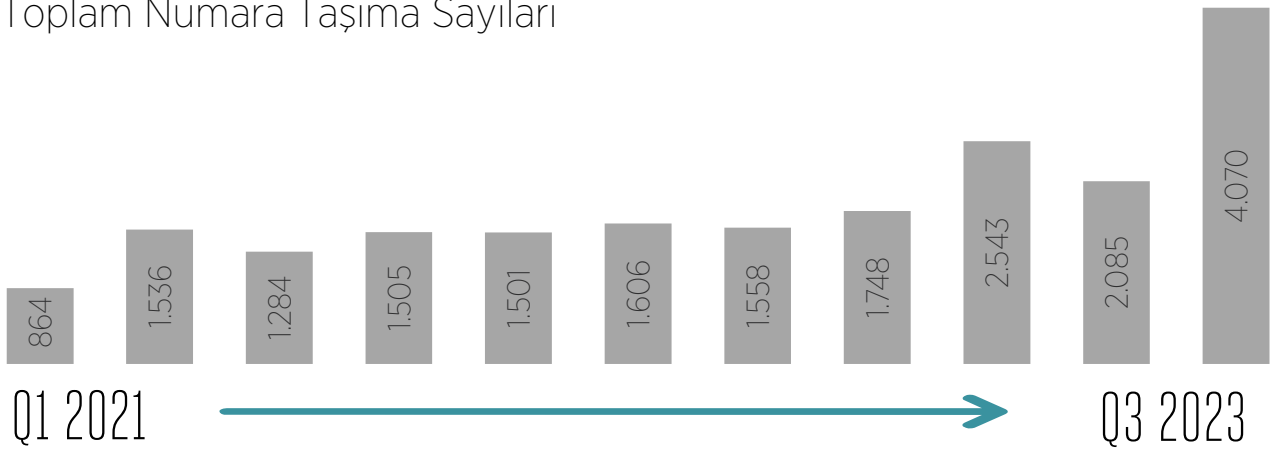
Şekil 6

⁴ Mobil haberleşme sağlayıcıların, faturalı/faturasız abone oranları, aktif abone sayıları temel alınarak hesaplanmaktadır.

Şekil 7’de üç aylık dönemler içinde başarılı bir şekilde gerçekleştirilen mobil numara taşıma sayılarına yer verilmektedir. 2023 yılı üçüncü üç aylık dönemde mobil numara taşıma sayısı bir önceki üç aylık döneme göre %95 oranında artmış ve 4.070 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılının ilk çeyreğinden, bu çeyreğe kadar toplam 20.300 adet numara taşıma işlemi gerçekleştirilmiştir.

Kaynak: BTHK

Toplam Numara Taşıma Sayıları

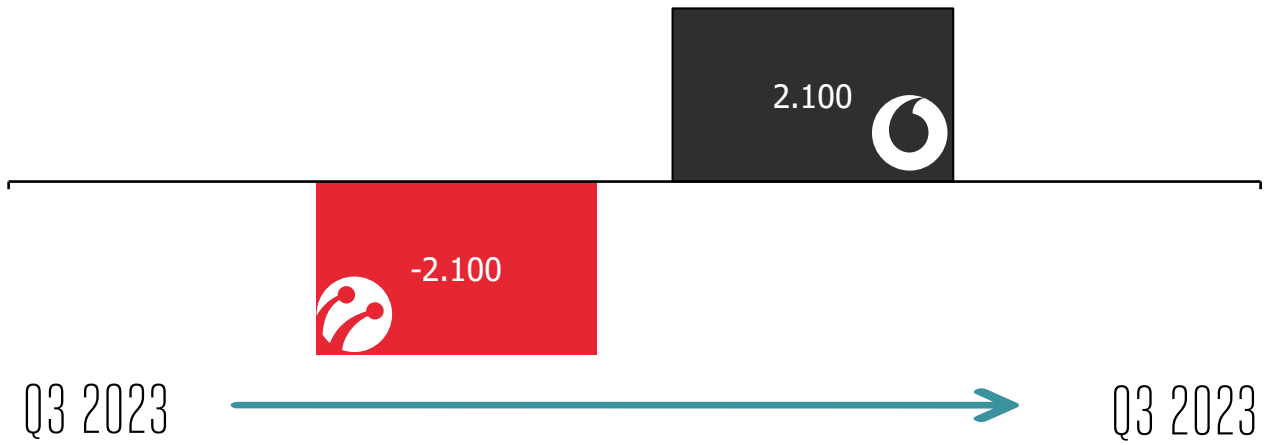

Şekil 7

Şekil 8’de ise numara taşınabilirliği sistemi (NTS) ile mobil haberleşme sağlayıcılara gelen net abone sayılarına üçer aylık dönemler halinde yer verilmektedir. Mobil numara taşınabilirliği (MNT) hizmeti ile 2023 yılı üçüncü üç aylık dönemde Telsim yaklaşık 2,100 abone kazanırken, Turkcell yaklaşık 2,100 abone kaybetmiştir.

Kaynak: BTHK

NTS Kapsamında Mobil Haberleşme Sağlayıcılara Net Gelen Abone Sayıları

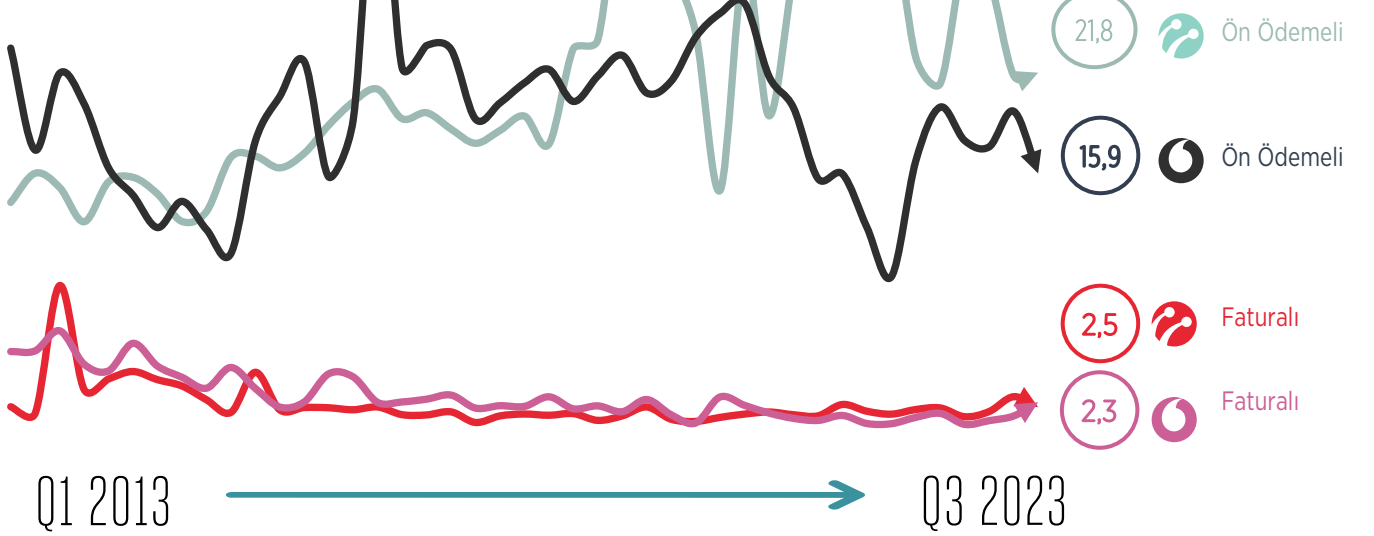

Şekil 8

Şekil 9'da 2023 yılının üçüncü çeyreğini de kapsayacak şekilde 2013 yılının başından günümüze kadar gerçekleşen mobil haberleşme sağlayıcıların abone kayıp oranlarına yer verilmektedir. Abone kayıp oranı farklı tarifeler, hizmet çeşitliliği ve hizmet kalitesi açısından yoğun rekabet yaşanan mobil telekomünikasyon hizmetleri sektöründe yaygın olarak kullanılan bir göstergedir. İlgili dönem itibarıyla K.K. Turkcell ve Telsim'in abone kayıp oranları faturalı hatlarda sırasıyla %2,5 ve %2,3, ön ödemeli hatlarda ise sırasıyla %21,8 ve %15,9 olarak gerçekleşmiştir.

Kaynak: BTHK

Mobil Abone Kayıp Oranları (Churn Rate), %

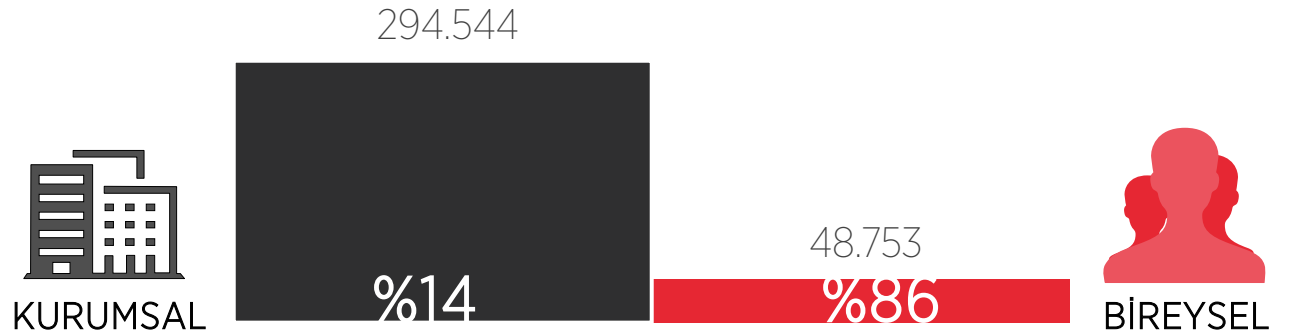

Şekil 9

Şekil 10'da mobil haberleşme sağlayıcıların abone portföyü içerisinde yer alan faturalı abonelerin bireysel /kurumsal (kurumsal abonelik sözleşme imzalayan) ayrımı incelenmektedir. Toplam faturalı aktif mobil abonelerin yaklaşık %83'ü bireysel, %17'si ise kurumsaldır.

Kaynak: BTHK

Faturalı Mobil Abonelerin Bireysel-Kurumsal Bazda Ayrımı⁵, %, 2023-3. Çeyrek

Şekil 10

⁵ Kurumsal abonelerin kapsamına, Araç Takip, Telemetri, POS cihazları ve El Terminalleri dâhil edilmemiştir.

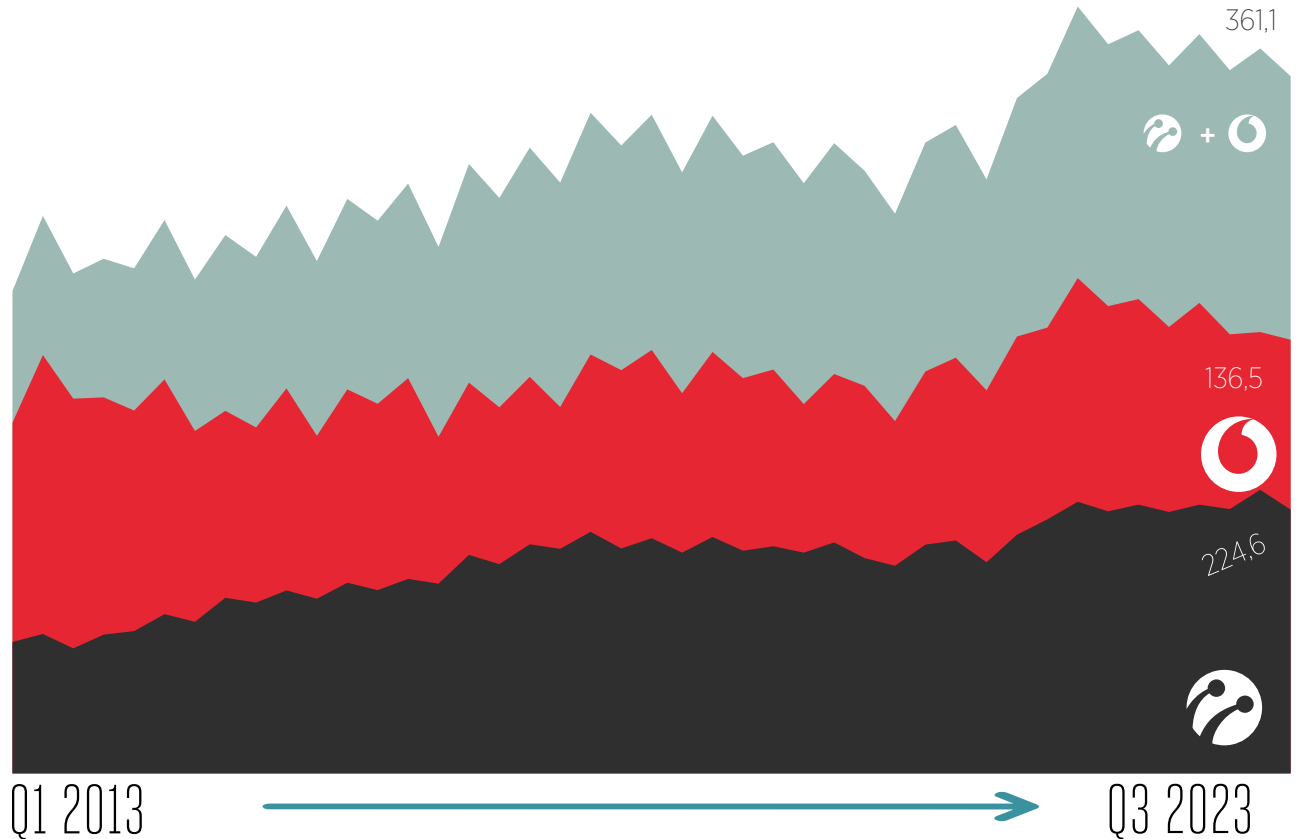
Mobil Trafik Hacmi

2023 yılının üçüncü çeyreğinde toplam mobil trafik hacmi 361 Milyon dakika olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılının üçüncü dönemine ait trafik bilgileri, bir önceki üç aylık dönemle kıyaslandığında toplam trafiğin %3.8 oranında azaldığı, geçen senenin aynı dönemi ile kıyaslandığında ise %1,5 oranında azaldığı görülmektedir. Elektronik haberleşme sağlayıcı bazında incelendiğinde ise bir önceki döneme göre K.K. Turkcell'in trafiğinin %1,7 oranında azaldığı, Telsim'in trafiğinin ise %7 oranında azaldığı görülmektedir. Geçen senenin aynı dönemine göre kıyaslandığında K.K. Turkcell'in trafik hacminde %2,9 düşüş, Telsim'in trafik hacminde ise %0,8 düşüş olduğu görülmektedir. Mobil trafik hacmindeki bu değişim dönemler itibarıyla Şekil 11'de verilmektedir.

Kaynak: BTHK

Mobil Haberleşme Sağlayıcıların Dönemlere Göre Toplam
(Giden/Originating + Gelen/Terminating) Trafikleri, Milyon Dakika

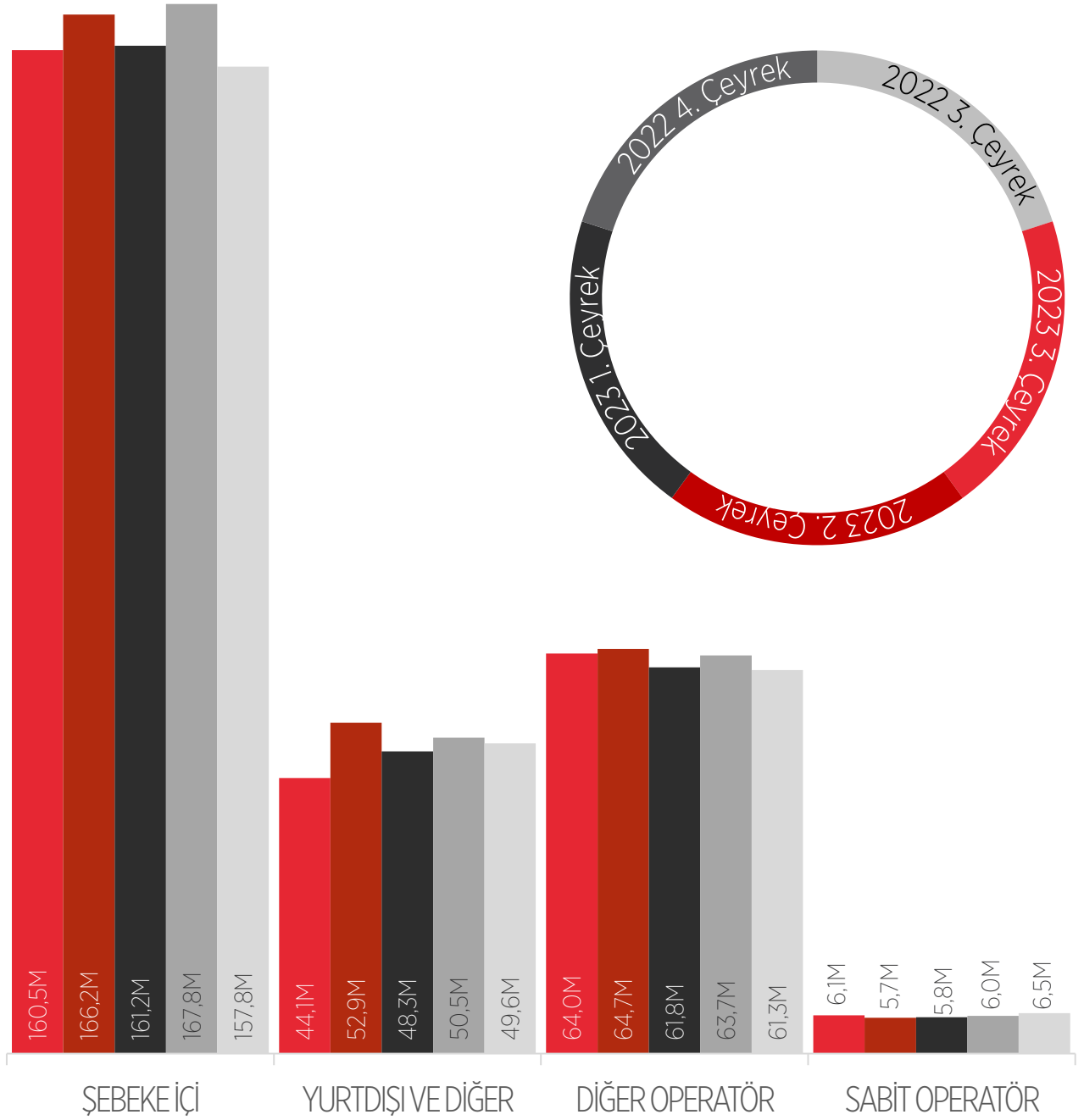

Şekil 11

Şekil 12’de mobil haberleşme sağlayıcılar tarafından üretilen toplam trafiğin dağılımına yer verilmektedir. Raporlama döneminde, şekilde de görüleceği üzere, söz konusu trafiğin büyük bir kısmını (%66) mobil haberleşme sağlayıcıların kendi aboneleri arasındaki trafiği ifade eden şebeke içi trafik oluşturmaktadır. Mobil haberleşme sağlayıcılardan diğer operatöre doğru giden trafik ise toplam trafiğin %26,4’ünü oluşturmaktadır. Toplam mobil şebeke içi trafik miktarı, 2023 yılının üçüncü çeyreğinde, bir önceki üç aylık döneme göre yaklaşık %3,4 oranında azalarak 160.5 Milyon dakika, karşı mobil operatöre doğru trafik miktarı ise %1.1 oranında azalarak yaklaşık 64 Milyon dakika olarak gerçekleşmiştir.

Kaynak: BTHK

Mobil Trafik Dağılımı, Giden/Originating Milyon Dakika (M)

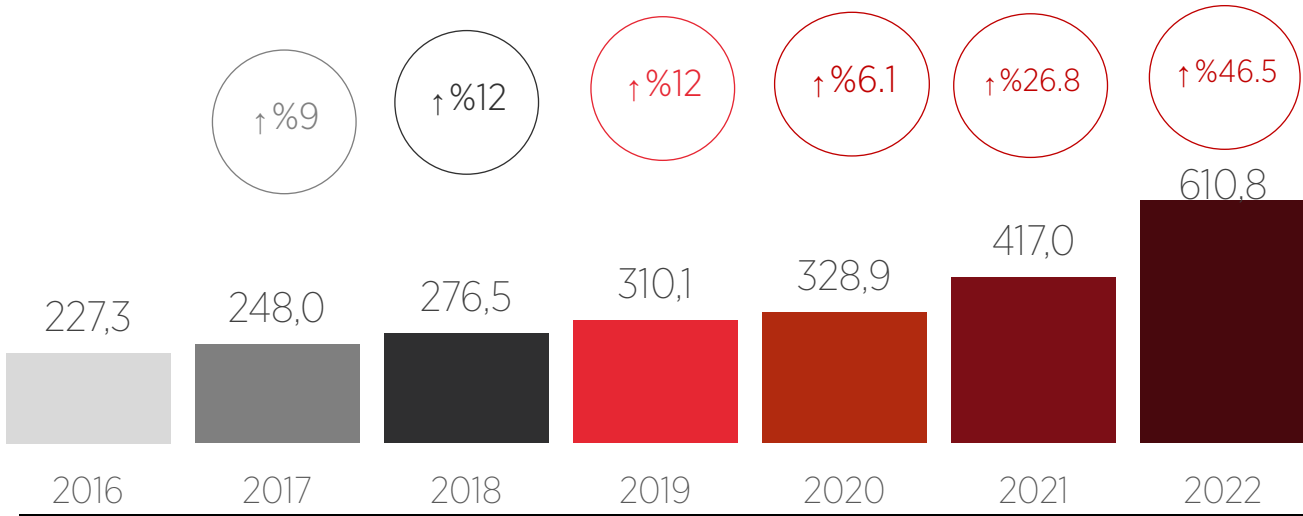
Şekil 12

Mobil Gelirler

Aşağıdaki şekilde (Şekil 13) 2015 yılından bu yana mobil telekomünikasyon hizmetlerinden elde edilen net satış gelirlerine yıllık olarak yer verilmektedir. Yıllar itibarıyla artış eğiliminde olan mobil gelirler 2015 yılında 214.44 Milyon ₺'ye ulaşmış, bir önceki yola kıyasla artış %2.2 olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında mobil gelirler bir önceki yola kıyasla %6 artarak 227.3 Milyon ₺'ye ulaşmıştır. 2017 yılında mobil gelirler bir önceki yola kıyasla %9 artarak 248 Milyon ₺'ye ulaşmıştır. 2018 yılında mobil gelirler bir önceki yola kıyasla %11 artarak 276 Milyon ₺'ye ulaşmıştır. 2019 yılında mobil gelirler bir önceki yola kıyasla %12 artarak 310 Milyon ₺'ye ulaşmıştır. 2020 yılında mobil gelirler bir önceki yola kıyasla %6.1 artarak 328,9 Milyon ₺'ye ulaşmıştır. 2021 yılında mobil gelirler bir önceki yola kıyasla %26.8 artarak 417 Milyon ₺'ye ulaşmıştır. Son olarak 2022 yılında mobil gelirler bir önceki yola kıyasla %46 artarak 611 Milyon ₺'ye ulaşmıştır.

Kaynak: BTHK

Yıllar İtibariyle Mobil Hizmetlerden Elde Edilen Gelir, Milyon ₺

Şekil 13

Çeyrek verilerine bakılacak olursa (Tablo 2), ülkemizde faaliyet gösteren mobil haberleşme sağlayıcıların dönemsel net satış gelirleri aşağıdaki tablolarda verilmektedir.

Kaynak: BTHK

Geçen Döneme Ve Geçen Yılın Aynı Dönemine Kıyasla Net Gelirler, ₺

	2023- 3	2023- 2	2022- 3
Abonelik	1.337.857	1.382.466	780.807
Ses	67.750.861	64.247.099	45.935.650
İnternet	74.171.558	64.171.026	45.963.927
Data (M2m)	2.297.748	2.116.660	1.237.479
Ara bağlantı	9.861.148	14.466.576	11.741.504
Roaming	26.889.952	15.541.614	11.852.026
Katma Değerli Servisler	8.248.114	7.059.725	3.524.526
SMS/MMS	7.542.126	6.574.067	5.832.169
Diğer Gelirler	75.799.980	51.851.025	36.840.139
Toplam Gelir	273.899.343	227.410.258	163.708.228

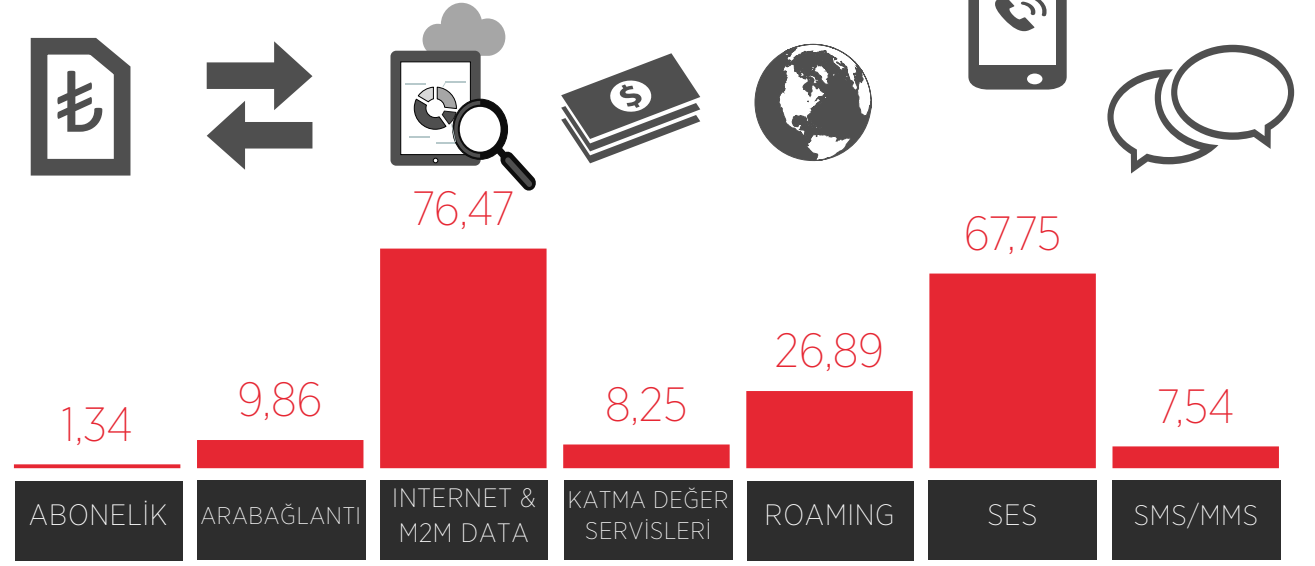
Tablo 2

Buna göre, mobil haberleşme sağlayıcıların son dönemdeki (2023 üçüncü çeyrek) net satış gelirleri bir önceki çeyreğe (2023 ikinci çeyrek) göre %20,4 yükselerek 273,899,258 ₺ olarak gerçekleşmiştir. Mobil haberleşme sağlayıcıların son dönemdeki (2023 üçüncü çeyrek) net satış gelirleri bir önceki yılın aynı çeyreğiyle (163.708.228 ₺- 2022 üçüncü çeyrek) kıyaslandığında ise %67 artış gerçekleştiği görülmektedir. Aşağıdaki Şekil 14'de 2023 yılı üçüncü ve 2023 yılı ikinci çeyrek itibarıyla mobil haberleşme sağlayıcıların gelir dağılımı gösterilmektedir.

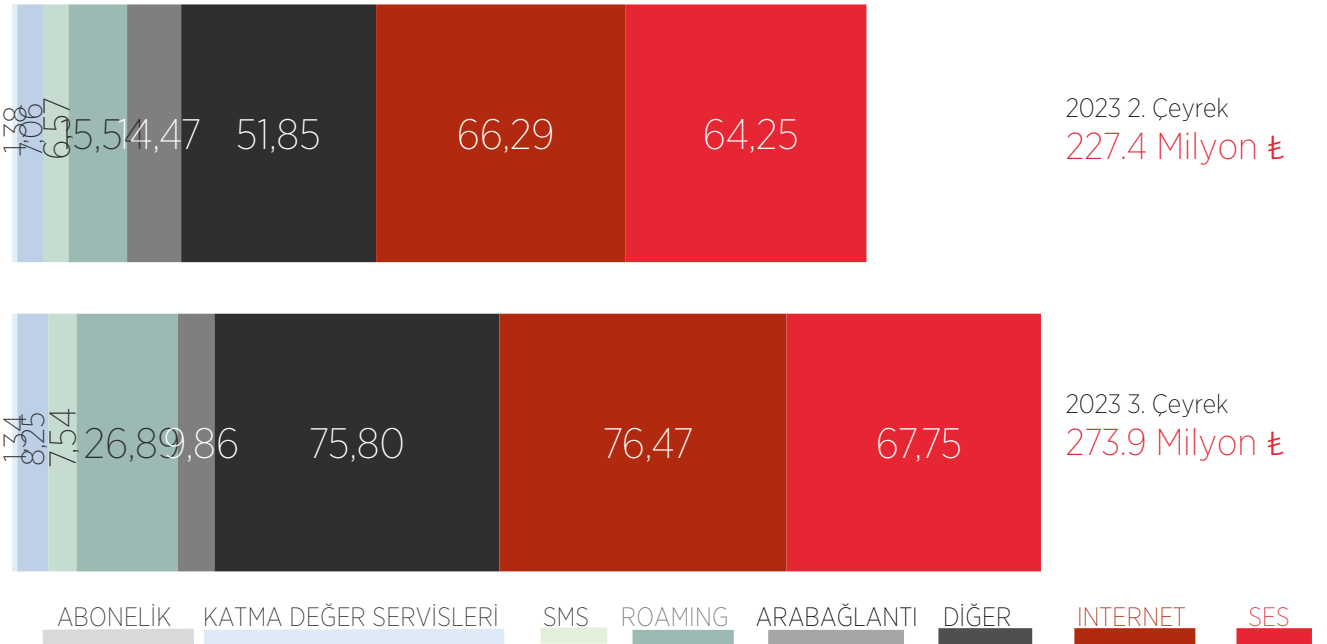
Kaynak: BTHK

Gelir Dağılımı,

2023 – 3. Çeyrek, Milyon ₺

2023 – 3. Çeyrek & 2023 – 2. Çeyrek, Milyon ₺

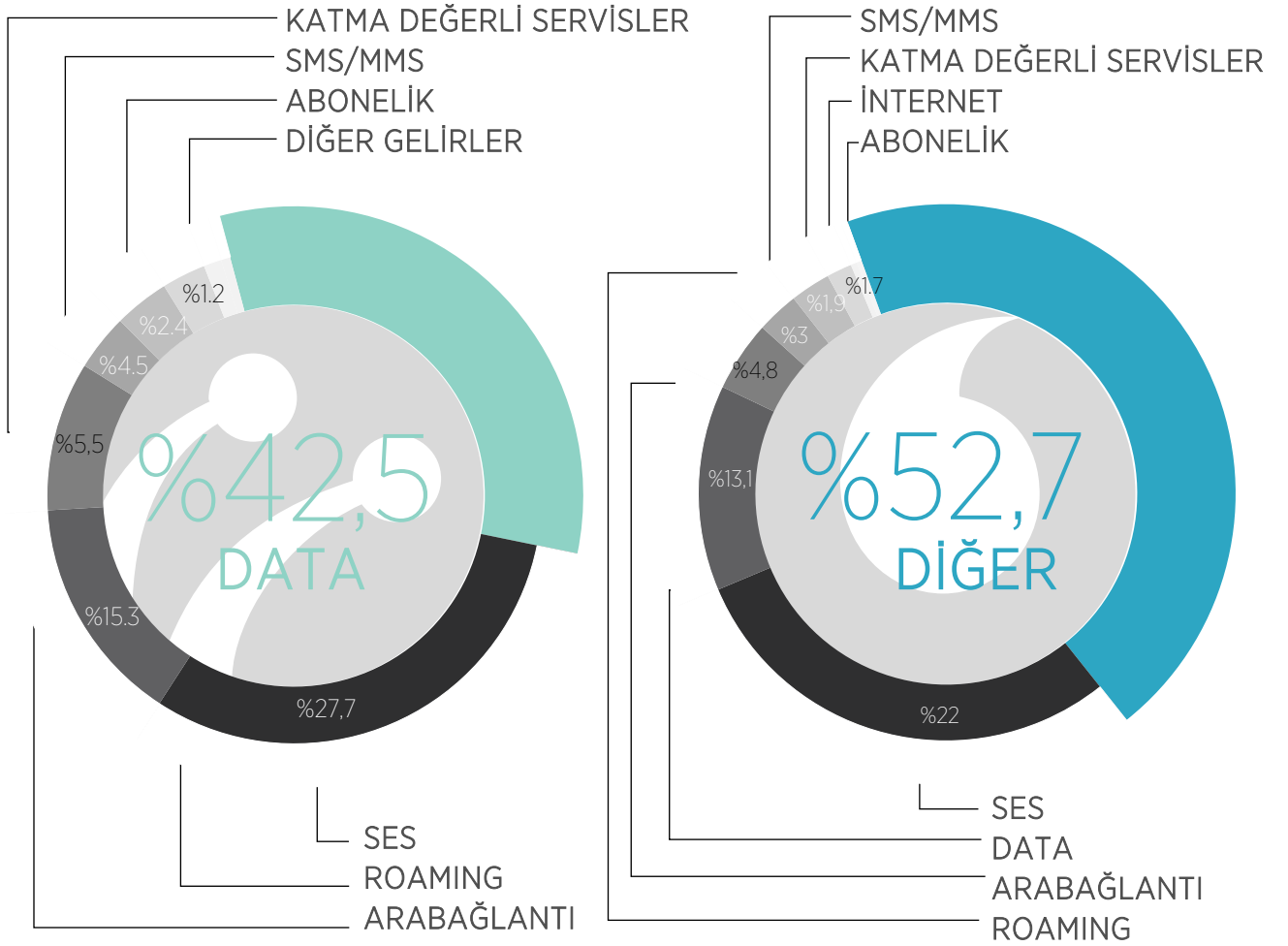
Şekil 14

Şekil 15’de her bir mobil haberleşme sağlayıcısının 2023 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla toplam gelirlerine ait dağılıma karşılaştırmalı olarak yer verilmektedir. Konuşma gelirleri K.K. Turkcell’in gelirlerinin %27,7’sini ve Telsim’in gelirlerinin %22’sini oluşturmaktadır. İnternet ve M2M Data gelirleri K.K. Turkcell’in gelirlerinin %42,5’ini ve Telsim’in gelirlerinin %13,1’ini oluşturmaktadır. Ara bağlantı gelirleri ise K.K. Turkcell ve Telsim’de sırası ile %5,5 ve %1,6 paya sahiptir.

Konuşma gelirleri K.K. Turkcell’in gelirlerinin %27,7’sini ve Telsim’in gelirlerinin %22’sini oluşturmaktadır. SMS+MMS gelirleri K.K. Turkcell’in gelirlerinin %2,4’ünü ve Telsim’in gelirlerinin %3’ünü oluşturmaktadır. İnternet ve Data gelirleri ise K.K. Turkcell’de %42,5 ve Telsim’de %13,1 paya sahiptir.

Kaynak: BTHK

Mobil Haberleşme Sağlayıcılar Bazında Gelir Dağılımı, 2023 – 3. Çeyrek

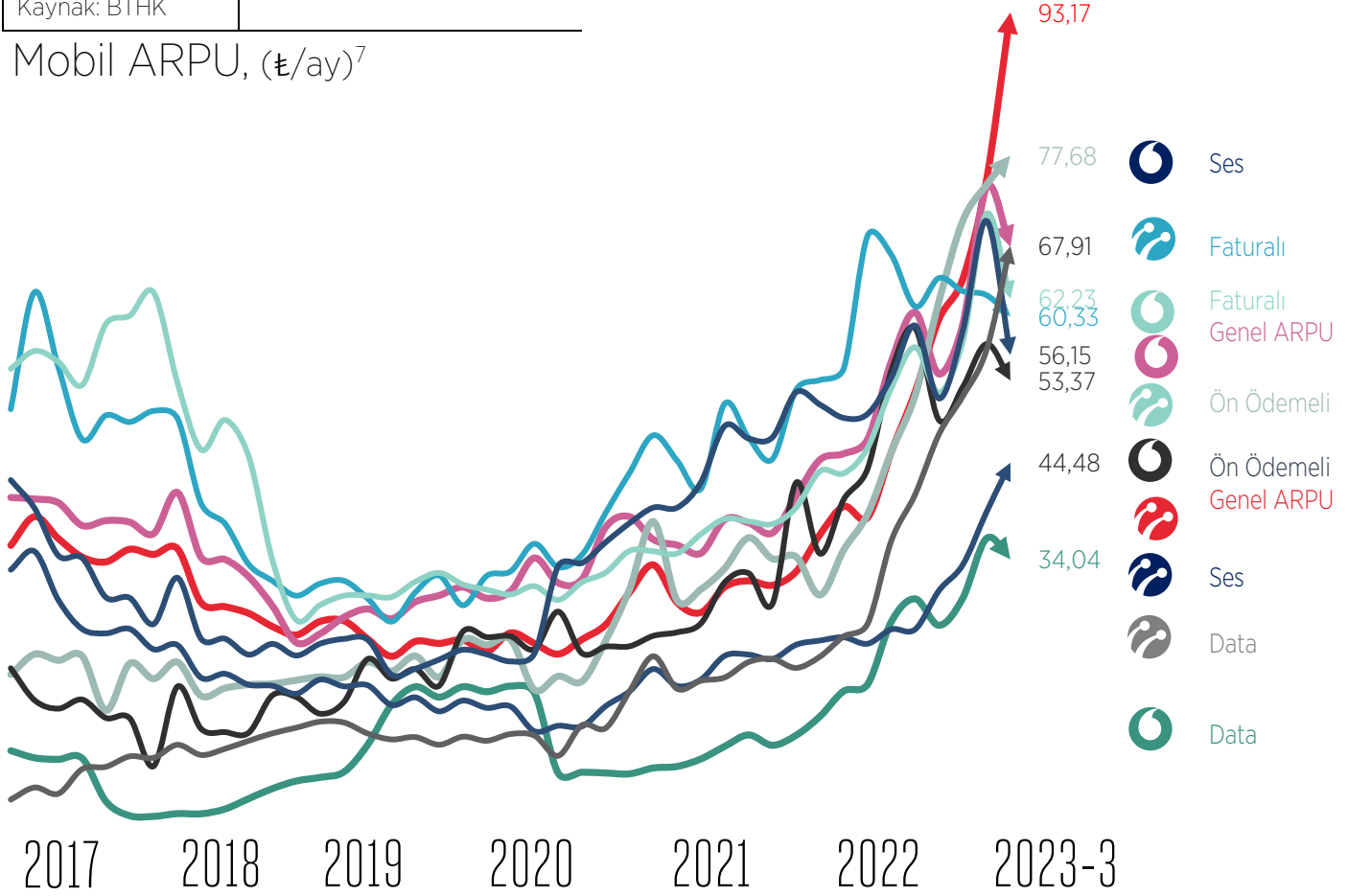
Şekil 15

Abone Başına Ve Çağrı Başına Aylık Gelir

Şekil 16'da ülkemizde hizmet veren mobil haberleşme sağlayıcıların 2013 yılından itibaren üç aylık ortalama ARPU rakamlarına yer verilmektedir. 2023 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla K.K. Turkcell için aylık kullanıcı başına ortalama gelir 93,17 ₺ ve Telsim için 67,82 ₺'dir⁶.

Kaynak: BTHK

Mobil ARPU, (₺/ay)⁷

Şekil 16

Aynı şekilde 2023 yılı üçüncü çeyrek dönemi için mobil haberleşme sağlayıcıların ön ödemeli, faturalı ARPU ve ses & Data ARPU rakamlarına yer verilmektedir. Ön ödemeli ARPU rakamları incelendiğinde, 2023 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla K.K. Turkcell'in ön ödemeli ARPU'sunun 77,68 ₺ ve Telsim'in 53,37 ₺ olduğu görülmektedir. Faturalı ARPU rakamları incelendiğinde son çeyrekte K.K. Turkcell'in faturalı ARPU'sunun 60,33 ₺ ve Telsim'in 62,23 ₺ olduğu görülmektedir. Ses ARPU rakamları incelendiğinde son çeyrekte K.K. Turkcell'in ses⁸ ARPU'sunun 44,48 ₺ ve Telsim'in 56,15 ₺ olduğu görülmektedir. Son olarak, Data ARPU rakamları incelendiğinde son çeyrekte K.K. Turkcell'in Data ARPU'sunun 67,91 ₺ ve Telsim'in 34,04 ₺ olduğu görülmektedir.

ARPU AVERAGE REVENUE PER USAGE
ARPU ABONE BAŞINA ORTALAMA GELİR

⁶ Toplam ARPU Hesaplama Yöntemi: Toplam Gelir / Dönem Ortalama Aktif Abone Sayısı (Toplam gelire, taahhüt karşılığı satılan cihazlardan elde edilen gelirler dâhil edilmemiştir.)

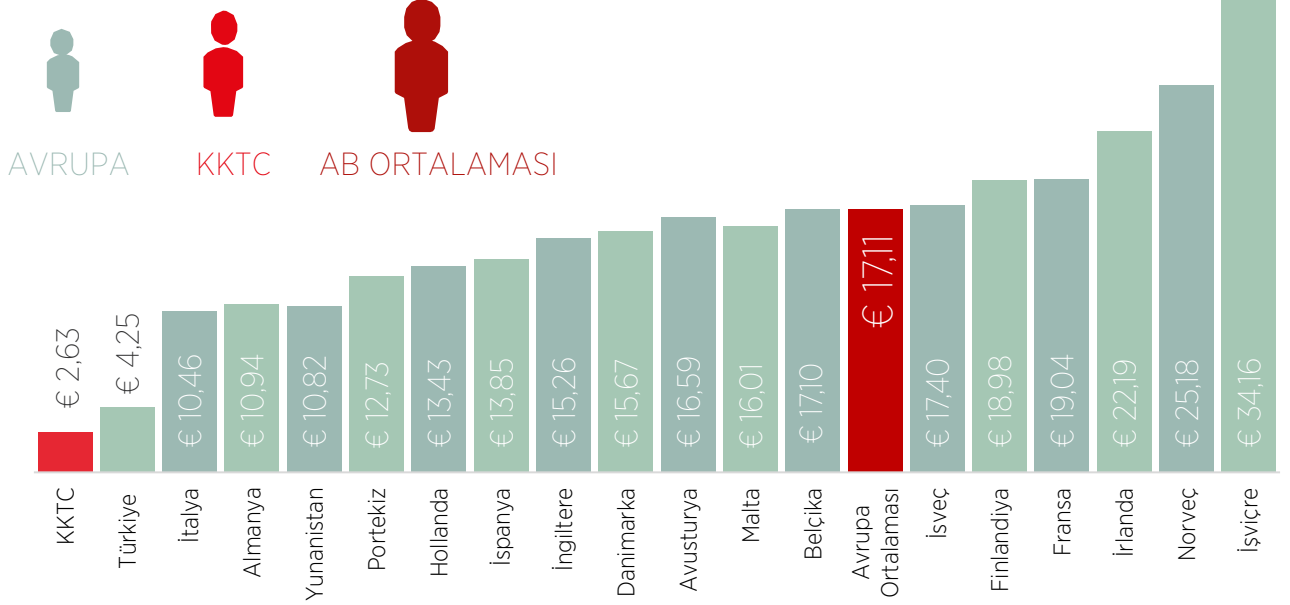
⁷ Tarihsel verileri gösteren detay tablosu raporun son bölümünde bulunmaktadır.

⁸ Ses ARPU: Toplam Ses Geliri/Ortalama Aktif Ses Hattı Sayısı - Data ARPU: Toplam İnternet Geliri/Ortalama İnternet Kullanıcı Sayısı

Şekil 17’de Avrupa ülkeleri ile ülkemizin mobil ARPU rakamları kıyaslanmaktadır. Şekilde incelenen Avrupa ülkelerinde ortalama ARPU⁹ €17,11 seviyelerinde iken ülkemizde 2023 yılı üçüncü çeyrek için ise €2,63¹⁰ seviyelerindedir.

Kaynak: GSMA Wireless Intelligence & BTK Türkiye & MCA

KKTC Ve AB’de Mobil ARPU, Ortalama, 2023 3. Çeyrek €

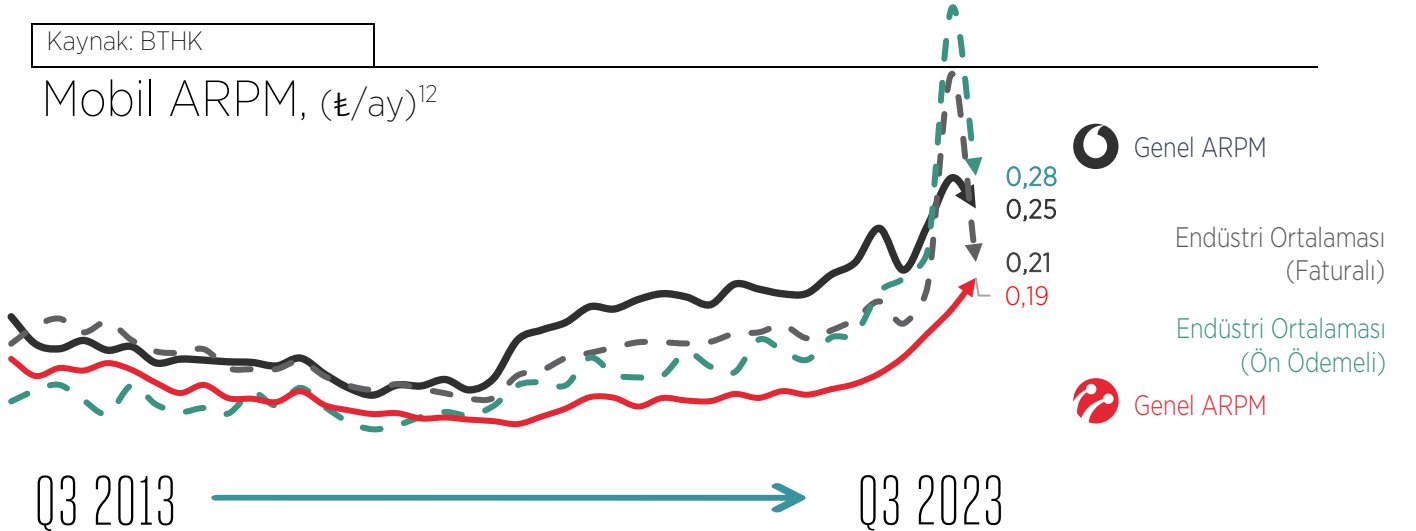

Şekil 17

Şekil 18’de ülkemizde hizmet veren mobil haberleşme sağlayıcıların 2013 yılı dördüncü çeyreğinden itibaren üç aylık ortalama ARPM rakamlarına yer verilmektedir. 2023 yılının üçüncü çeyreğinde K.K. Turkcell için dakika başına aylık gelir 0.19 ₺ ve Telsim için 0.25 ₺’dir.¹¹ Aynı şekilde, faturalı ve ön ödemeli ARPM endüstri ortalamaları da verilmektedir.

Kaynak: BTHK

Mobil ARPM, (₺/ay)¹²

Şekil 18

ARPM AVERAGE REVENUE PER MINUTE
ARPM DAKİKA BAŞINA ORTALAMA GELİR

⁹ Avrupa ülkeleri için Wireless Intelligence 2023-2. Çeyrek verileri, Türkiye için 2023-2. Çeyrek BTK verisi kullanılmıştır.

¹⁰ Türk Lirası-Euro kuru olarak KKTC Merkez Bankası döviz kuru kullanılmıştır (1 Euro = 31,33 ₺- 14 Aralık 2023)

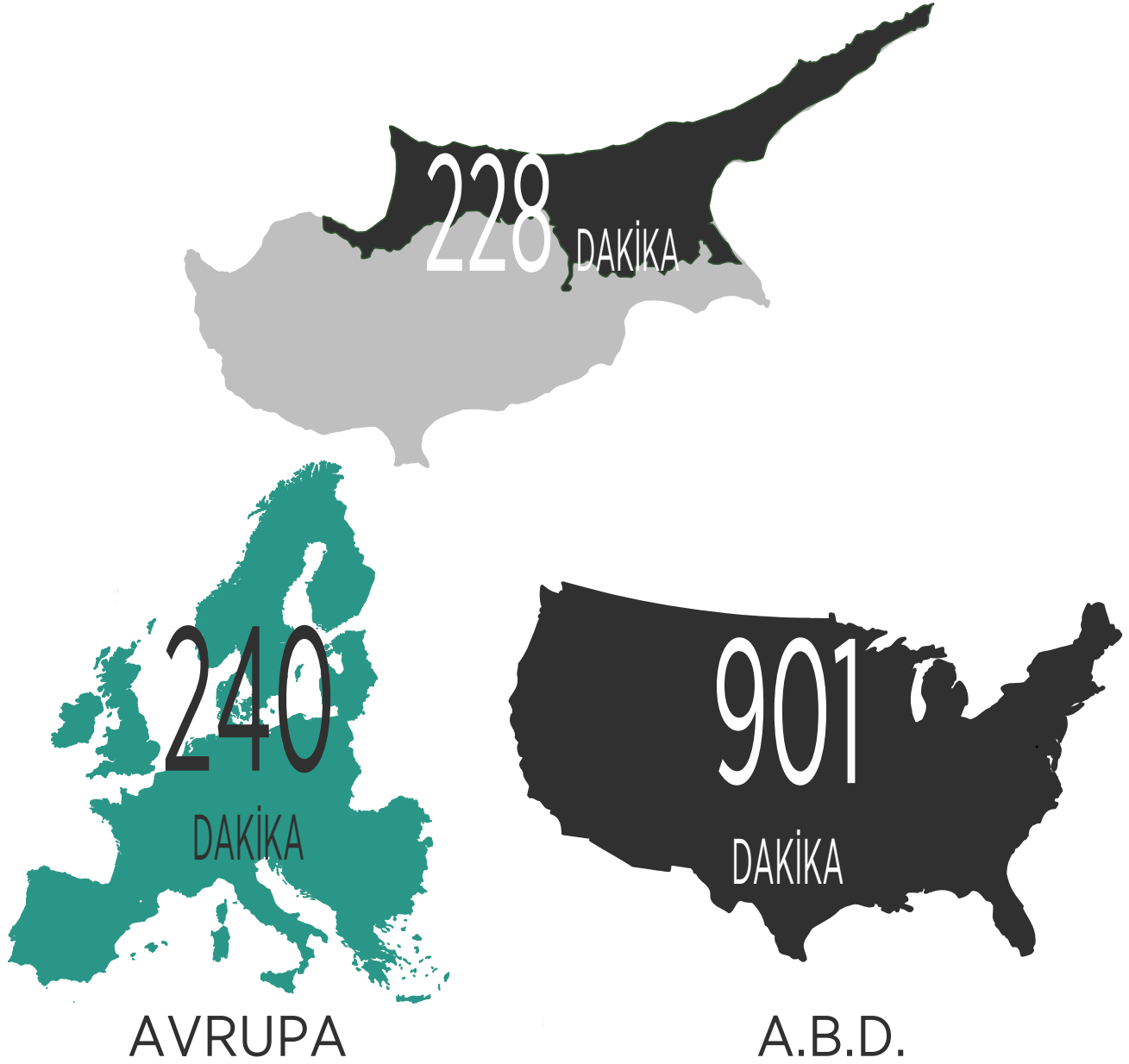
¹¹ Genel ARPM Hesaplama Yöntemi: Toplam Ses Geliri / Abonelerin Oluşturduğu Toplam Trafik

¹² Tarihsel verileri gösteren detay tablosu raporun son bölümünde bulunmaktadır.

Aylık Kullanım Miktarı (MOU)

MoU¹³ terimi 'Minutes of Usage' yani abone başına aylık ortalama dakika kullanımı, mobil telefon kullanım seviyesinin ölçümünde yaygın olarak kullanılan bir gösterge olup bir abonenin aylık ortalama konuşma süresi olarak tanımlanmaktadır. Aşağıdaki şekilde ülkemiz, Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleşen ortalama aylık MoU rakamları paylaşılmaktadır. (Şekil 19)

Kaynak: GSMA Mobile Economy 2014 & Wireless Intelligence

Şekil 19

MOU MINUTES OF USAGE

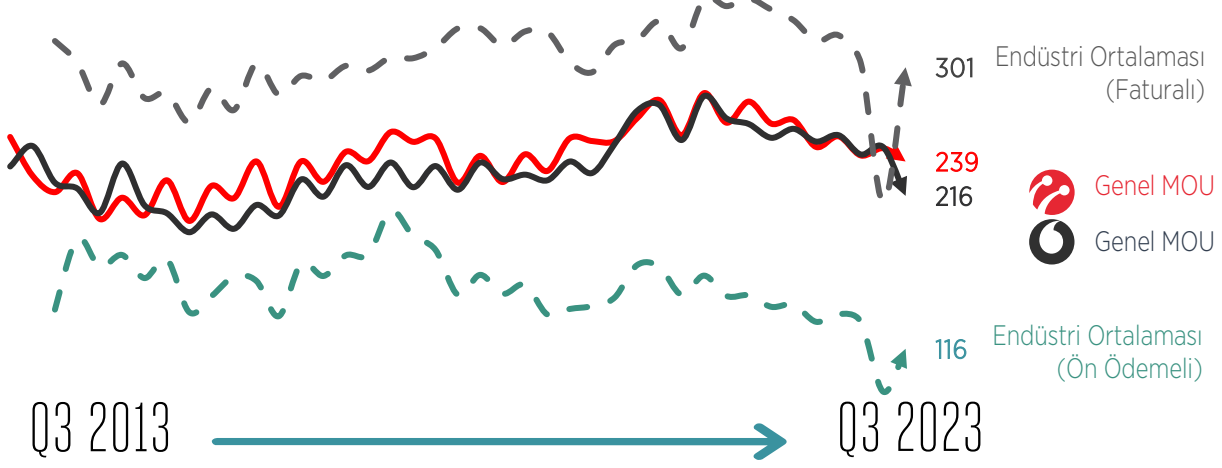
MOU ABONE BAŞINA AYLIK ORTALAMA KULLANIM

¹³ MoU değerleri aktif kullanıcıların görüşme süresi ortalamasını dakika olarak veren bir değer olduğu için değerler toplam hat sayısından ses hizmetine açık olmayan mobil hatlar (M2M hatları ve mobil bilgisayardan internet hatları gibi yalnızca veri iletmek amaçlı kullanılan hatlar) düşülerek hesaplanmaktadır.

Şekil 20’de mobil haberleşme sağlayıcıların 2013 yılı üçüncü çeyreğinden itibaren gerçekleşen çeyreklik MoU değerleri aylık bazda verilmektedir. 2023 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla K.K. Turkcell’in MoU değeri 239 dakika ve Telsim’in ise 216 dakika olarak gerçekleşmiştir¹⁴.

Kaynak: BTHK

Mobil Haberleşme Sağlayıcı Bazında MoU Değerleri, Dk./Ay¹⁵

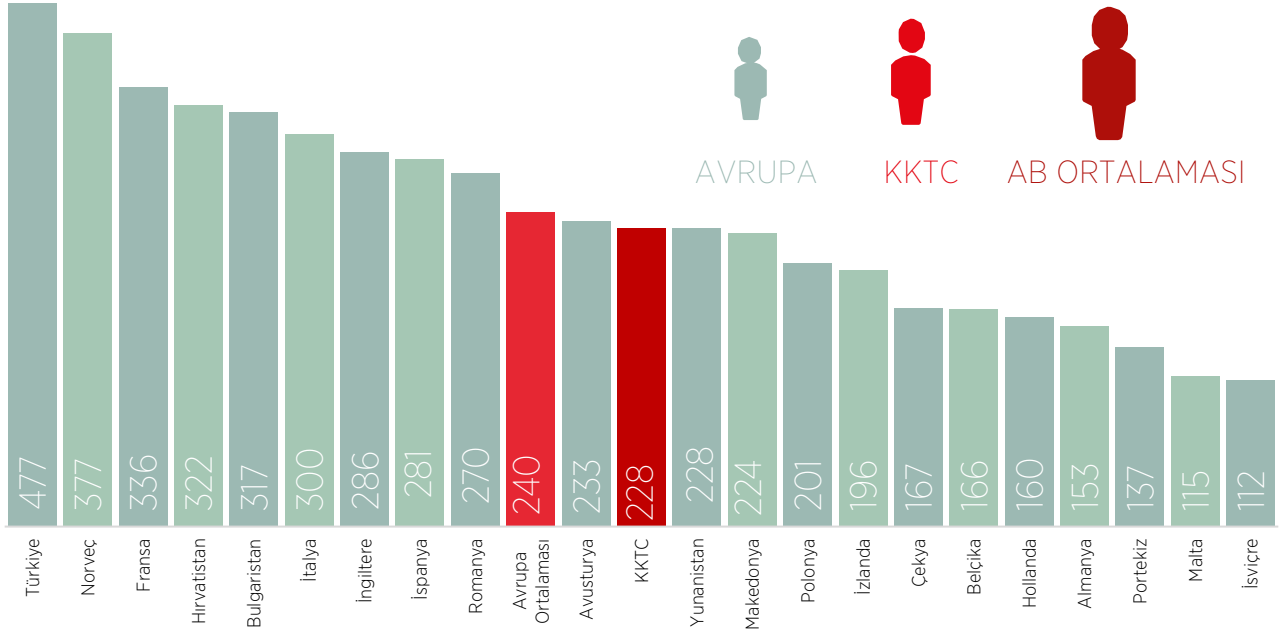

Şekil 20

Şekil 21’de bazı Avrupa ülkeleri ile ülkemizdeki ortalama mobil telefon kullanım sürelerine yer verilmektedir. 2023’ün üçüncü çeyreğinde 228 dakika olan ortalama aylık mobil dakika kullanımı diğer Avrupa ülkelerinde gerçekleşen ile aşağıda kıyaslanmaktadır.

Kaynak: GSMA Wireless Intelligence & BTK Türkiye & MCA

KKTC ve AB’de Mobil Abone Başına Ortalama Görüşme, Ortalama, 2023 3. Çeyrek, Dk./Ay

Şekil 21

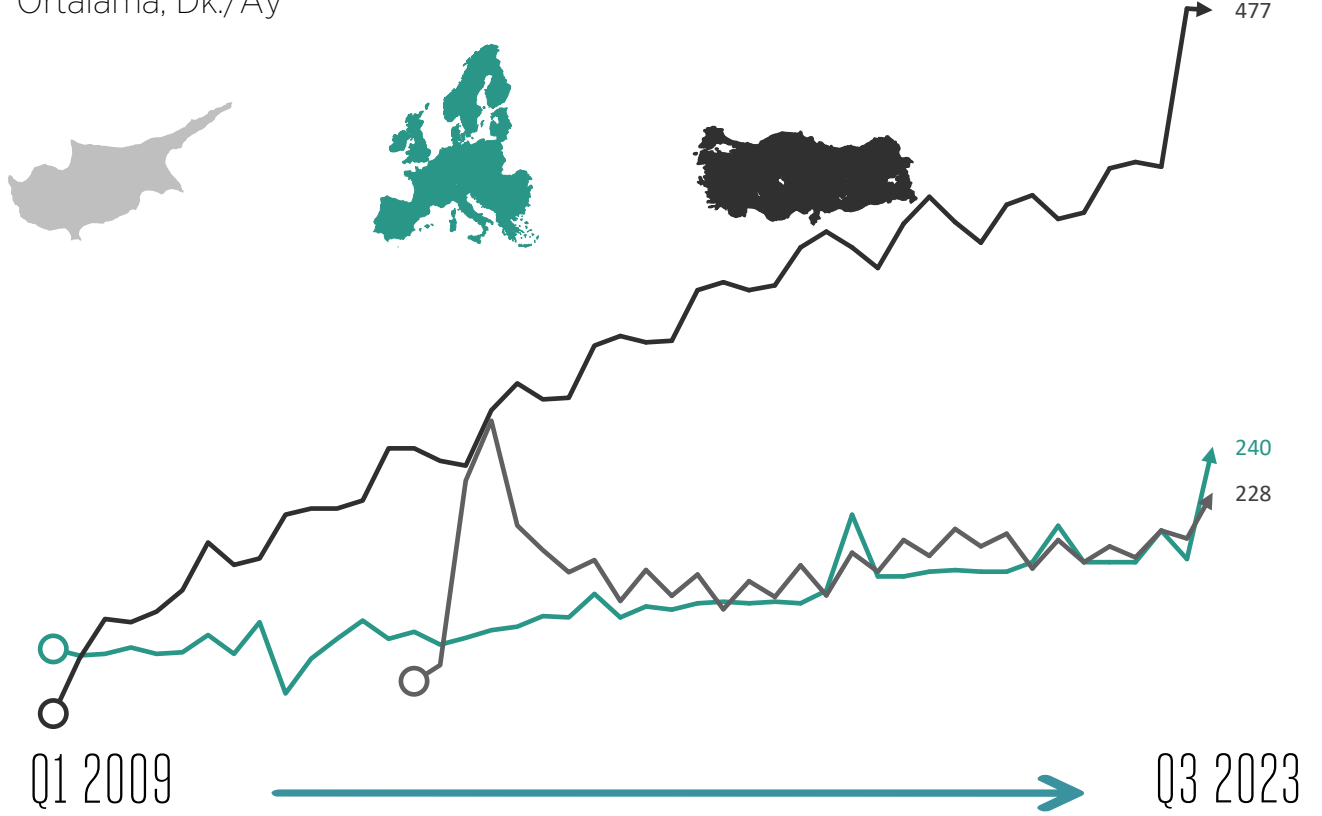
¹⁴ Genel MOU Hesaplama Yöntemi: Toplam Dönem Trafiki/ Ortalama Aktif Ses Hattı Sayısı

¹⁵ Tarihsel verileri gösteren detay tablosu raporun son bölümünde bulunmaktadır.

Aşağıdaki şekilde (Şekil 22), 2009 yılının birinci çeyreğinden günümüze kadar çeyrek dönemler itibarıyla gerçekleşen Avrupa ve Türkiye aylık ortalama mobil telefon kullanım sürelerine yer verilmektedir. Ülkemize ait aylık ortalama mobil telefon kullanım süreleri ise Kurumumuzun kuruluş tarihi dolayısı ile 2012 yılı dördüncü döneminden itibaren elimizde bulunmaktadır.

Kaynak: GSMA Wireless Intelligence & BTK Türkiye

KKTC, Türkiye ve AB'de Mobil Abone Başına Ortalama Görüşme, Ortalama, Dk./Ay

Şekil 22

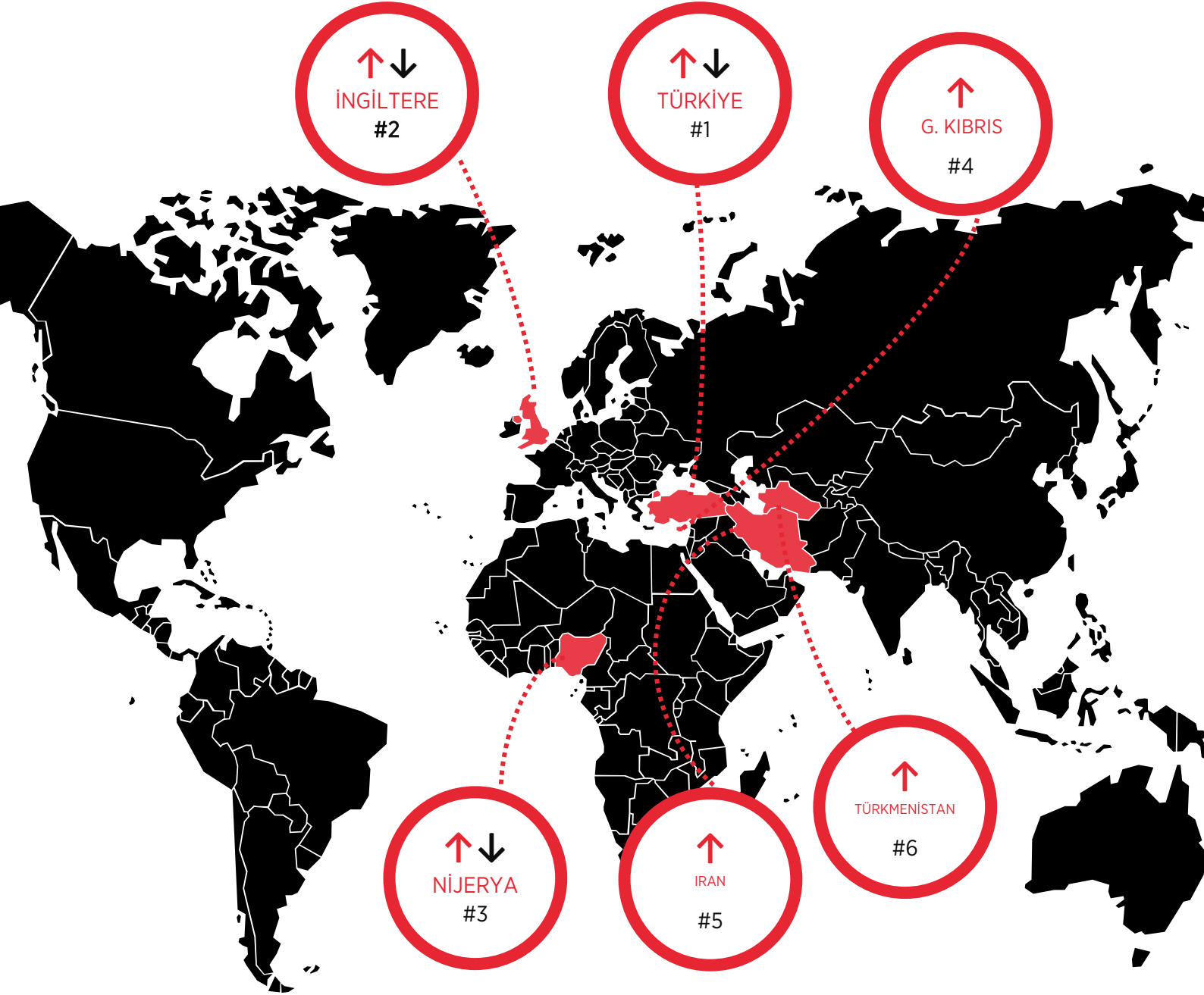
Üstteki şekilde görülebileceği üzere, Türkiye ortalama görüşme süresi 2009 yılı üçüncü döneminde Avrupa ortalamasının üzerine geçerek, günümüze dek Avrupa ortalamasından yüksek seyretmiştir. Öte yandan ülkemiz MoU değerleri (endüstri ortalaması), Türkiye MoU değerlerinin (endüstri ortalaması) altında seyretmektedir.

En Çok Trafik Gönderilen Ve Alınan Ülkeler

Aşağıda 2023 yılı üçüncü çeyreğinde mobil şebekelerden en fazla trafik gönderilen ve alınan ülkelere yer verilmektedir. Bu üç aylık dönemde en çok trafik gönderilen ülkeler Türkiye, İngiltere, Nijerya, Güney Kıbrıs, İran ve Türkmenistan olmuştur. Mobil şebekelere en fazla çağrı gönderen ülkeler ise Türkiye, İngiltere ve Nijerya şeklinde sıralanmaktadır.

↑ EN FAZLA TRAFİK GÖNDERİLEN ÜLKELER ↓ EN FAZLA TRAFİK ALINAN ÜLKELER

Türkiye ve İngiltere dışında kalan ülkeler incelendiğinde, Nijerya yönüne gönderilen ve alınan trafiğin ülkede bulunan öğrencilerden, Türkmenistan yönüne gönderilen trafiğin ise ülkede bulunan yabancı iş gücünden kaynaklandığı görülmektedir.

Kısa Numaralar

Şekil 23’de 2023 yılı üçüncü çeyreğinde mobil şebekelerden en fazla aranan (arama sayısına göre) kısa numaralar görülmektedir. Buna göre, 2023 yılının üçüncü çeyreğinde en fazla aranan kısa numaralar arasında 533 (K.K. Turkcell müşteri hizmetleri), 188 (Kıb-Tek), 1101 (Sağlık Bakanlığı) ve 112 (Ambulans) yer almaktadır.

Kaynak: BTHK

En Sık Aranan Kısa Numaralar,
2023 3. Çeyrek

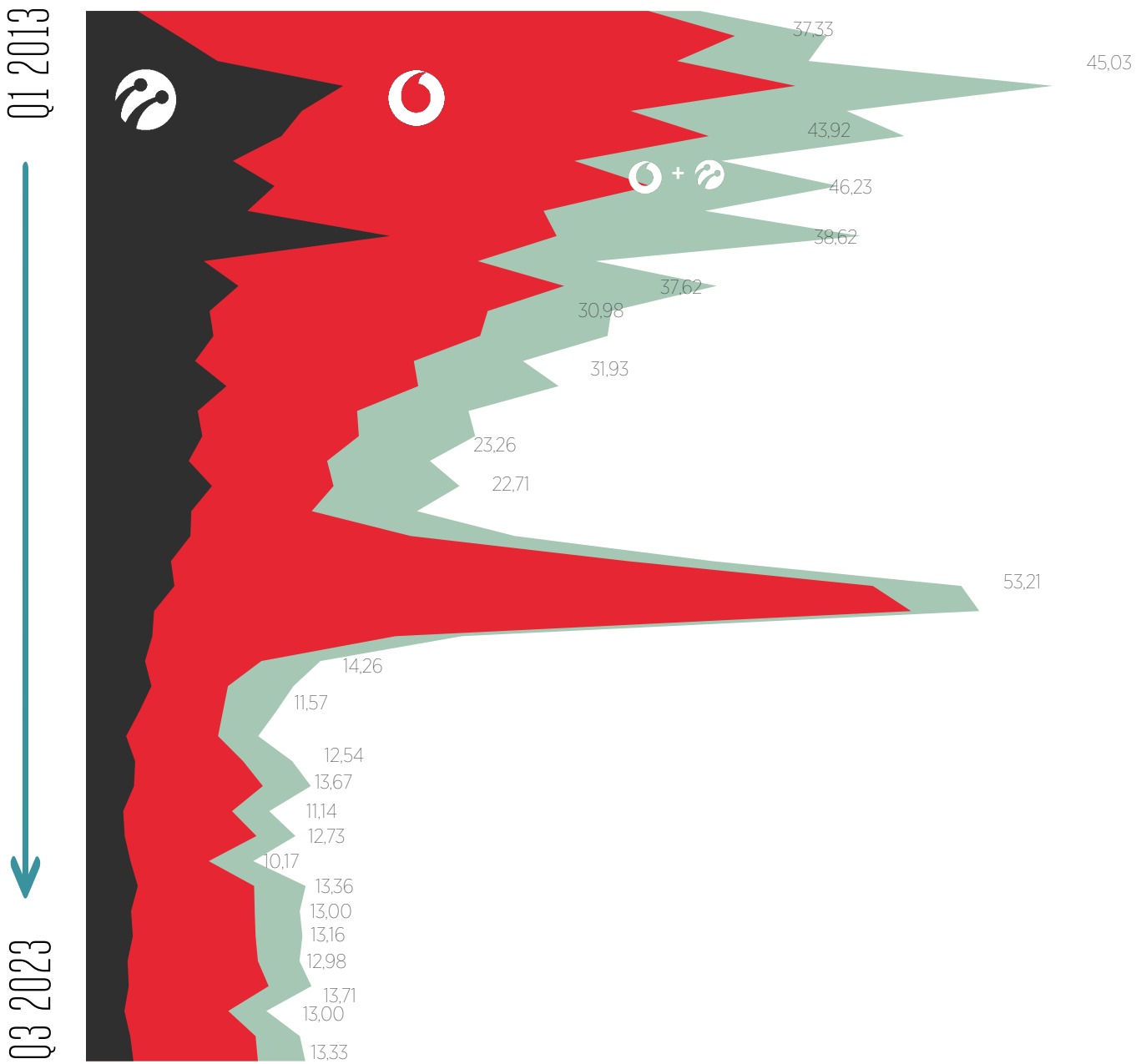
Şekil 23

SMS – Short Messaging Service

2013 yılı ilk çeyreğinden itibaren gönderilen aylık ortalama SMS sayısına Şekil 22’de yer verilmektedir. Buna göre aylık SMS ortalaması sayısı 2013’ün ilk çeyreğinde 37.33 Milyon adet iken, 2023 yılının üçüncü çeyreğine kadar geçen 10 yıllık süre zarfında artışlar ve düşüşler yaşamış, sonuç olarak yaklaşık %64’lük düşüşle 13,3 Milyon adet seviyesine gerilemiştir. SMS sayıları çeyrekler itibariyle incelendiğinde; bir önceki dönem olan 2023 yılı üçüncü çeyreğinde SMS sayısı yaklaşık 13 Milyon adet civarında gerçekleşirken, bu dönemde %2,8’lik artışla 13,3 Milyona yükselmiştir.

Kaynak: BTHK

Çeyreklere Göre Gönderilen Mobil SMS Miktarı, Milyon Adet

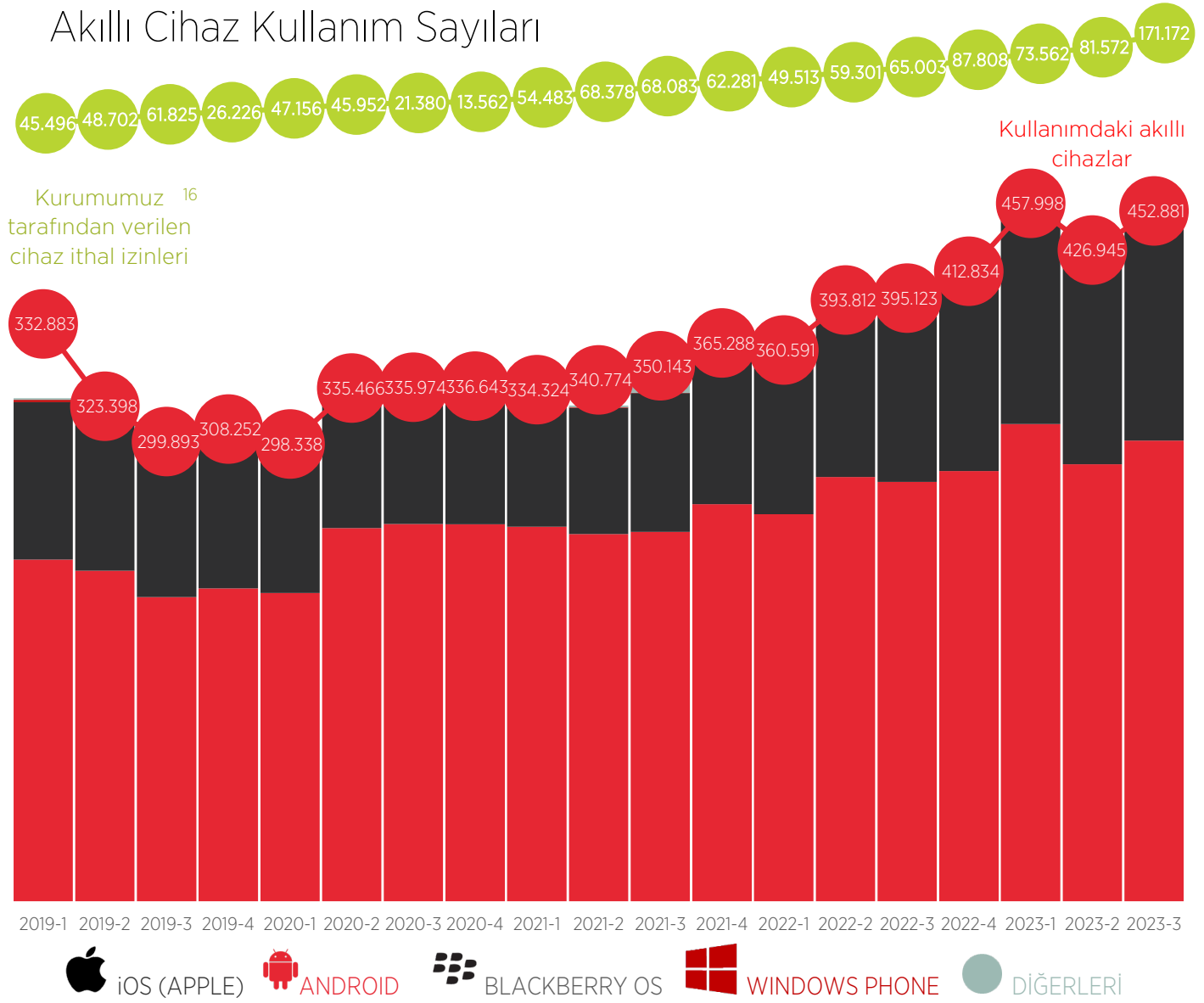
Şekil 24

Akıllı Telefon Ve Data Kullanımı

Akıllı telefonların kullanımının yaygınlaşması ve bununla birlikte Data kullanımında gerçekleşen artış, Dünyada olduğu gibi ülkemizde de gözlemlenmektedir. Bu doğrultuda, aşağıdaki şekilde, ülkemizde faaliyet gösteren mobil haberleşme sağlayıcılar tarafından bildirilmiş olan, 2018 yılı üçüncü çeyreğinden 2023 yılı üçüncü çeyreğine kadar geçen dönemde, abonelerin akıllı cihaz kullanım oranları ve cihazlarında kurulu olan işletim sistemine yer verilmektedir. (Şekil 25)

Kaynak: BTHK

Akıllı Cihaz Kullanım Sayıları

Şekil 25

Veriler incelendiğinde, abonelerin akıllı telefon kullanım oranında, 2013 yılının ilk çeyreğine kıyasla yaklaşık olarak %294 bir artış yaşandığı görülebilmektedir. Aynı şekilde, 2023 yılının üçüncü çeyreği, bir önceki çeyrekle kıyaslandığında ise, yaklaşık olarak %6 yükseldiği gözlemlenmektedir.

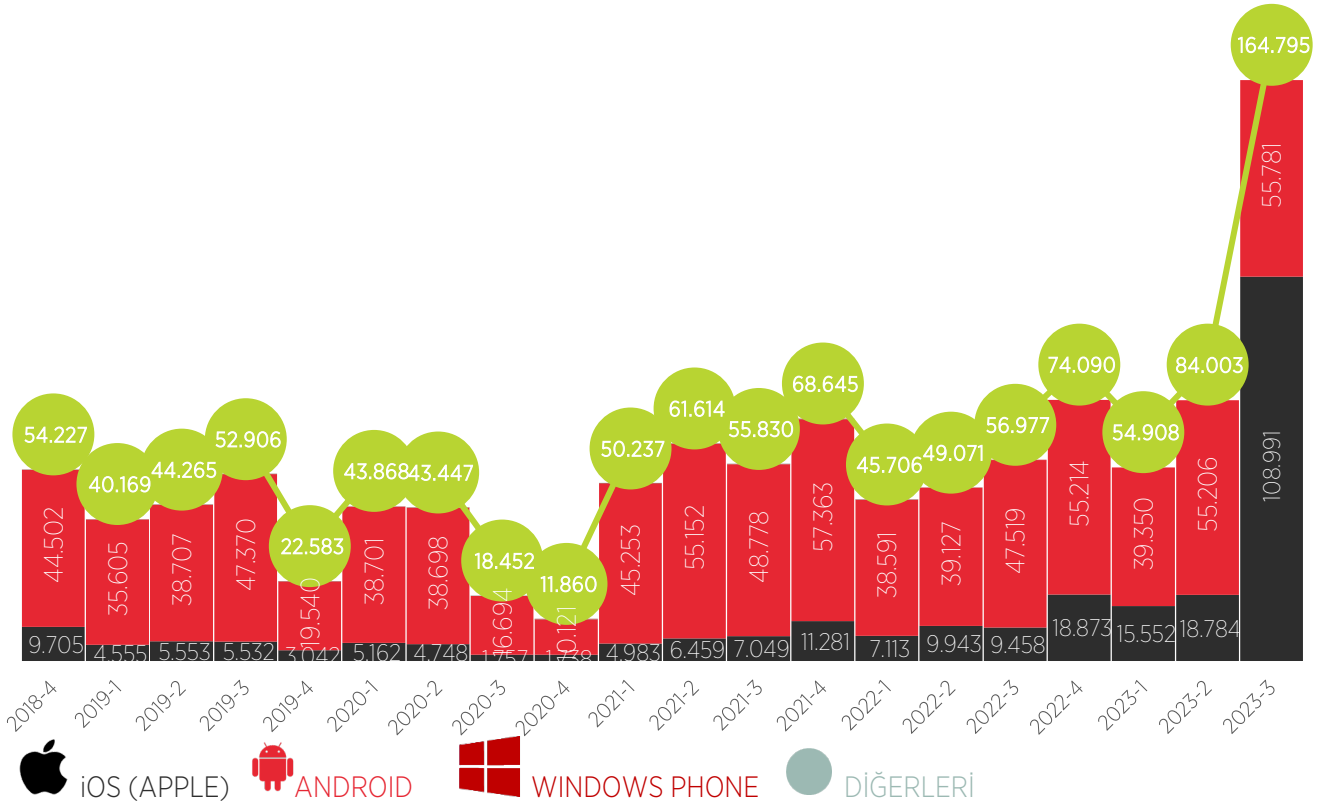
¹⁶ Kurumumuz tarafından verilen toplam izin adedi akıllı ve akıllı olmayan cihazların tümünü içermektedir.

“2013 yılında 115 bin akıllı telefon ve tablet kullanıcısı bulunurken, 10 yıllık bir sürede %294'lük artışla 2023 üçüncü çeyreği itibarıyla 452 bin'e ulaşmıştır”

2014 yılı birinci çeyreğinden 2023 yılı üçüncü çeyrek sonuna kadar Kurum tarafından ithal izni verilen cihaz IMEI (bir cihazda 1'den fazla IMEI olabilmektedir) sayısı 2,013,739 adettir. Söz konusu cihazlar içerisinde yer alan, IMEI kullanan fakat kişisel kullanım cihazı (akıllı ve akıllı olmayan cihazlar) kategorisinde olmayan POS makinesi, araç takip cihazları gibi aygıtlar genel toplamdan düşüldüğünde, söz konusu rakamın 1,680,483 olduğu görülmektedir. 2023 yılında eSim teknolojisinin devreye alınması ile birlikte, Kurum kayıtlarında olup pasif şekilde listelenmiş 90,792 IMEI numarası aktifleştirilmiştir. Aşağıdaki şekilde (Şekil 26), ithal izni verilen kişisel kullanım cihazların marka ve dönemlere göre dağılımı gösterilmektedir.

Kaynak: BTHK

Kurum Tarafından İthal İzni Verilen Kişisel Kullanım Cihazları¹⁷

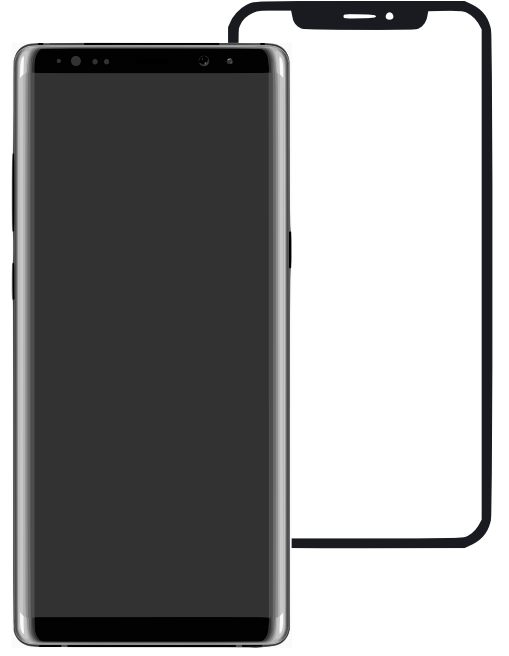

Şekil 26

¹⁷ IMEI kullanan fakat kişisel kullanım cihazı (akıllı ve akıllı olmayan cihazlar) kategorisinde olmayan POS makinesi, araç takip cihazları gibi aygıtlar dâhil edilmemiştir.

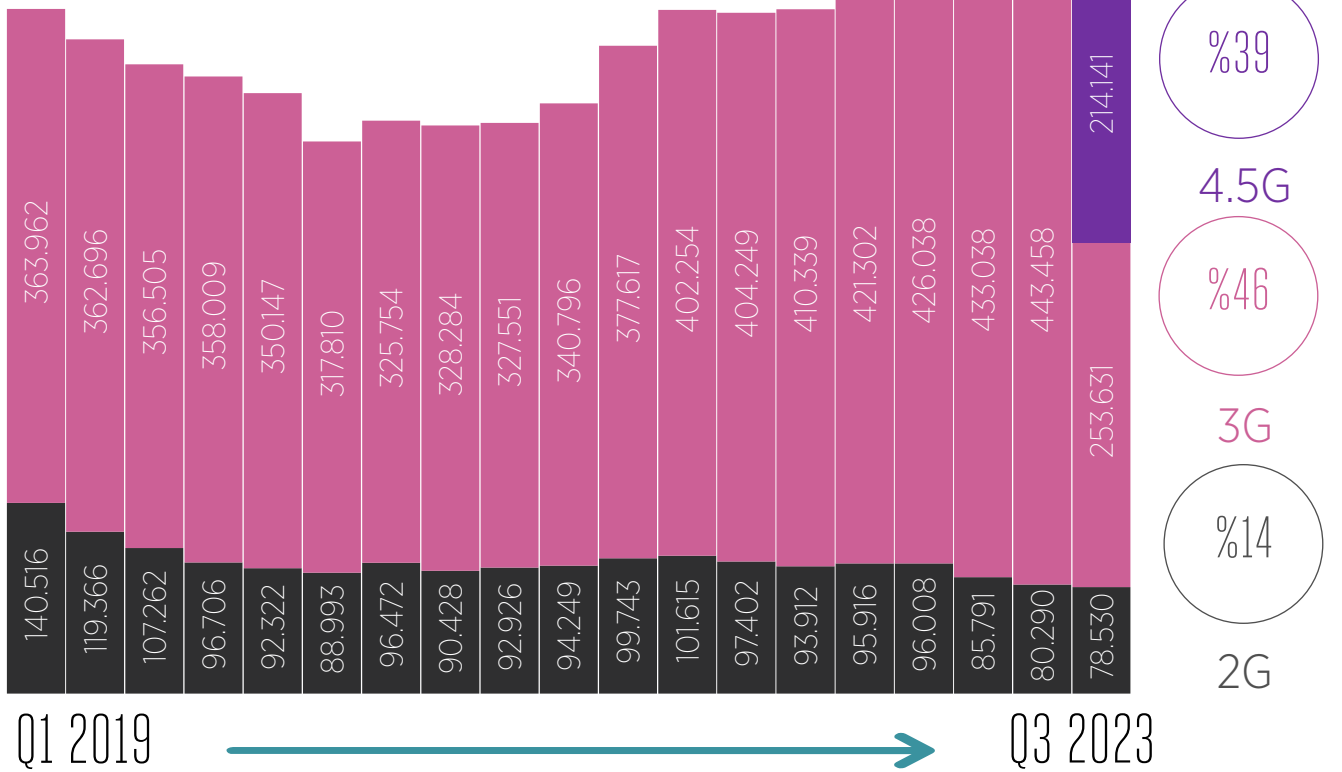
2008 yılında sunulmaya başlanan 3G hizmeti 2023 ikinci çeyreği itibarıyla 443,458 aboneye ulaşmış, ancak 7 Eylül 2023 tarihinde 4.5G'nin hayata geçmesiyle 3G aboneliğinden 4.5G aboneliğine hızlı bir geçiş süreci yaşanmıştır. 2023 üçüncü çeyrek sonunda 3G abone sayısı %43 oranında azalarak 253,631 olarak gerçekleşirken 4.5G bilgisayardan ve cepten internet abone sayısı 214,141 olmuştur. Toplam mobil bilgisayardan ve cepten internet abone sayısı bir önceki çeyreğe göre yaklaşık %5,5 oranında artarak 467,772 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 27'de mobil haberleşme sağlayıcıların 2023 üçüncü çeyrek itibarı ile abone profiline (2G, 3G ve 4.5G toplam) yer verilmekte ve bu sayılar, geçmiş dönemler halinde belirtilmektedir. Buna göre, üçüncü çeyrekte toplamda 78,530 aktif 2G, 253,631 aktif 3G ve 214,141 aktif 4.5G abonesi bulunmaktadır. Raporun verilerinin toplandığı tarih aralığında KKTC Telsim'in henüz 4.5G hizmeti sunmaya başlamaması nedeniyle aktif 3G kullanıcıların sayısı, aktif 4.5G kullanıcılarının önünde seyretmektedir.

Kaynak: BTHK

Toplam Aktif Abone Sayısı (Teknoloji Bazında)

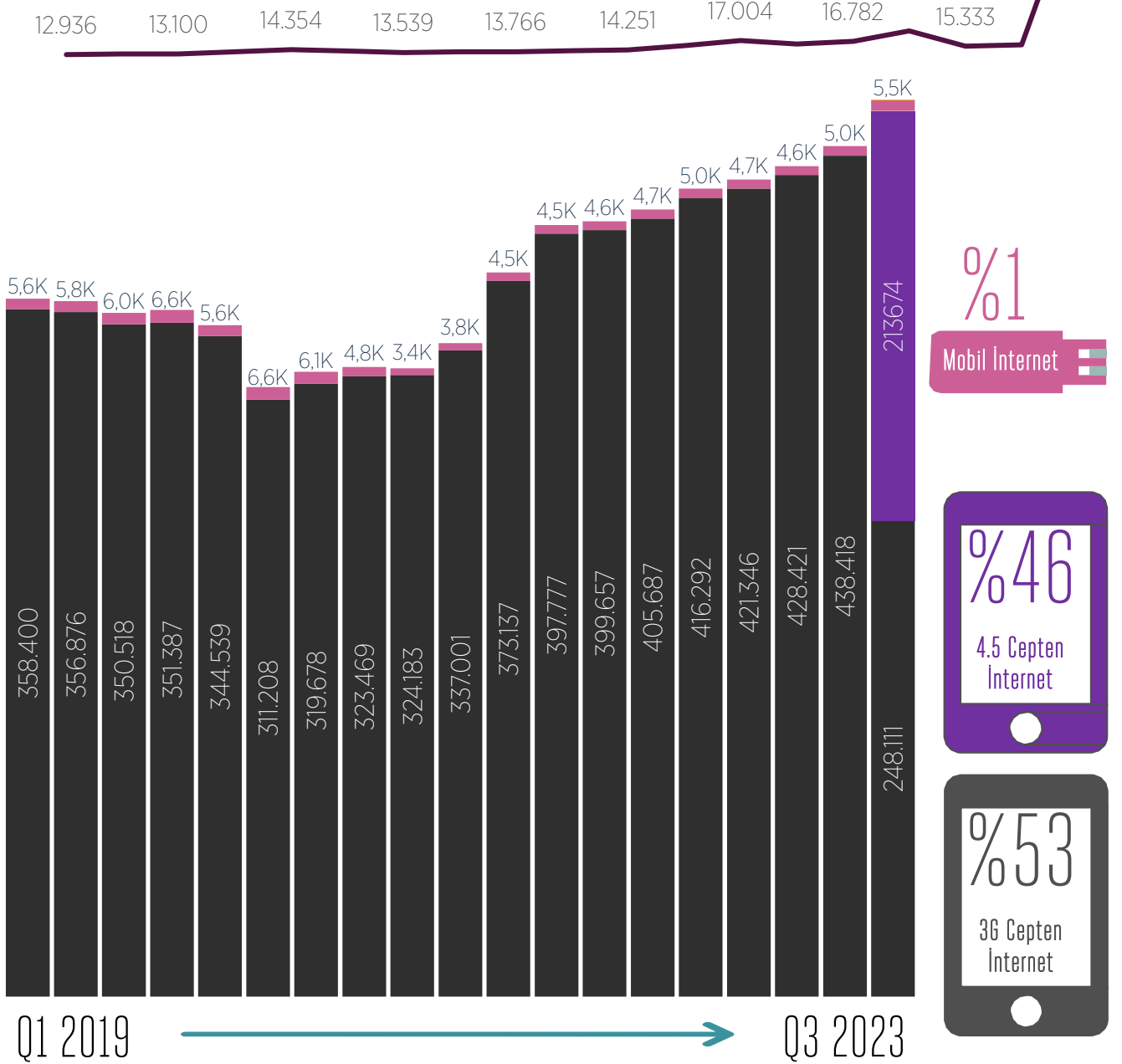
Şekil 27

Şekil 28'de 3G ve 4.5 G hizmetlerine ilişkin ek detaylı veriler yer almaktadır. 2023 yılı üçüncü çeyreğinde 3G cepten internet kullanan abone sayısı 248,111 olurken; 3G mobil bilgisayardan internet hizmeti alan mobil genişbant abone sayısı da 5,520'de¹⁸ kalmıştır. Aynı dönemde, 4.5G cepten internet kullanan abone sayısı 213,674 olurken; 4.5G mobil bilgisayardan internet hizmeti alan mobil genişbant abone sayısı da 467 olmuştur. 2023 yılı üçüncü çeyrekte toplam bant hacmi talebi ise 60,757 Gbit olarak gerçekleşmiştir.

60.757

Kaynak: BTHK

Mobil Genişbant Kullanıcıları, Gbit

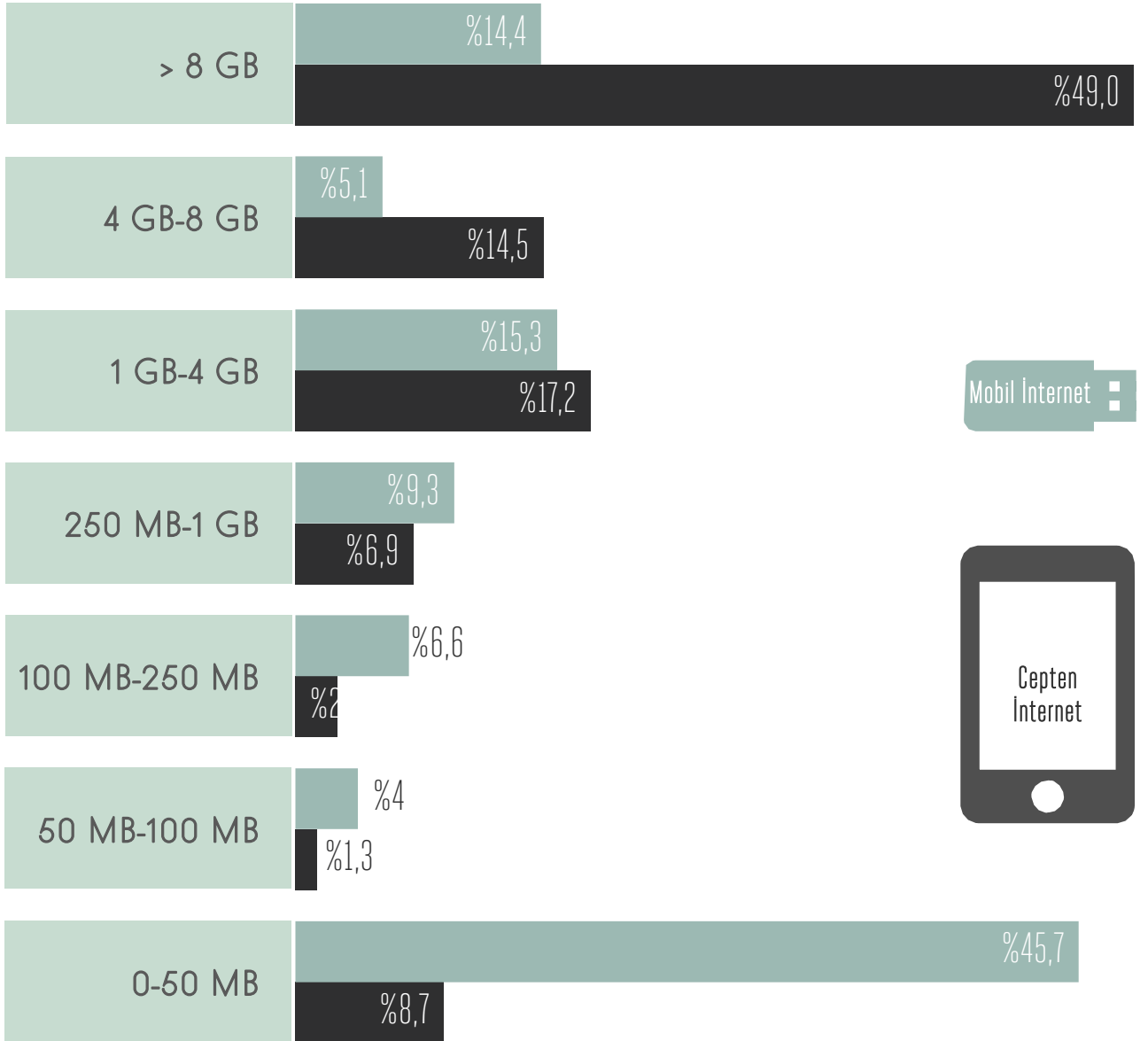
Şekil 28

¹⁸ 2014 ve 2015 hariç, faturalı hatlar için mobil bilgisayardan ve cepten internet hizmeti alan mobil genişbant abone sayısı, ön ödemeli için mobil internet hizmeti alan abone sayısı toplanmıştır. 2014 öncesi kullanılan cepten internet abone sayısı varsayımsal olarak hesaplanmıştır.

Cep telefonundan internet kullanımına bakılacak olursa, Şekil 29'da cepten internet abonelerinin kullanım miktarına göre dağılımı verilmektedir. Buradaki dağılıma göre aboneler tarafından en fazla tüketim %49'luk oran ile 8 GB ile üzeri ve %17,2 ile 1-4 GB kullanım aralıklarında yapıldığı görülmektedir. Aynı şekilde, mobil bilgisayardan internet abonelerinin kullanım miktarına göre dağılımı da verilmektedir. Şekil incelendiğinde 50 MB ve altı kullanımı olan abonelerin oranının yaklaşık olarak %45,7 olduğu anlaşılmaktadır. En az kullanımı gösteren 50-100 MB aralığında ise abonelerin %4'ü bulunmaktadır.

Kaynak: BTHK

Mobil Cepten Ve Bilgisayardan İnternet Abonelerinin Kullanıma Göre Dağılımı

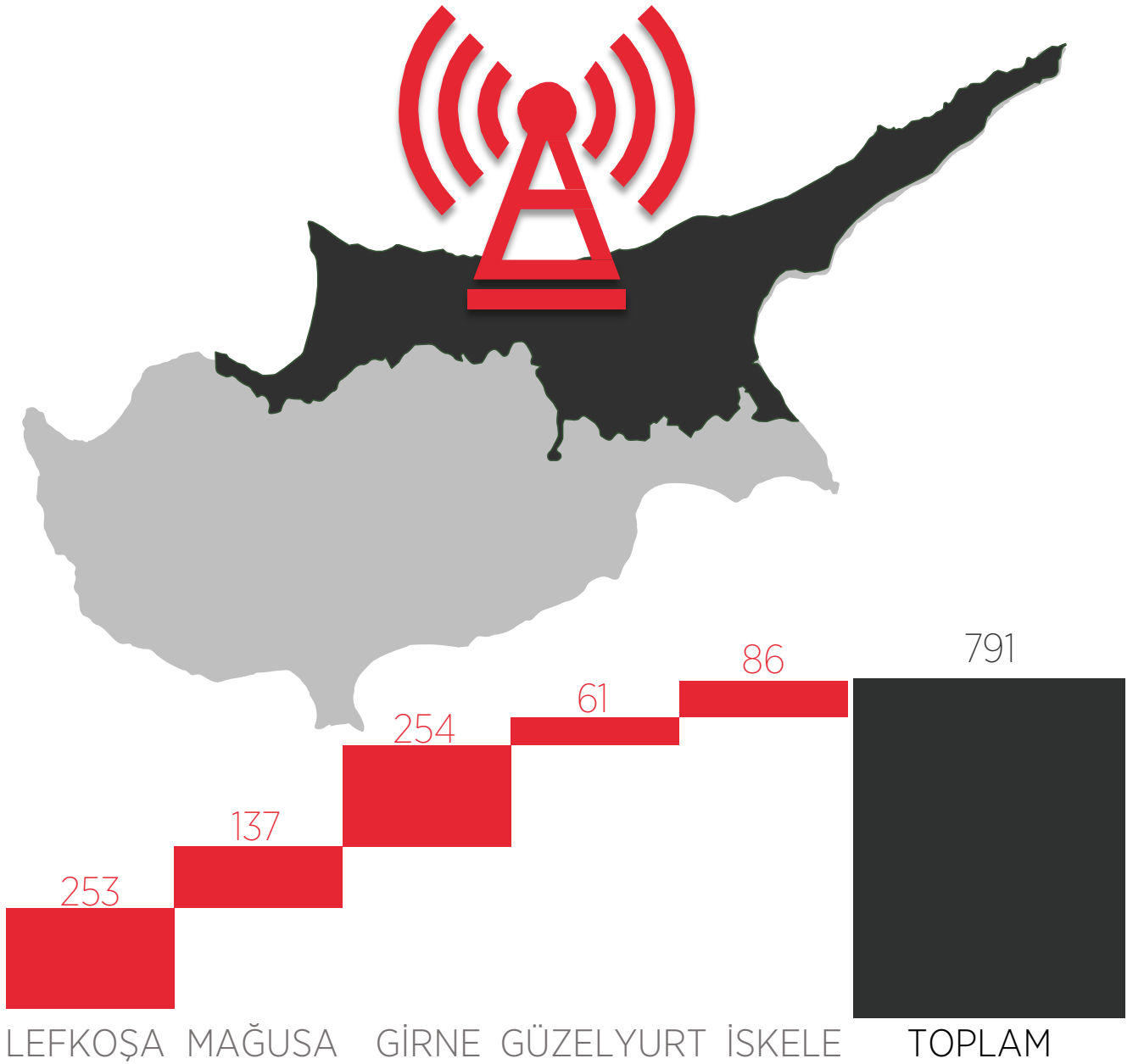
Şekil 29

İstasyon Dağılımı

Ülkemizde faaliyette bulunan mobil haberleşme sağlayıcıların kurulu bulunan istasyon sayılarına ve ilgili istasyonların ilçe bazında dağılımlarına aşağıdaki şekilde yer verilmektedir. İlgili şekilde (Şekil 30), 2023 yılı üçüncü çeyrek itibarı ile kurulu istasyonların sayıları yer almaktadır. Toplam istasyon sayısının 2013 yılının ilk çeyreğinden günümüze kadar 521'den 791'e çıkmıştır.

Kaynak: BTHK

Baz İstasyonlarının İlçelere Göre Dağılımı, 2023 - 3. Çeyrek¹⁹

Şekil 30

¹⁹ Tarihsel verileri gösteren detay tablosu raporun son bölümünde bulunmaktadır.

Sabit Haberleşme Sektörü

2023 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaklaşık %19 penetrasyon oranına karşılık gelen toplam 76,954 kayıtlı sabit şebeke kullanıcısı bulunmaktadır. Sabit şebekede ülkemizde yetkili bulunan tek haberleşme sağlayıcı KKTC Telekomünikasyon Dairesi'dir. Aynı dönemde, Telekomünikasyon Dairesi'nin sabit telefon gelirleri yaklaşık 32,5 Milyon ₺²⁰ olarak gerçekleşmiş olup bir önceki döneme göre %21 oranında yükselmiştir.

2023 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla 76,954 sabit şebeke abonesi bulunan ülkemizde penetrasyon oranı bir önceki çeyreğe göre %1 oranında azalmış, 2022 yılının üçüncü çeyreğine göre ise %1,2 azalarak yaklaşık %18,8²¹ seviyesine gerilemiştir. Ülkemizin ortalama hane halkı büyüklüğünün 2.95²² olduğu göz önünde bulundurulduğunda sabit telefon hizmetlerinin azalmakla birlikte halen önemli bir kesimine ulaştığını söylemek mümkündür.

Kaynak: BTHK

Sabit Abone Sayısı ve Penetrasyon, 2023 3. Çeyrek

Şekil 31

²⁰ Telekomünikasyon Dairesi'nin gelir verileri geriye dönük olarak güncellenmiştir.

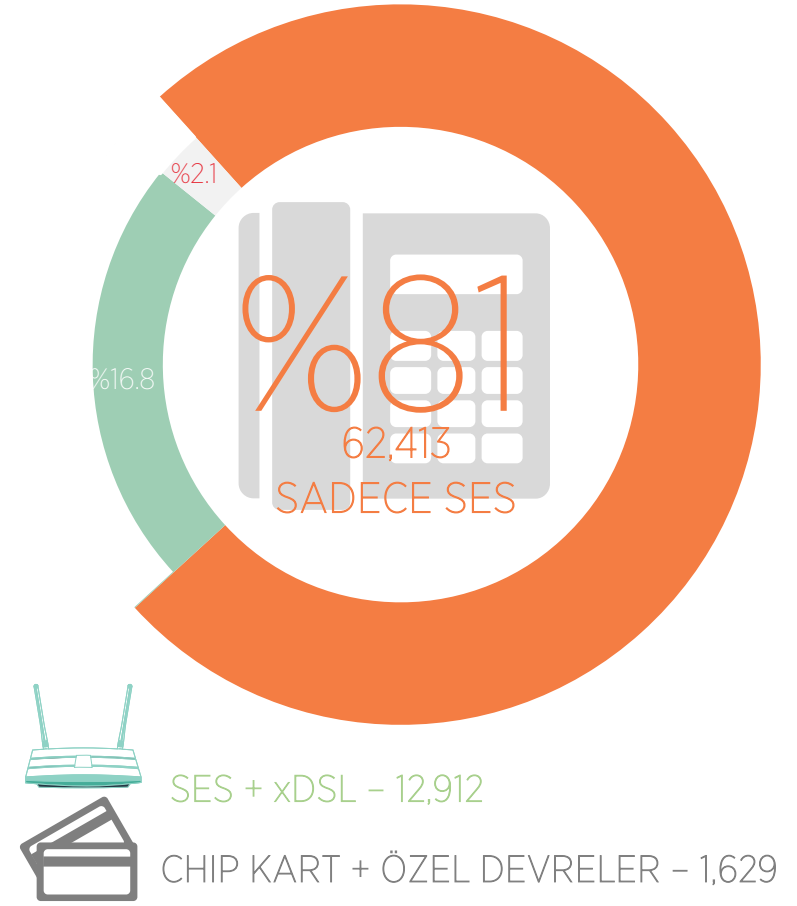
²¹ KKTC 2011 De-facto nüfusu 294,600 olup, 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin olarak nüfus İstatistik Kurumu tarafından projeksiyon alınarak hesaplanmıştır. (2013 İstatistik Kurumu Projeksiyonu: 306,368 & 2014 İstatistik Kurumu Projeksiyonu: 320,884 & 2015 Projeksiyonu: 338,537 & 2017 Projeksiyonu: 351,965 & 2019 Projeksiyonu: 374,299 & 2020 Projeksiyonu: 382,230 & 2022 Projeksiyonu: 390,000 & 2023 Projeksiyonu: 410,000)

²² İstatistik Kurumu Verisi - 2011 Nüfus sayımı sonuçlarına göre

Aşağıdaki Şekil 32’de sabit ses aboneliği yanında, Telekomünikasyon Dairesi’nin altyapısını sunmakta olduğu xDSL teknolojisine dayalı hizmetlerden yararlanan aboneler görülmektedir. Burada görülebileceği üzere, 76,954 kayıtlı abonenin 12,912 tanesi ilgili hizmetlerden yararlanmakta, bu rakam da toplam ses abonelerinin yaklaşık olarak %16.8’ine denk gelmektedir. Ön ödemeli (chip) kartlar ve data devreleri (1,629) ise kayıtlı aboneler içerisinde %2.1 paya sahiptir.

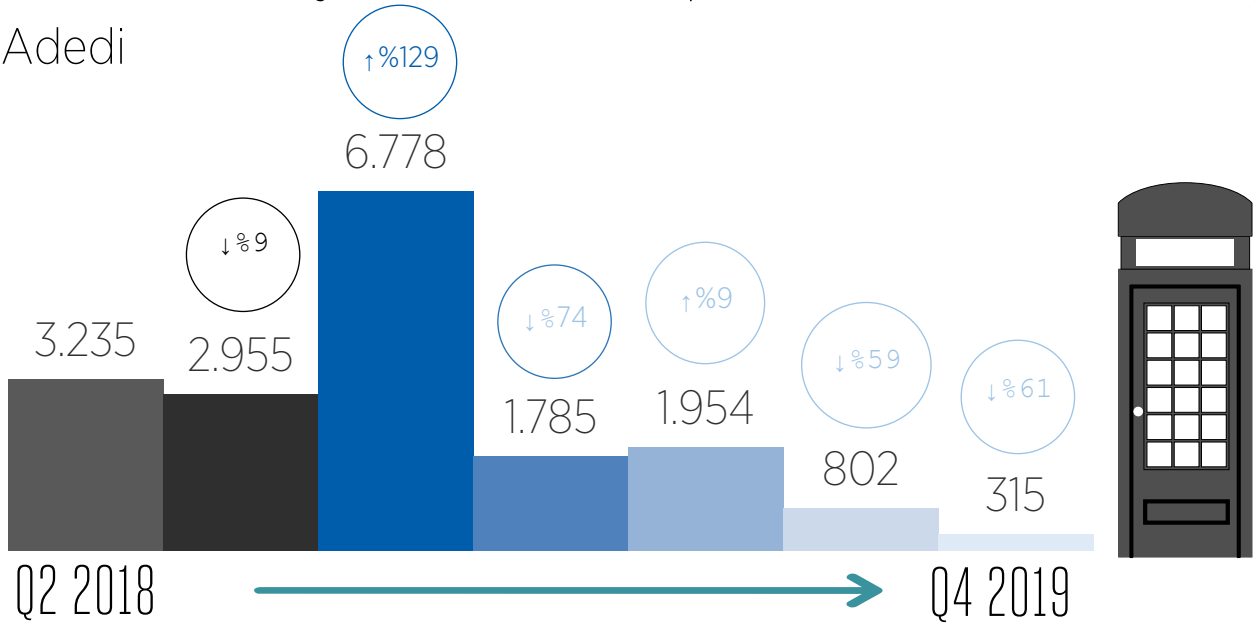
Sabit telefon hizmetlerini sunan KKTC Telekomünikasyon Dairesi (Telekomünikasyon Dairesi) ön ödemeli (chip) kartlar ile de son kullanıcılara arama hizmetleri sunmaktadır. Telekomünikasyon Dairesinin 2019 yılının dördüncü çeyreği itibarıyla sattığı toplam ön ödemeli kart adedi 315 olarak gerçekleşmiştir.

xDSL Aboneler

Şekil 32

Telekomünikasyon Dairesi’nin Toplam Ön Ödemeli Kart Satış Adedi

Şekil 33

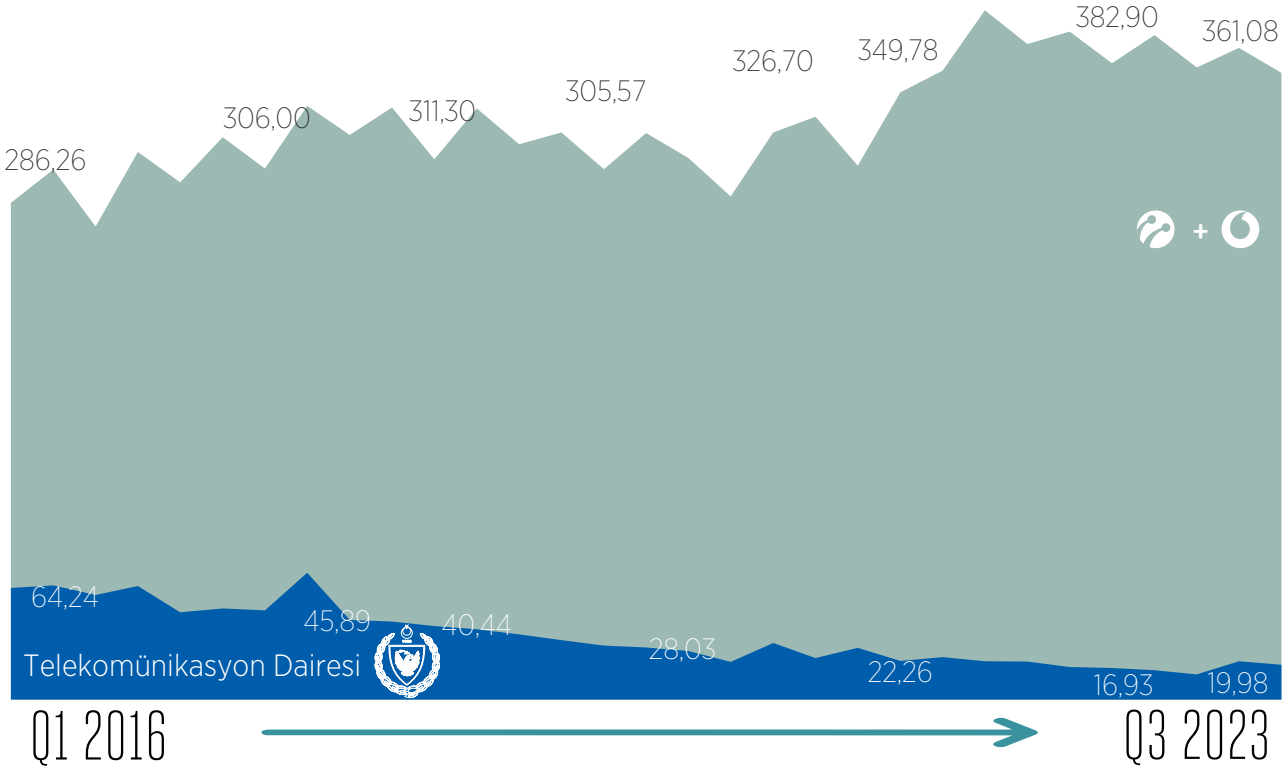
Sabit Pazarda Trafik Hacmi

2023 yılının üçüncü çeyreğinde yaklaşık 18,2 Milyon dakika olan Telekomünikasyon Dairesi'nin ses trafiği, 2023 yılının üçüncü çeyreğinde 20 Milyon dakika olarak gerçekleştiği ve bir önceki döneme göre yaklaşık olarak %9,6 oranında azaldığı, geçen senenin aynı dönemi ile kıyaslandığında ise %9,6 oranında arttığı görülmektedir. Sabit trafik hacmindeki bu değişim dönemler itibarıyla Şekil 34'de verilmektedir.

Kaynak: BTHK

Telekomünikasyon Dairesinin Dönemlere Göre Toplam

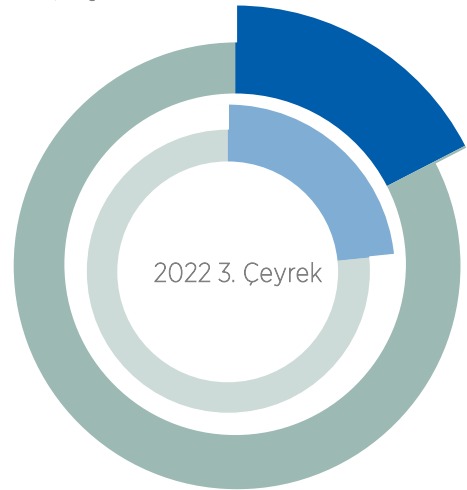
(Giden/Originating + Gelen/Terminating) Trafiği, Milyon Dakika

Şekil 34

2023 3. Çeyrek

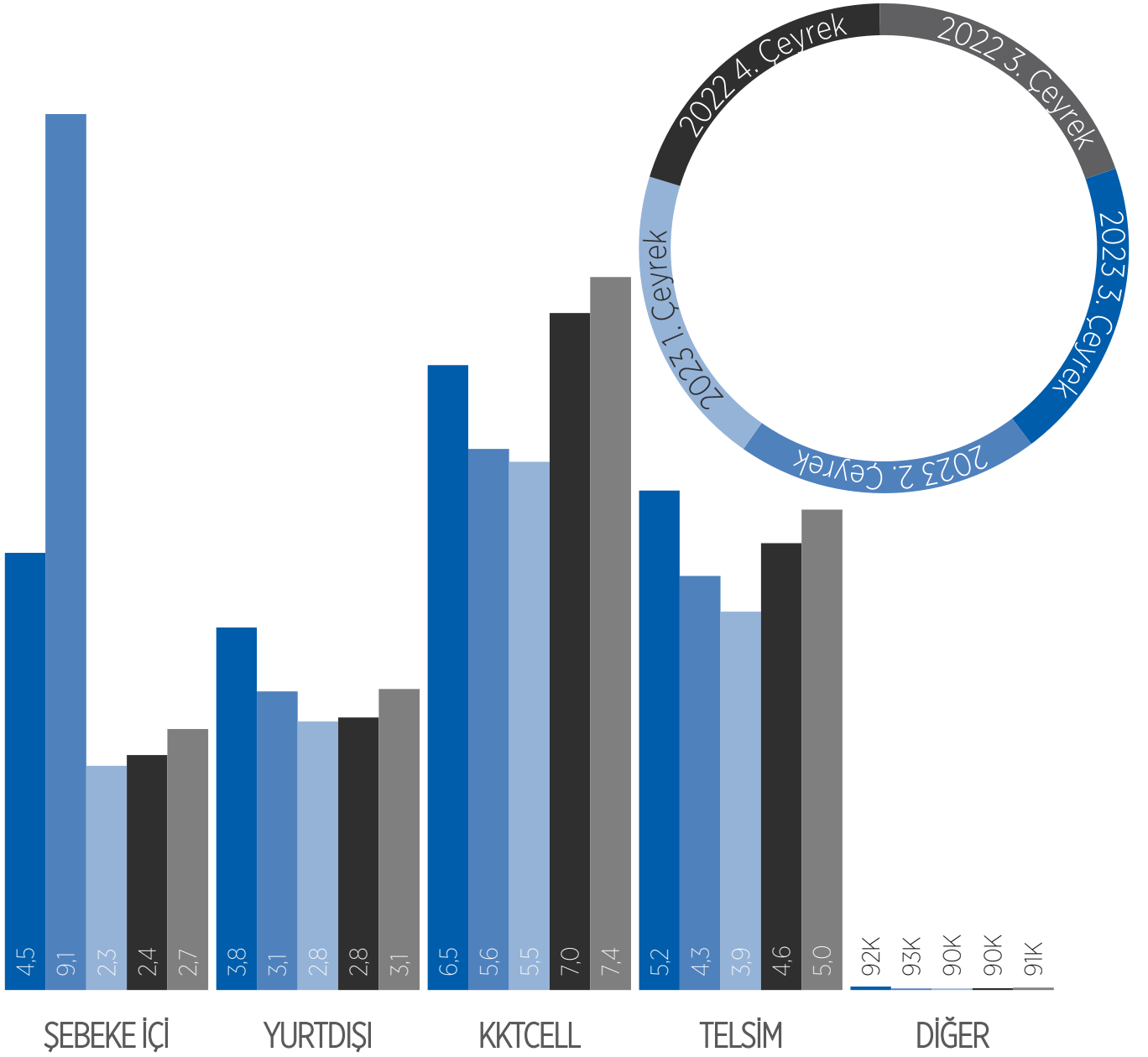
“2023 yılının üçüncü dönemine ait trafik bilgileri incelendiğinde toplam trafiğin %95’inin mobil, %5’inin ise sabit şebekede gerçekleştiği görülmektedir. Geçen yılın aynı döneminde toplam trafik dağılımı %94 mobil - %6 sabit olmuştur. ”

Çeyrek dönemler itibarı ile Telekomünikasyon Dairesinin şebekesinde gerçekleşen trafik dağılımının seyrinin gösterildiği aşağıdaki Şekil 35’de, 2023 yılının ikinci döneminde %41 olan şebeke içi trafiğin toplam trafik içindeki payının 2023 yılı üçüncü çeyrek döneminde %23 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte 2023 yılının ikinci çeyreğinde toplam trafiğin %44,8’ini oluşturan mobile doğru trafik (K.K. Turkcell + Telsim) 2023 yılının üçüncü çeyreğinde yeniden %58,3 seviyesine yükselmiştir. Sabit şebekede üretilen ve alınan son 5 dönemdeki toplam trafik dağılımına aşağıda yer verilmektedir.

Kaynak: BTHK

Telekomünikasyon Dairesi’nin Trafik Dağılımı, Giden/Originating + Gelen/Terminating Milyon Dakika, (K=Bin)

Şekil 35

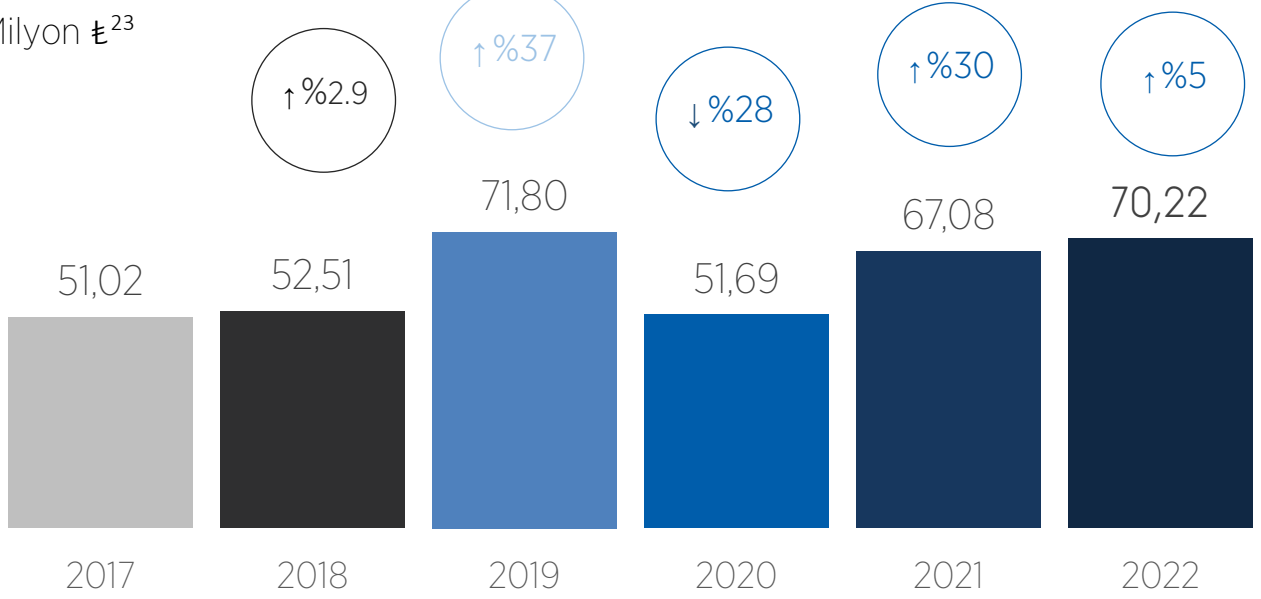
Sabit Pazarda Gelirler

Aşağıdaki şekilde (Şekil 36) 2015 yılından 2021 yılına kadar gerçekleşen sabit telekomünikasyon hizmetlerinden elde edilen net satış bilgilerine yıllık olarak yer verilmektedir. Sabit gelirler 2015 yılı sonunda 47.8 Milyon ₺ olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılı sonunda sabit gelirler 51.6 Milyon ₺'ye ulaşarak %8 oranında yükselmiştir. 2017 yılı sonunda sabit gelirler 51 Milyon ₺ olup %1 oranında gerilemiştir. 2018 yılı sonunda sabit gelirler 53 Milyon ₺ olup %3 oranında artmıştır. 2019 yılı sonunda sabit gelirler 71 Milyon ₺ olup %37 oranında artmıştır. 2020 yılı sonunda sabit gelirler 52 Milyon ₺ olup %28 oranında azalmıştır. 2021 yılı sonunda sabit gelirler 67 Milyon ₺ olup %29,8 oranında artmıştır. Son olarak 2022 yılı sonunda sabit gelirler 70 Milyon ₺ olup %4,7 oranında artmıştır.

Kaynak: BTHK

Yıllar İtibariyle Sabit Hizmetlerden Elde Edilen Gelir,

Milyon ₺²³

Şekil 36

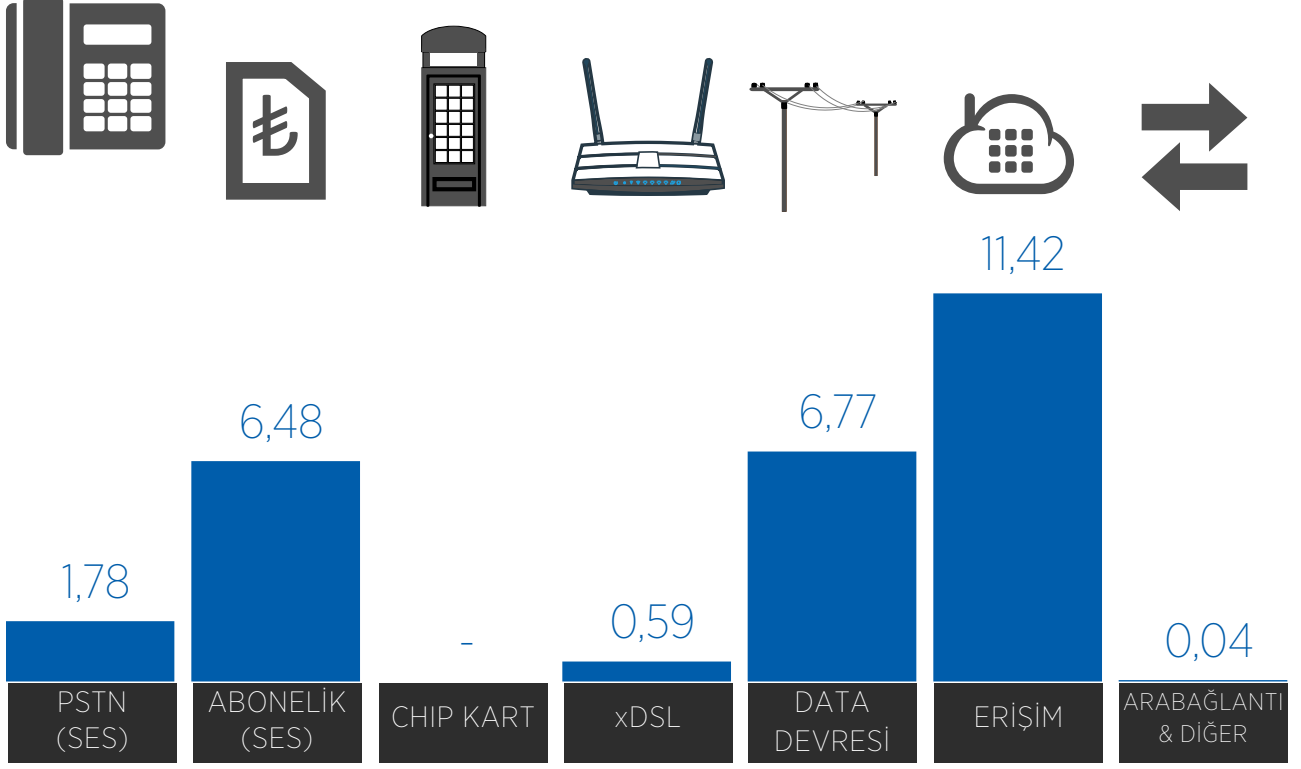
Çeyrek verilere bakıldığında, 2023 yılının üçüncü çeyreğinde Telekomünikasyon Dairesinin toplam gelirleri 32,510,163 ₺ olarak gerçekleşmiş, bir önceki döneme kıyasla (26,955,665 ₺- 2023 2. Çeyrek) %20,6 oranında artmıştır. Diğer sayfadaki Şekil 35'de sabit pazarda Telekomünikasyon Dairesi'nin son çeyrekteki net gelirlerinin dağılımına yer verilmektedir.

Aynı şekilde, Telekomünikasyon Dairesi'nin son iki çeyrekteki (2023 ikinci çeyrek ve 2023 üçüncü çeyrek) gelir getiren farklı hizmetlerinin, toplam geliri üzerinde olan dağılımı yer almaktadır. Buna göre Telekomünikasyon Dairesi'nin PSTN, PSTN abonelik, ara bağlantı, rehberlik hizmeti, altyapı ve parselasyon, data devresi ve erişim gelirleri bir önceki döneme göre artış gösterirken, data abonelik, diğer gelirler ve xDSL gelirlerinin azaldığı gözlemlenmektedir.

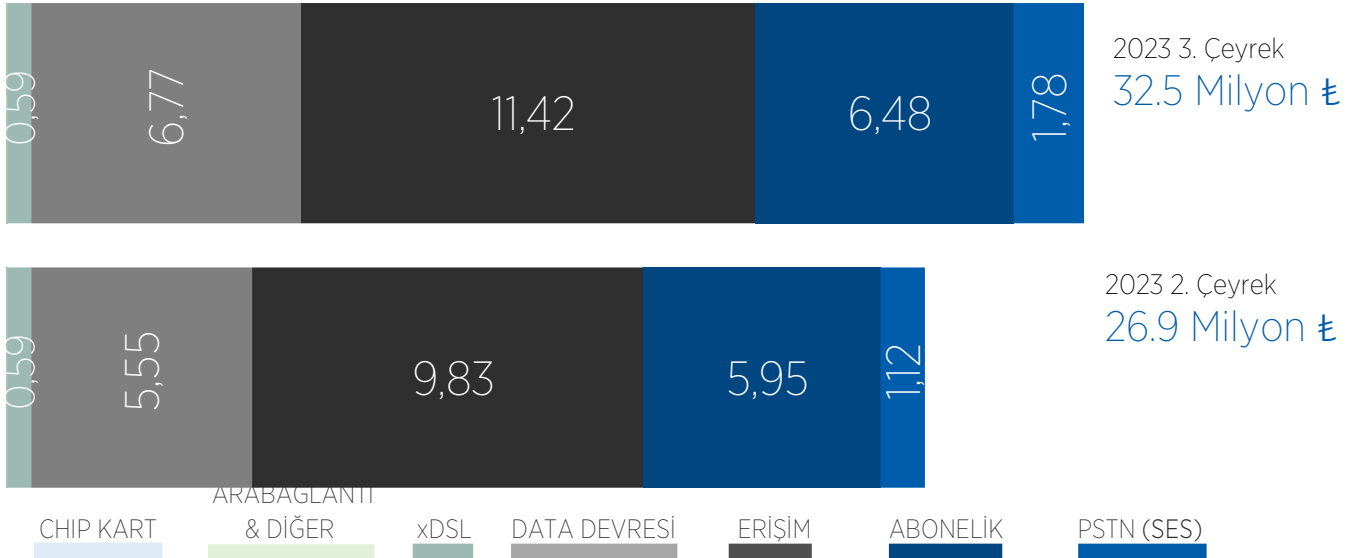
²³ Tarihsel verileri gösteren detay tablosu raporun son bölümünde bulunmaktadır.

Gelir Dağılımı,

2023 – 3. Çeyrek, Milyon ₺

2023 – 3. Çeyrek & 2023- 2. Çeyrek

Şekil 37

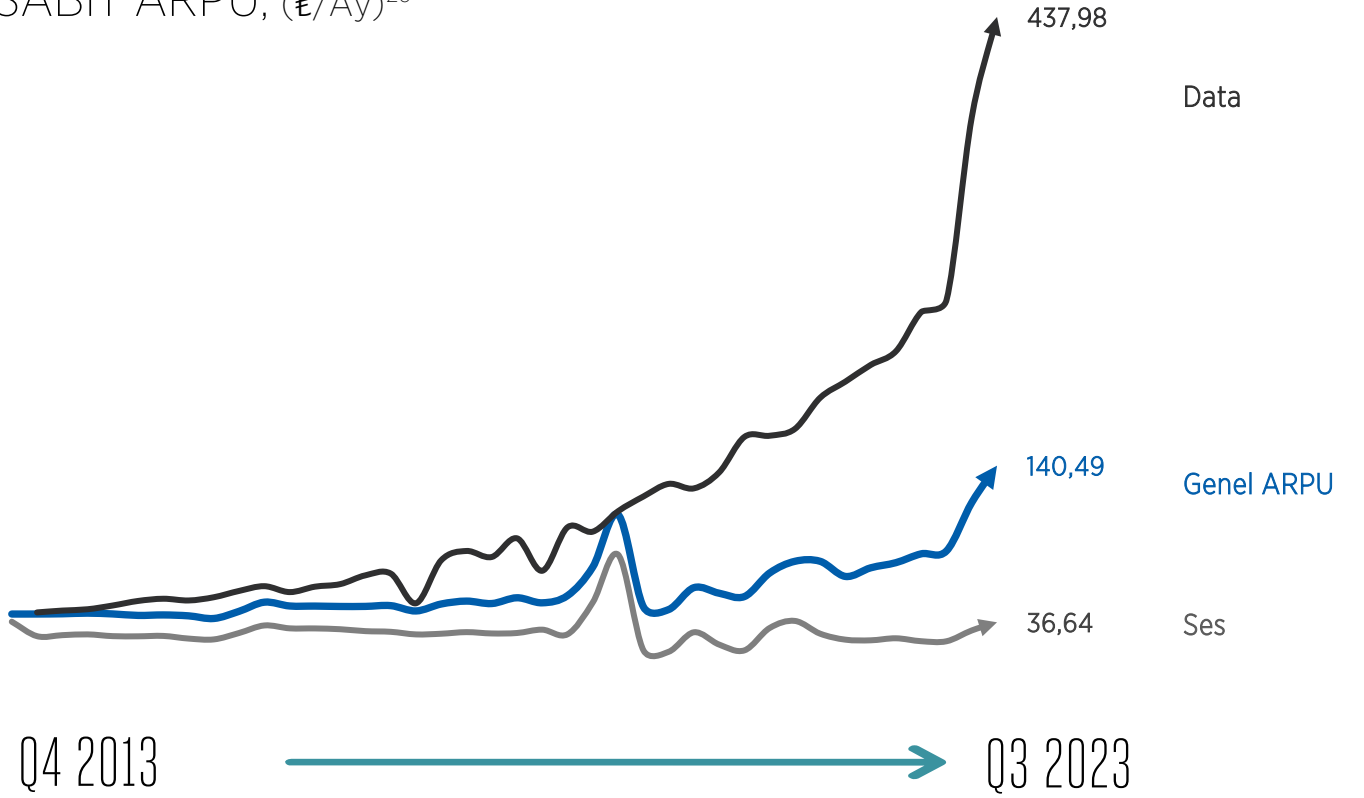
2023 ikinci çeyrekte toplam gelirden %4,2 pay elde eden PSTN hizmetlerinin 2023 üçüncü çeyrekte toplam gelirde %5,5 pay oluşturmuştur. 2023 ikinci çeyrekte toplam gelir içinde %22,1'lik bir paya sahip olan abonelik gelirlerinin, 2023 üçüncü çeyrekte toplam gelir içindeki payı %19,9 olmuştur. 2023 ikinci çeyrekte data devresi gelirleri, toplam sabit gelirlerin %20,6'sı iken; aynı hizmetin payı 2023 üçüncü çeyrekte %20,8 oranına yükselmiştir.

Abone Başına Aylık Gelir (ARPU)

Şekil 38’de Telekomünikasyon Dairesi’nin ses hizmetlerine ilişkin 2013 son çeyrekte ve 2023 yılı üçüncü çeyreğe kadar gerçekleşen aylık bazda ortalama ARPU (Average Revenue per User: Abone Başına Aylık Ortalama Gelir) değerlerine yer verilmektedir. 2023 yılı üçüncü çeyrek verilerine göre Telekomünikasyon Dairesi’nin abone başına aylık geliri 140,49 ₺²⁴ olarak gerçekleşmiştir. Ses ve Data ARPU rakamları incelendiğinde 2023 üçüncü çeyrekte Telekomünikasyon Dairesinin ses ARPU’sunun 36,64 ₺ ve Data ARPU’sunun ise 437,98 ₺ olduğu görülmektedir.²⁵

Kaynak: BTHK

SABİT ARPU, (₺/Ay)²⁶

Şekil 38

ARPU AVERAGE REVENUE PER USAGE
ARPU ABONE BAŞINA ORTALAMA GELİR

²⁴ ARPU Hesaplama Yöntemi: Toplam Gelir / Ortalama Kayıtlı Abone Sayısı

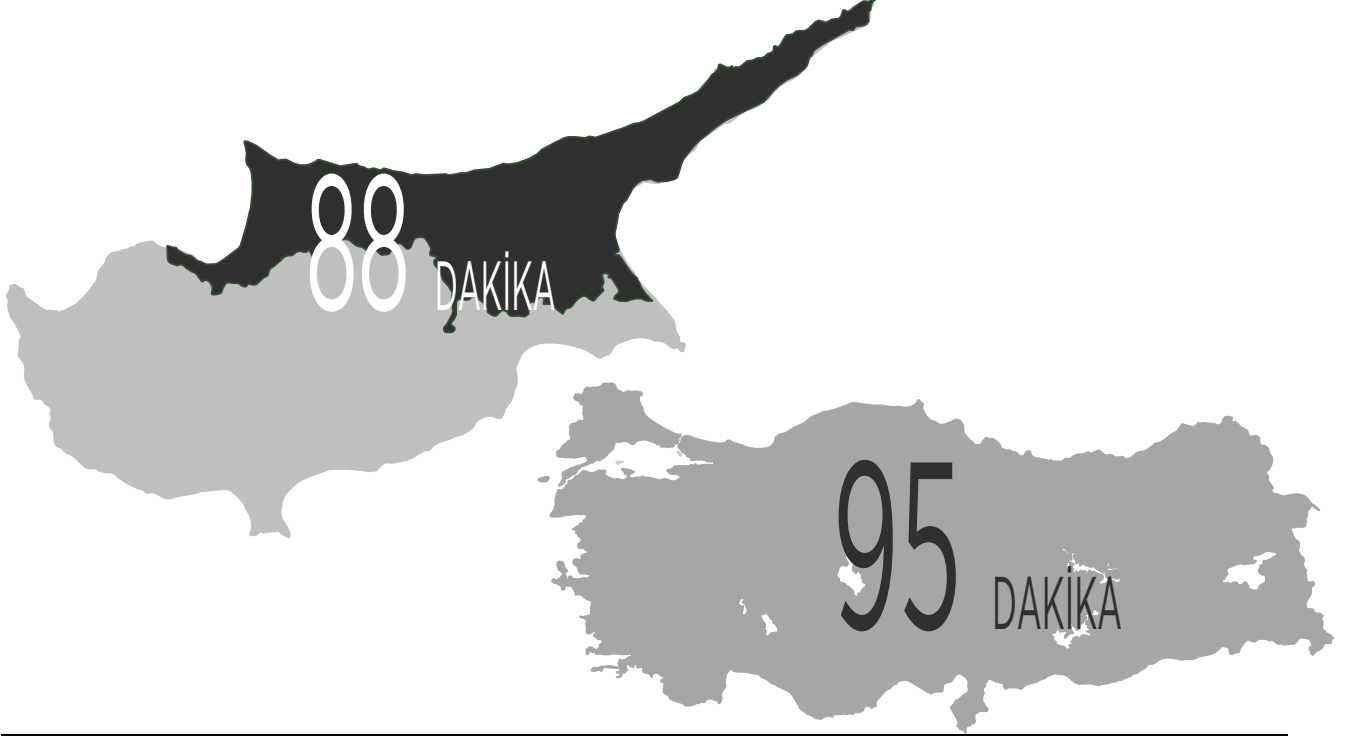
²⁵ Ses ARPU: Toplam Ses Geliri / Ortalama Aktif Ses Hattı Sayısı - Data ARPU: Toplam Data Geliri / Dönem Ortalama Data Abone Sayısı

²⁶ Tarihsel verileri gösteren detay tablosu raporun son bölümünde bulunmaktadır.

Aylık Kullanım Miktarı (MOU)

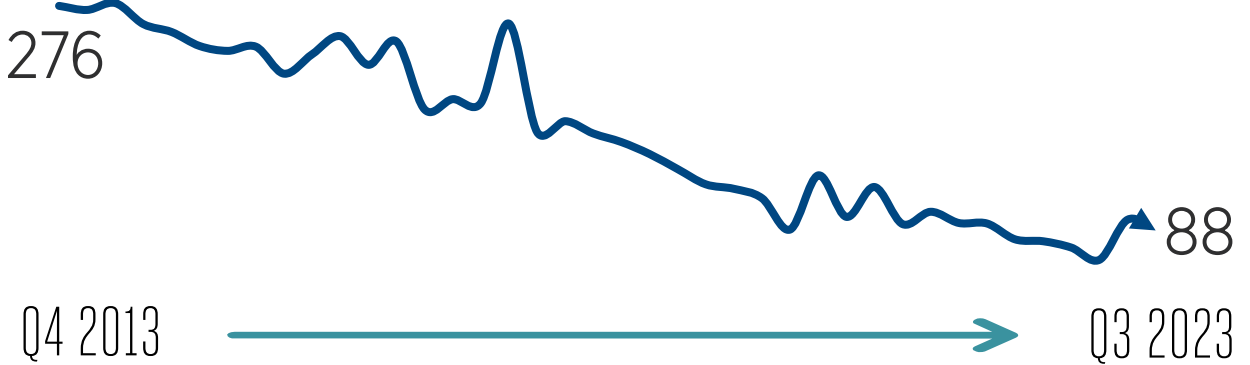
Şekil 39'da 2023 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla sabit telefon abonelerine ait MoU (Minutes of Usage - Abone başına aylık ortalama kullanım miktarı) değerleri gösterilmektedir. 2023 yılı üçüncü üç aylık döneminde 88 dakika olarak gerçekleşen sabit MoU²⁷, bir önceki döneme (97) göre aynı oranda azalmıştır.

Kaynak: BTHK & BTK TÜRKİYE

Kaynak: BTHK

Sabit MOU, Dakika/Ay²⁸

Şekil 39

MOU MINUTES OF USAGE

MOU ABONE BAŞINA AYLIK ORTALAMA KULLANIM

²⁷ MOU Hesaplama Yöntemi: Toplam Dönem Trafik / Ortalama Kayıtlı Ses Hattı Sayısı

²⁸ Tarihsel verileri gösteren detay tablosu raporun son bölümünde bulunmaktadır.

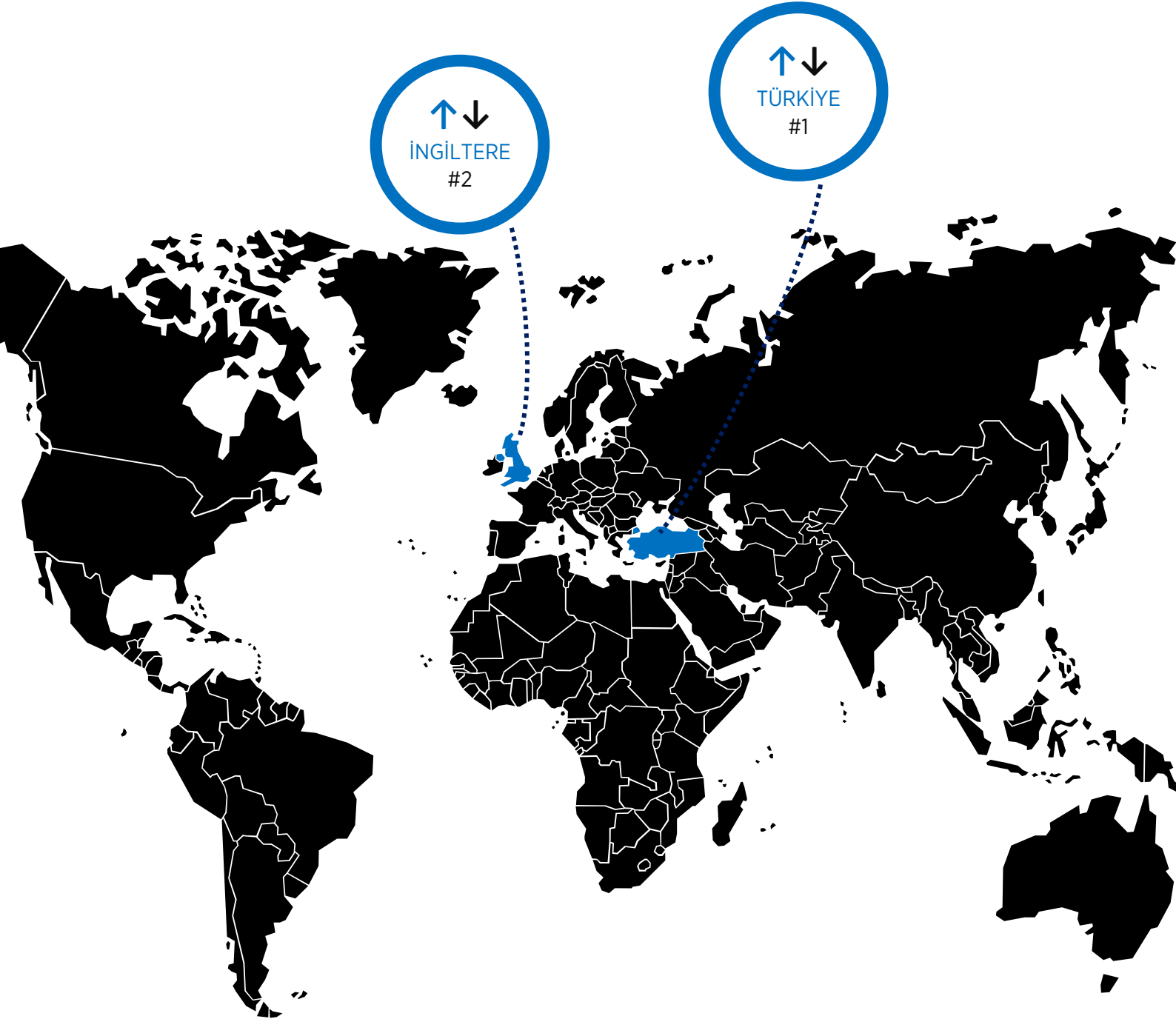
En Çok Trafik Gönderilen Ve Alınan Ülkeler

Aşağıdaki çizimde, 2023 yılı üçüncü çeyreğinde Telekomünikasyon Dairesi hatlarından en fazla trafik gönderilen ve alınan ilk iki ülkeye yer verilmektedir. Bu üç aylık dönemde en çok trafik gönderilen ülkeler Türkiye ve İngiltere olmuştur. Telekomünikasyon Dairesi hatlarına en fazla çağrı gönderen ülkelere bakıldığında ise ilk iki sırayı yine Türkiye ve İngiltere'nin aldığı görülmektedir.

↑ EN FAZLA TRAFİK GÖNDERİLEN ÜLKELER

↓ EN FAZLA TRAFİK ALINAN ÜLKELER

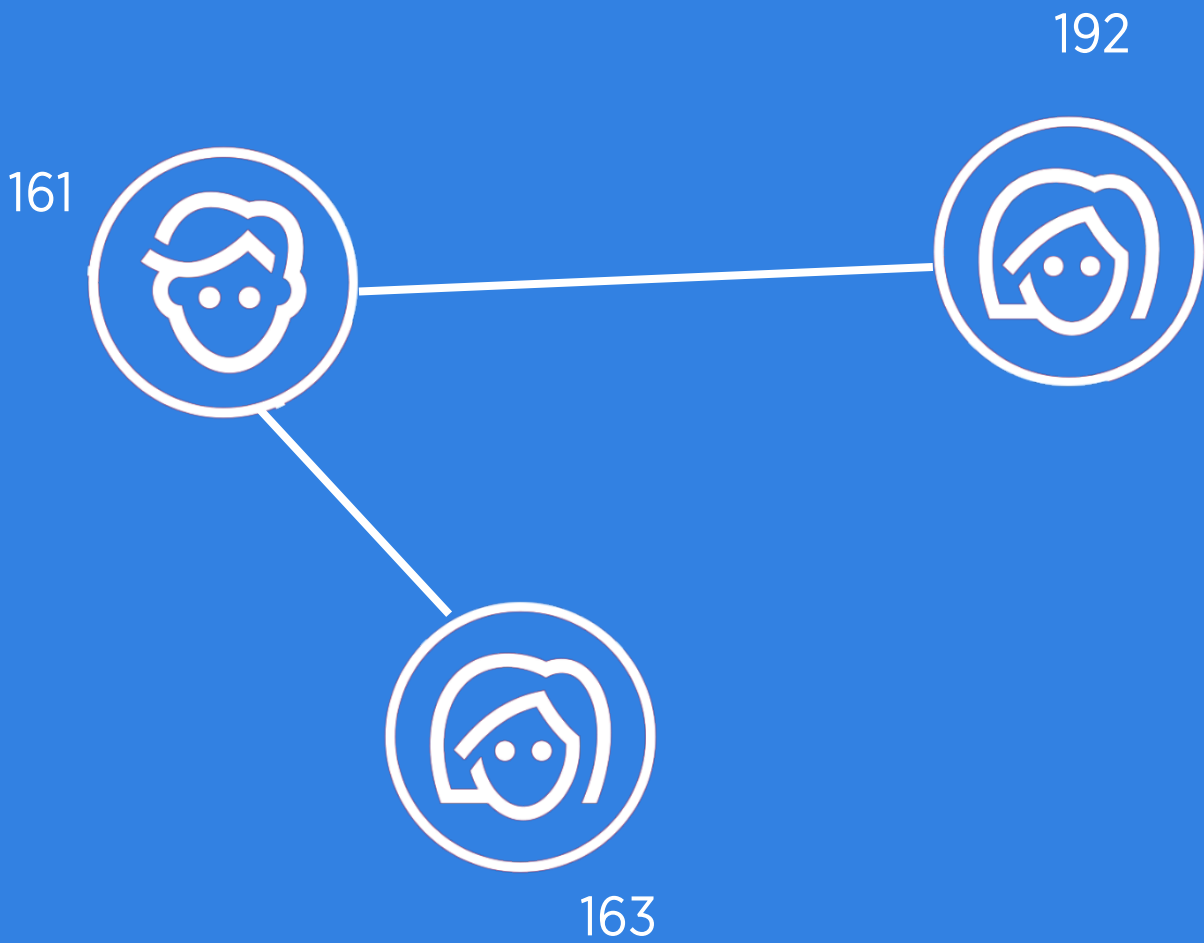

Kısa Numaralar

Şekil 40'da 2023 yılı üçüncü çeyreğinde Telekomünikasyon Dairesi hatlarından en fazla aranan (arama sayısına göre) 3 kısa numara görülmektedir. Buna göre, 2023 yılının üçüncü çeyreğinde en fazla aranan kısa numaralar, 192 (Bilinmeyen numaralar), 161 (Telekomünikasyon Dairesi Arıza) ve 163 (Telekomünikasyon Dairesi Borç Sorgulama) olmuştur.

Kaynak: BTHK

En Sık Aranan Kısa Numaralar,
2023 3. Çeyrek

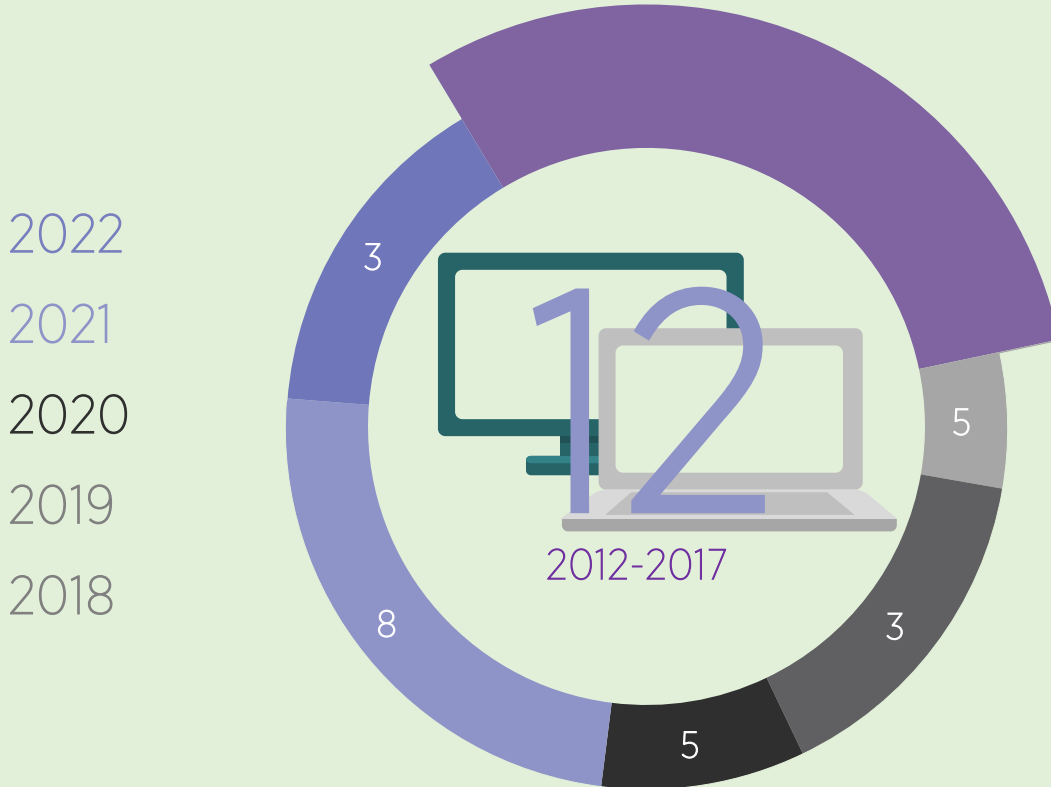
Şekil 40

Sabit İnternet ve Genişbant Sektörü

2023 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla sabit genişbant internet pazarında, Dünya ve Avrupa eğilimleri ile doğru orantılı olarak gerek haberleşme sağlayıcı bazında, gerekse artan kullanım miktarı bakımından artış olduğu gözlemlenmektedir. 2023'ün üçüncü çeyreğinde gerçekleşen rakamlara bakılacak olunursa, ülkemizde 36 adet yetkilendirilmiş ve aktif olan internet servis sağlayıcısı (İSS) bulunmaktadır. Aşağıdaki şekilde (Şekil 41), haberleşme sağlayıcıların yıllar itibarı ile yetkilendirme kırılımına yer verilmektedir.

Kaynak: BTHK

Yıl Bazında Yetkilendirilen İnternet Servis Sağlayıcılar

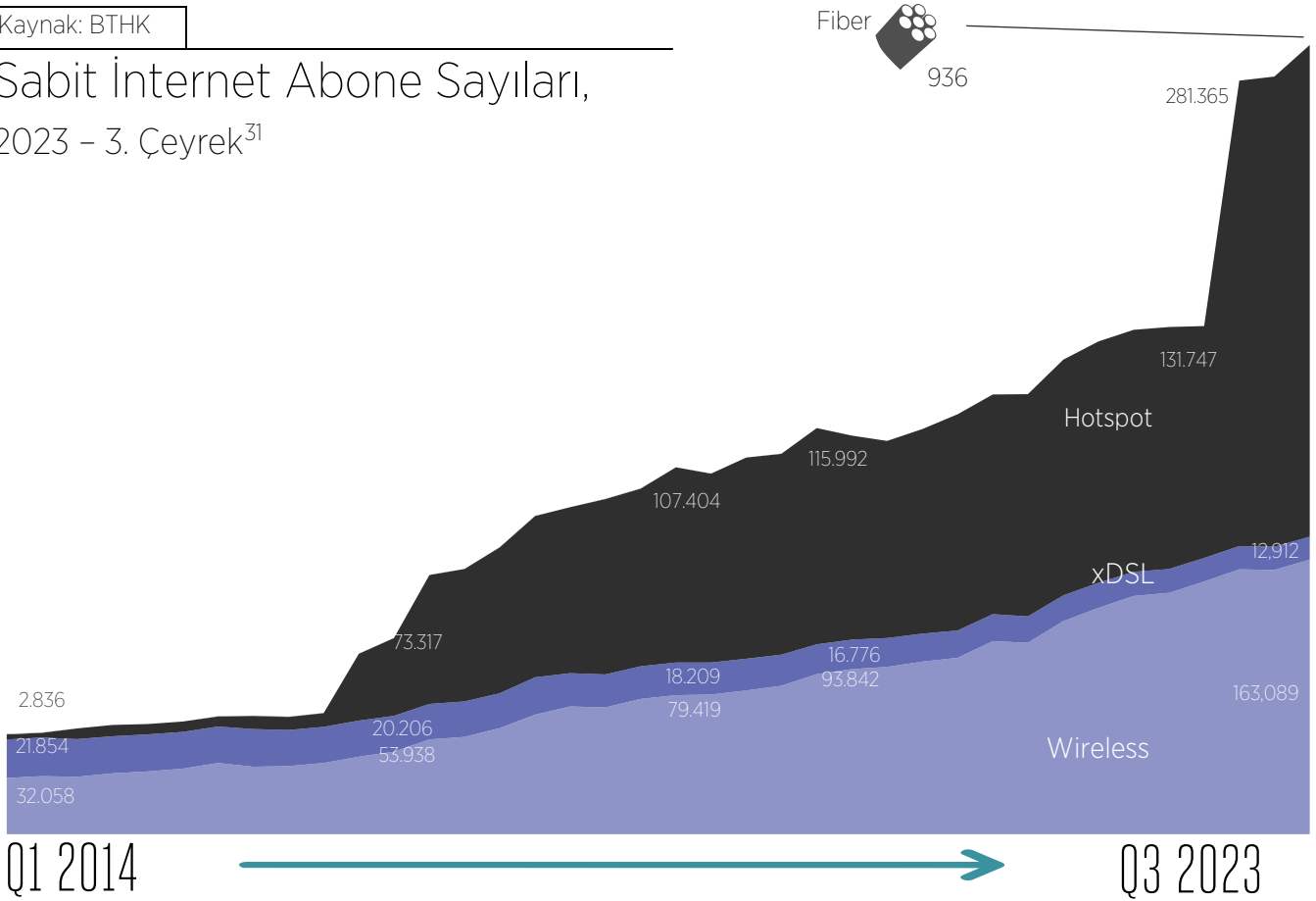
Şekil 41

Sabit İnternet Hizmet Türlerine Göre Dağılım

2023 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla ülkemizde 460,110^{29 30} sabit genişbant internet abonesi bulunmaktadır. Bir önceki dönem ile kıyaslanacak olursa, geçtiğimiz üç aylık dönemden günümüze dek sabit genişbant abone sayısında %3,5'lik bir artış (2023 - 2. Çeyrek'te 450,784 abone) meydana geldiği görülmektedir. Sabit İnternet ve genişbant abonelerinin, kullanmakta oldukları hizmet türüne göre dağılımlarını gösteren tablo aşağıda yer almaktadır. (Şekil 42)

Kaynak: BTHK

Sabit İnternet Abone Sayıları, 2023 - 3. Çeyrek³¹

Şekil 42

Toplam abone rakamları içerisinde yer alan ve Lifecell Digital Ltd. tarafından bildirilen Hotspot abone sayısı (130,374) ile Vodafone Evde Operations Ltd tarafından bildirilen Hotspot abone sayısı (140,909), şirketlerin yan kuruluşları olan KKTCELL ve Vodafone mobil abonelerinin bir kısmına ek fayda olarak sunulmuş, dolayısı ile yalın hizmet olarak satın alınmamıştır. Bu yüzden, raporun ilerleyen kısımlarında, söz konusu haberleşme sağlayıcılara ait olan Hotspot abone rakamları, değerlendirmeye dâhil edilmeyecektir. Şekil 43'de ise 2023 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla sabit internet ve genişbant abonelerinin

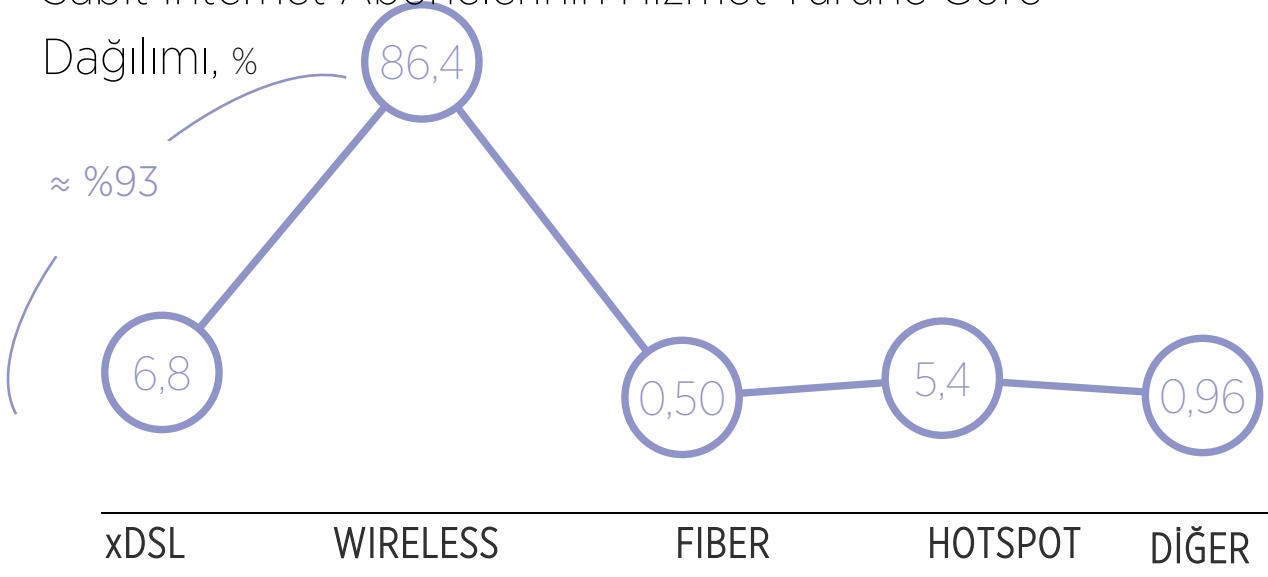
hizmet türüne göre dağılımları yer almaktadır. Buna göre, toplam sabit internet abonelerinin %93,2'lik oranı, hizmet türü olarak Wireless veya xDSL teknolojilerini kullanmaktadır. Detaylı bakılacak olursa, en fazla tercih edilen sabit bağlantı yöntemi, %86,3 ile Wireless olurken, ikinci sırada %6,8 ile xDSL gelmektedir. Abonelerin %5,4'u bağlantı yöntemi olarak Hotspot'u tercih ederken, Fiber kullanımı bu dönemde kurumsal müşteriler bazında sınırlı kalarak %0,5 ile en az yararlanılan genişbant hizmet türü olmuştur.

²⁹ Toplam abone sayısı, internet servis sağlayıcılarından ve Telekomünikasyon Dairesi'nden değişik dönemlerde sunulan çoklu verilerden derlenerek tespit edilmiştir.

³⁰ Toplam abone sayısında, 2016 yılı 4. Çeyrek'te meydana gelen yüksek artış, Kuzey Kıbrıs Turkcell'in bu dönemde bildirdiği 34,238 Hotspot abonesinin yarattığı farktır.

³¹ Tarihsel verileri gösteren detay tablosu raporun son bölümünde bulunmaktadır.

Sabit İnternet Abonelerinin Hizmet Türüne Göre Dağılımı, %

Şekil 43

Şekil 44’de internet servis sağlayıcıların abone sayısı ve gelir bakımından pazar paylarına yer verilmektedir. Buna göre pazarda abone bakımından en büyük paya sahip ilk üç haberleşme sağlayıcı Netonline, Lifecell ve Broadmax olup, bunları diğer haberleşme sağlayıcılar izlemektedir. Elde edilen gelir paylarına bakılacak olursa ise, en büyük üç haberleşme sağlayıcı Lifecell, Netonline ve Vodafone Evde olup bu üç haberleşme sağlayıcıyı diğer işletmeciler takip etmektedir.

İnternet Servis Sağlayıcı Pazar Payları

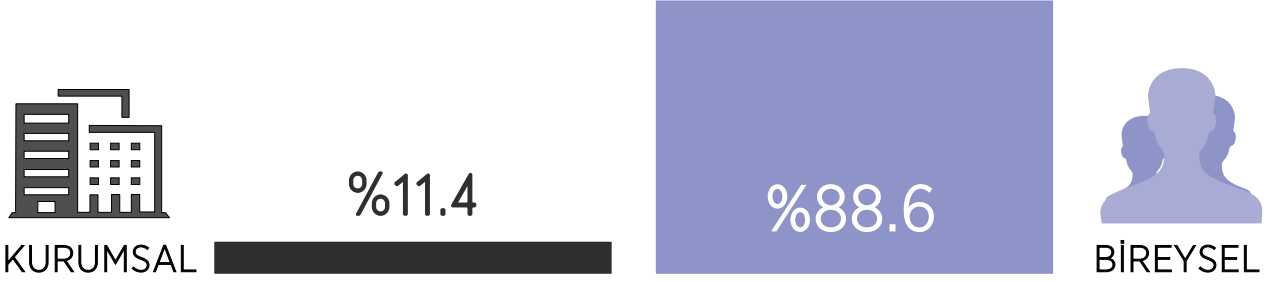
Haberleşme Sağlayıcı	Abone (%)	Haberleşme Sağlayıcı	Gelir (%)
Netonline	25%	Lifecell	51,5%
Lifecell	21,6%	Netonline	16,6%
Broadmax	9,7%	Vodafone Evde	12%
Vodafone	9,2%	Vodafone	4,5%
Arinet Security	8,9%	KKTCELL	3,7%
Cypking	4,3%	Arinet Security	2,5%
Diğer	21,3%	Diğer	9,2%
TOPLAM	100%	TOPLAM	100%

Şekil 44

Şekil 45’de İSS’lerin abone portföyü bireysel (özel kişilik)/kurumsal (tüzel kişilik) ayrımında incelenmektedir. Toplam abonelerin yaklaşık %88.6’sı bireysel, %11.4’ü ise kurumsaldır.

Kaynak: BTHK

Abonelerin Bireysel-Kurumsal Bazda Ayrımı, %, 2023- 3. Çeyrek

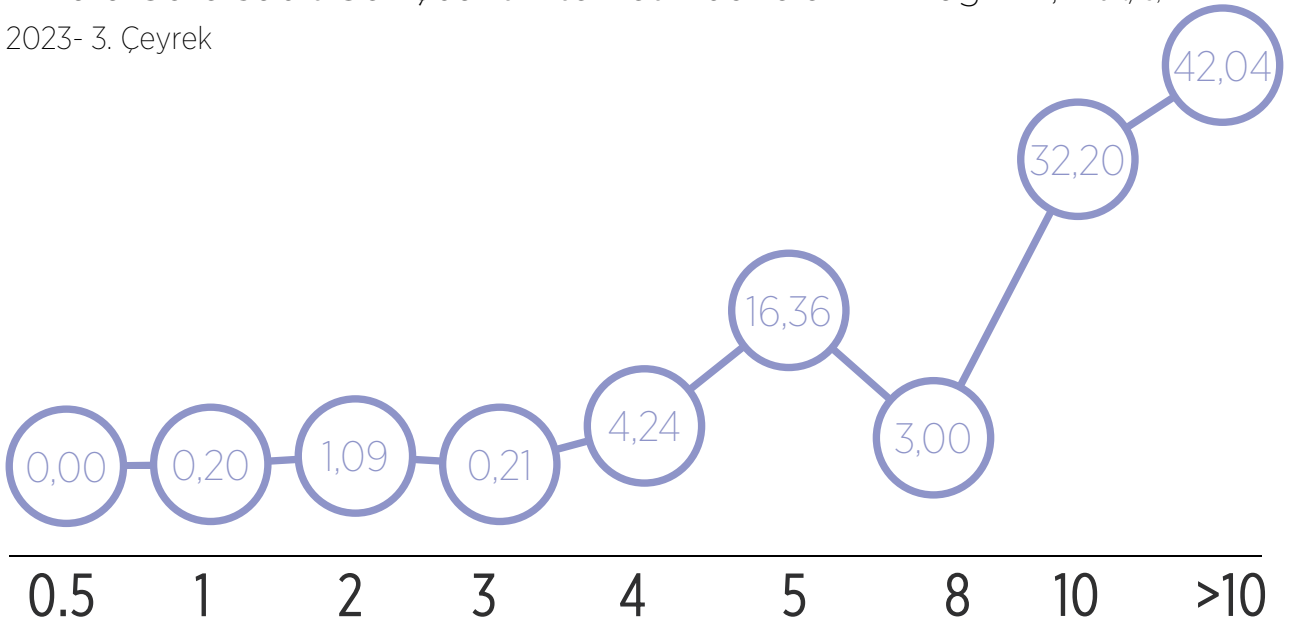
Şekil 45

Sabit İnternet Genişbant Bağlantı Hızları

Şekil 46’da sabit genişbant internet abonelerinin hızlara göre dağılımına yer verilmektedir. Buna göre 2023 yılı üçüncü çeyrekte ülkemizde sabit genişbant abonelerinin yaklaşık %42’sinin 10 Mbit/s üzeri hızları tercih ettikleri görülmektedir. Bunu, %32 ile 10 Mbit/s hızı tercih eden aboneler izlemektedir. 5 Mbit/s hızında bağlantı tercih eden abonelerin oranı da yaklaşık %16.4 olup, 5 Mbit/s – 10 Mbit/s arası hız tercih eden abonelerin oranı yaklaşık %3’dür. Bu dönemde 4 Mbit/s ve altı hızları tercih edenlerin oranı %5,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kaynak: BTHK

Hızlara Göre Sabit Genişbant İnternet Abonelerinin Dağılımı, Mbit/s, 2023- 3. Çeyrek

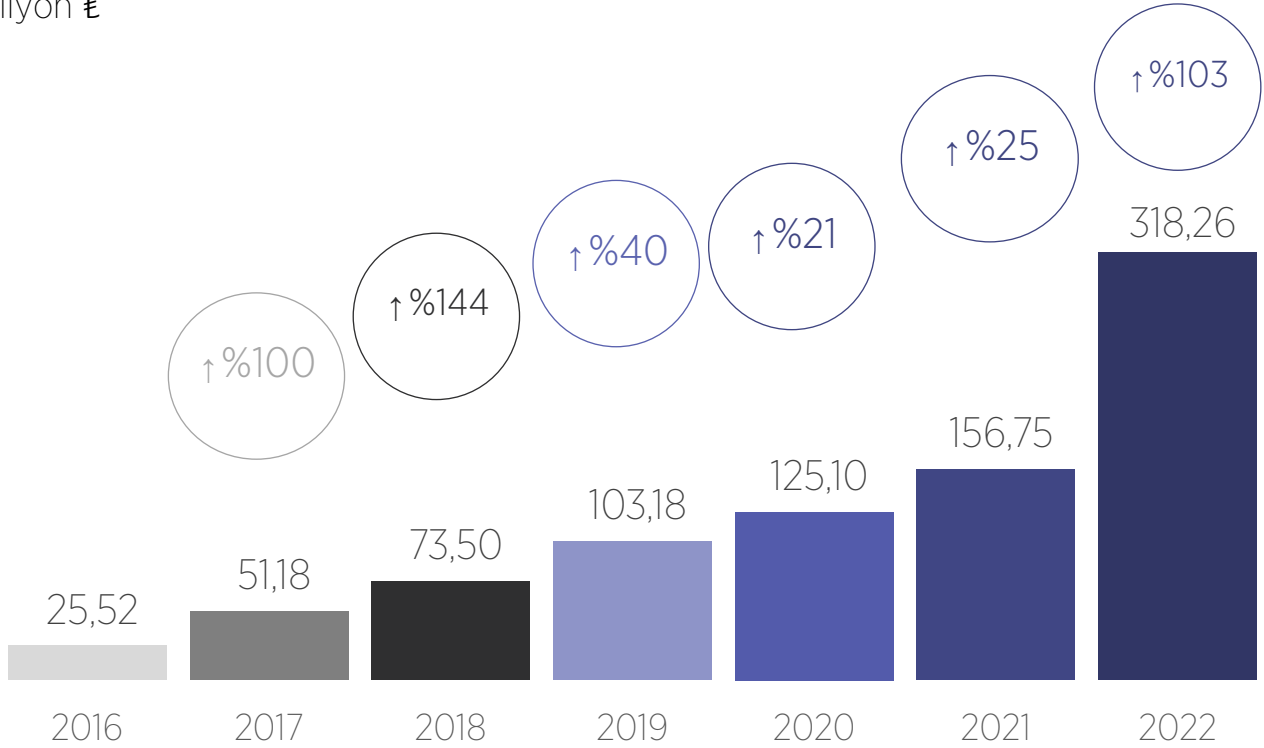
Şekil 46

Sabit Genişbant İnternet Pazarında Gelirler

Aşağıdaki şekilde (şekil 47) 2015 yılından 2021 yılına kadar gerçekleşen sabit internet ve genişbant hizmetlerinden elde edilen gelir bilgilerine yıllık olarak yer verilmektedir. İSS'lerin 2015 yılı gelirleri bir önceki yıla (16,048,930.52 ₺) göre %18 artarak 18,991,301.19 ₺ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2016 yılı gelirleri bir önceki yıla göre %34 artarak 25,524,593 ₺ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2017 yılı gelirleri bir önceki yıla göre %100 artarak 51,176,167 ₺ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2018 yılı gelirleri bir önceki yıla göre %44 artarak 73,503,494 ₺ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2019 yılı gelirleri bir önceki yıla göre %40 artarak 103,183,196 ₺ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2020 yılı gelirleri bir önceki yıla göre %21 artarak 125,098,019 ₺ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 yılı gelirleri bir önceki yıla göre %25 artarak 156,748,141 ₺ seviyesinde gerçekleşmiştir. Son olarak, 2022 yılı gelirleri bir önceki yıla göre %103 artarak 318,264,143 ₺ seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kaynak: BTHK

Yıllar İtibarıyla Sabit İnternet Hizmetlerden Elde Edilen Gelir,
Milyon ₺

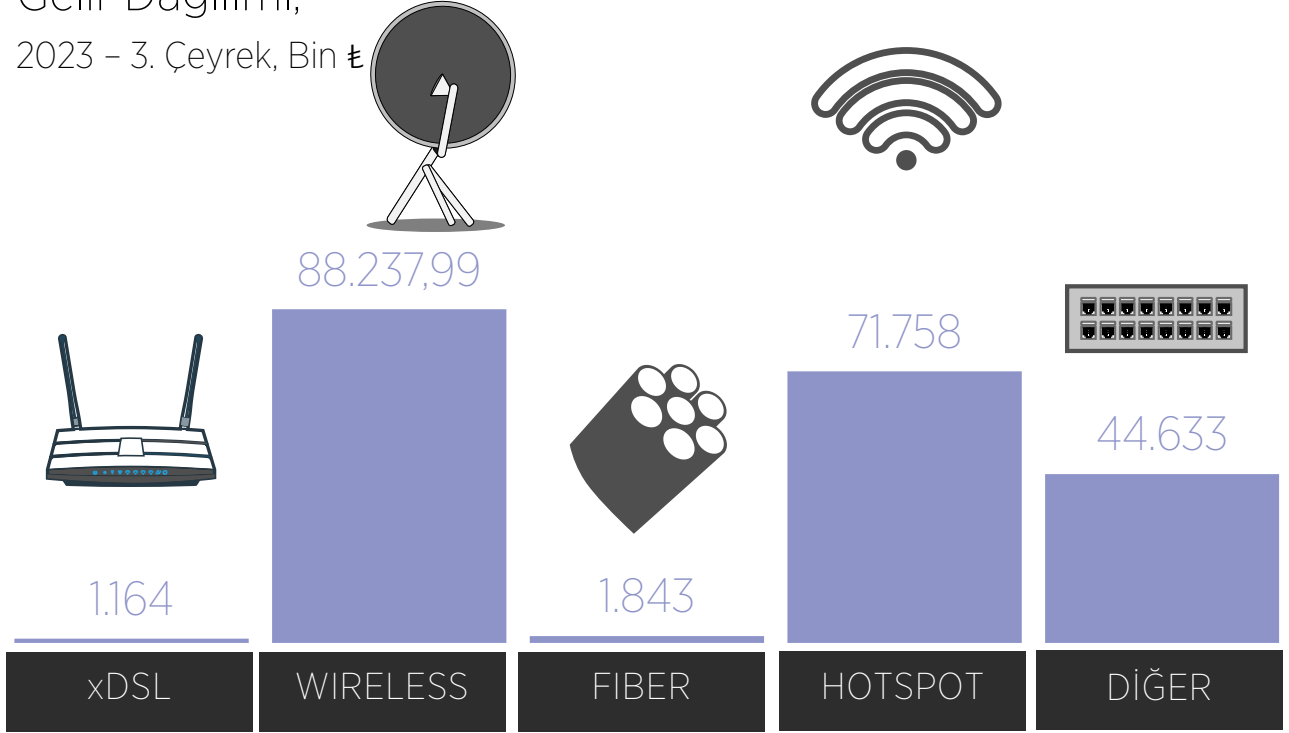

şekil 47

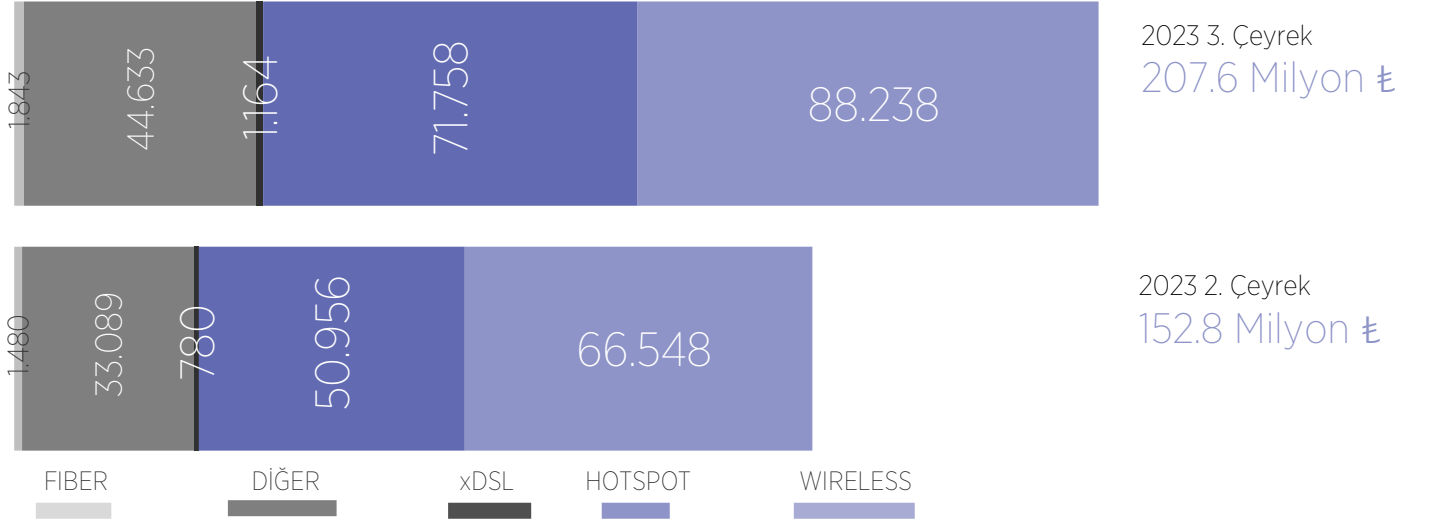
2023 yılı üçüncü çeyrekte internet servis sağılayıcılığına ilişkin toplam gelir yaklaşık 207,636,442 ₺ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2023 yılı üçüncü üç aylık dönemi incelendiğinde, internet servis sağılayıcılarının dönemsel gelirinin bir önceki döneme kıyasla (152,852,346 ₺) %36 oranında arttığı görülmektedir. Diğeri sayfadaki şekil 48'de sabit genişbant pazarında yer alan haberleşme sağılayıcıların son çeyrekteki net gelirlerinin dağılımına yer verilmektedir.

Aynı şekilde, internet servis sağılayıcıların son iki çeyrekteki (2023 ikinci çeyrek ve 2023 üçüncü çeyrek) gelir getiren farklı hizmetlerinin, toplam geliri üzerinde olan dağılımı yer almaktadır. Buna göre Wireless, Hotspot, Fiber ve xDSL gelirleri bir önceki döneme göre yükselmiştir.

Gelir Dağılımı, 2023 – 3. Çeyrek, Bin ₺

2023- 3. Çeyrek & 2023- 2. Çeyrek

Şekil 48

2023 ikinci çeyrekte toplam gelirlerin %43,5'ini oluşturan Wireless hizmetinin, 2023 üçüncü çeyrekte toplam gelirlerdeki payı yeniden %42,5 olmuştur. 2023 ikinci çeyrekte toplam gelir içinde %0,5'lik bir paya sahip olan xDSL gelirlerinin, 2023 üçüncü çeyrekte toplam gelir içindeki payı yeniden %0,6 olmuştur.

Abone Başına Aylık Gelir (ARPU)

Şekil 49'da İnternet Servis Sağlayıcıların sunduğu sabit genişbant İnternet hizmetlerine ilişkin 2014 yılı başından 2023 yılı üçüncü çeyreğe kadar gerçekleşen aylık bazda ortalama ARPU (Average Revenue per User: Abone Başına Aylık Ortalama Gelir) değerlerine yer verilmektedir.

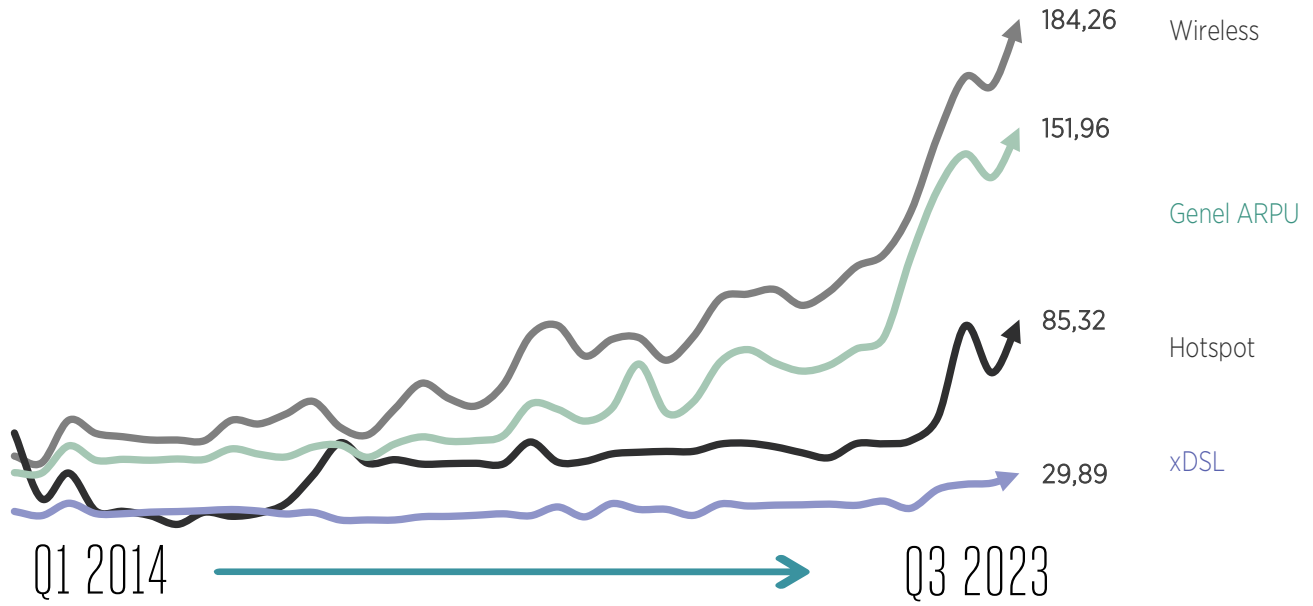
2023 yılı üçüncü çeyrek verilerine göre İSS'lerin abone başına aylık geliri 151,96 ₺³² olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılı üçüncü döneminde, İnternet servis sağlayıcılarının dönemsel ARPU oranı yaklaşık %32,2 artışla 151,96 ₺ olmuştur. 2023 ikinci çeyrekte aynı rakam 114,95 ₺ idi.

Kaynak: BTHK

Sabit Genişbant İnternet'te ARPU, (₺/Ay)³³

Şekil 49

Değişik genişbant hizmet türlerine göre, sektörün ARPU rakamları incelendiğinde 2023 üçüncü çeyrekte ortalama Wireless ARPU'sunun 184,26 ₺, Hotspot ARPU'sunun 85,32 ₺ ve son olarak xDSL ARPU'sunun 29,89 ₺ olduğu görülmektedir.

ARPU AVERAGE REVENUE PER USAGE
ARPU ABONE BAŞINA ORTALAMA GELİR

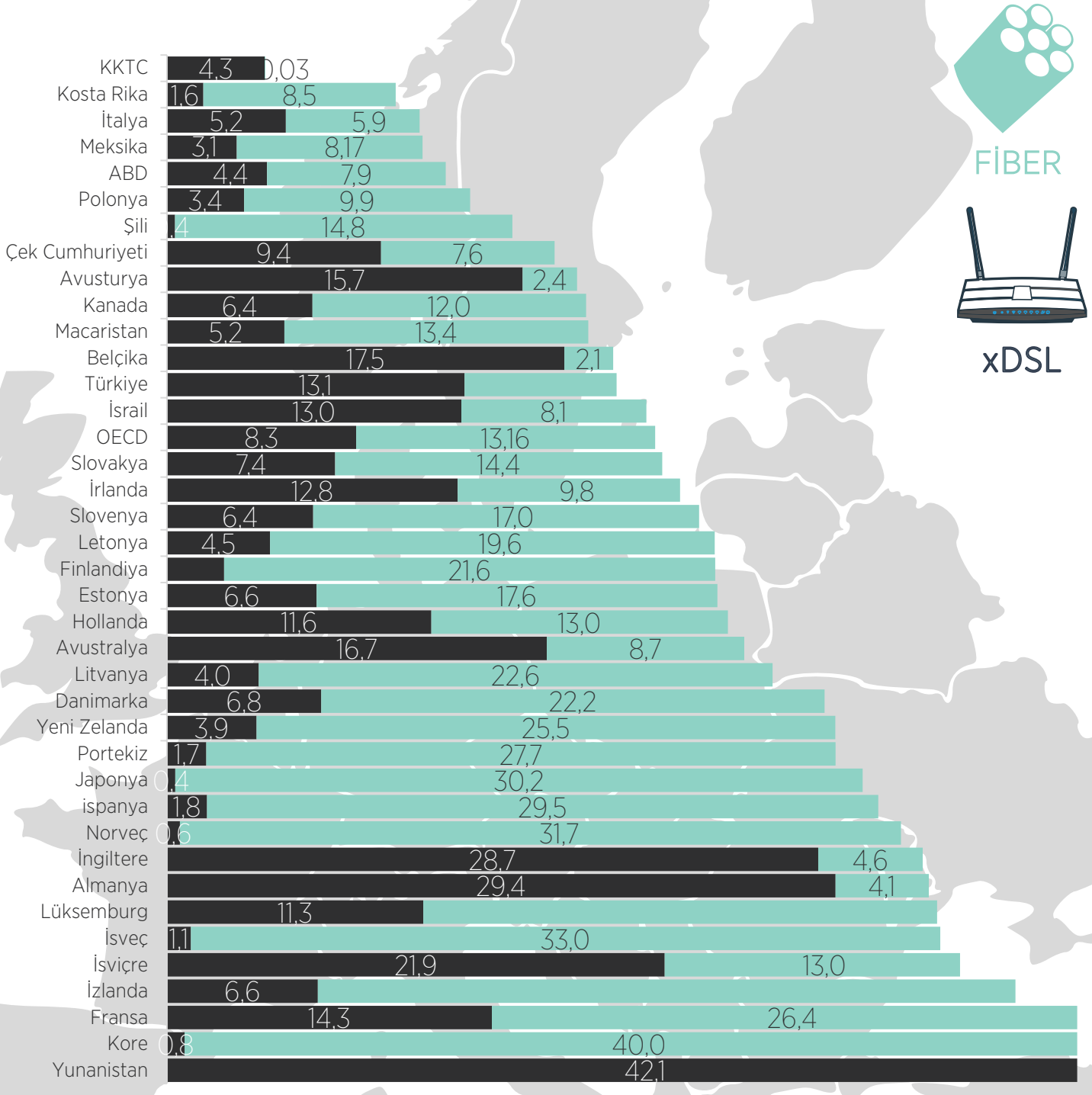
³² ARPU Hesaplama Yöntemi: Toplam Gelir / Kayıtlı Abone Sayısı Dönem Ortalaması

³³ Tarihsel verileri gösteren detay tablosu raporun son bölümünde bulunmaktadır.

Şekil 50’de ülkemiz ve OECD ülkelerinde sabit genişbant internet penetrasyon oranları temel bağlantı teknolojilerine göre verilmektedir. OECD ortalama penetrasyon oranları Aralık 2022 itibarıyla DSL için %13,16 ve Fiber için %8,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ülkemizde ise Eylül 2023 itibarıyla sabit genişbant internet penetrasyon oranlarının DSL için %4,2 ve Fiber için %0,8 seviyesinde olduğu görülmektedir.³⁴

Kaynak: OECD Genişbant Portalı

OECD Ülkelerinde Sabit Genişbant İnternet Penetrasyon Oranları, %

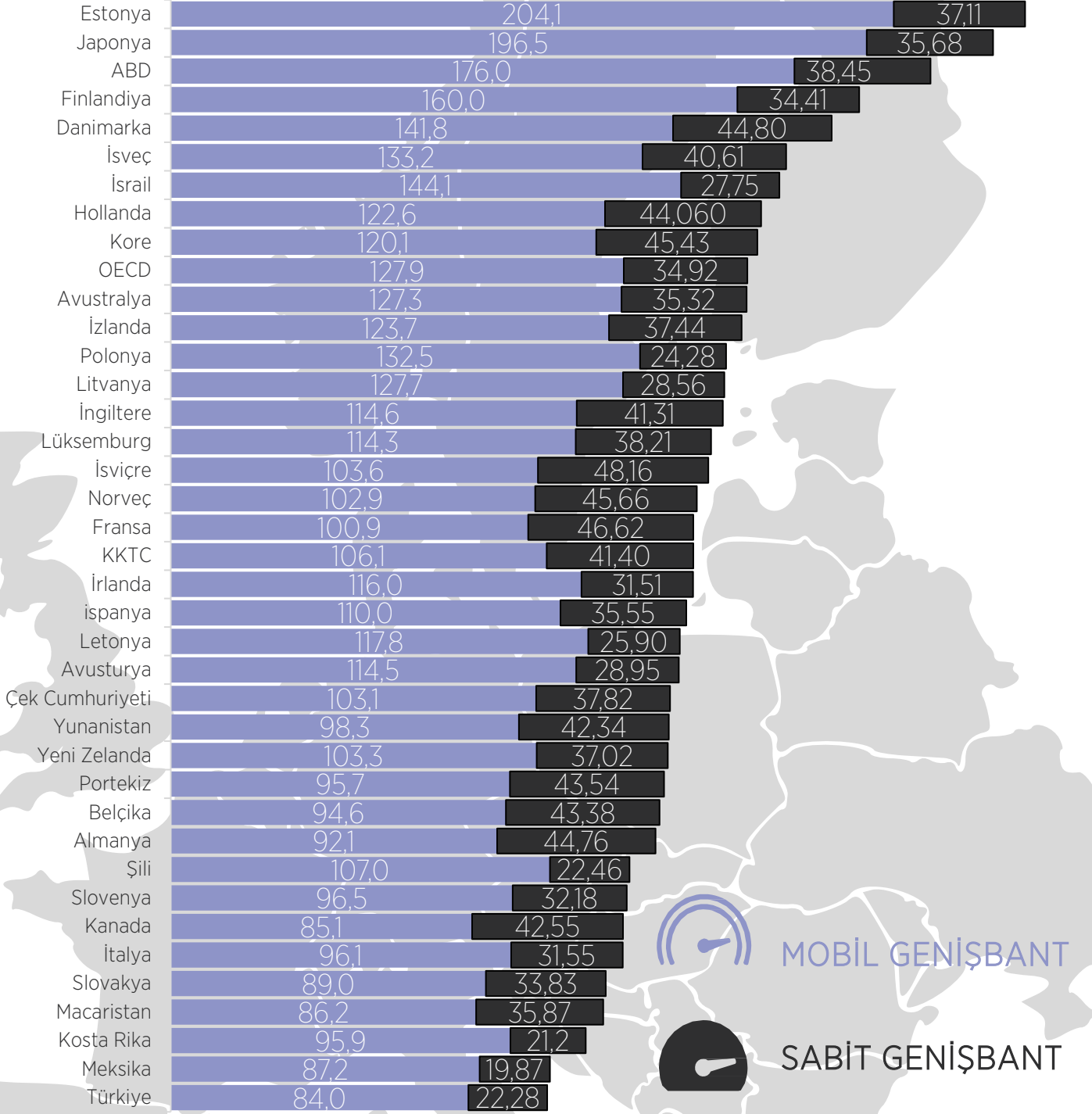
Şekil 50

³⁴ OECD ülkelerinin verileri Aralık 2022, KKTC verileri ise Eylül 2023 tarihli.

Şekil 51'de OECD ülkeleri ve ülkemizde nüfusa göre sabit ve mobil genişbant penetrasyon oranlarına yer verilmektedir. Ülkemizde nüfusa göre sabit genişbant penetrasyon oranı %41.4'iken OECD ülkeleri penetrasyon ortalaması %34,9'dur. Mobil genişbant penetrasyon oranı ülkemizde %106.1 iken OECD ortalaması %127.9'dur.³⁵

Kaynak: OECD Genişbant Portalı

OECD Ülkelerinde Sabit-Mobil Genişbant İnternet Yaygınlığı, %

Şekil 51

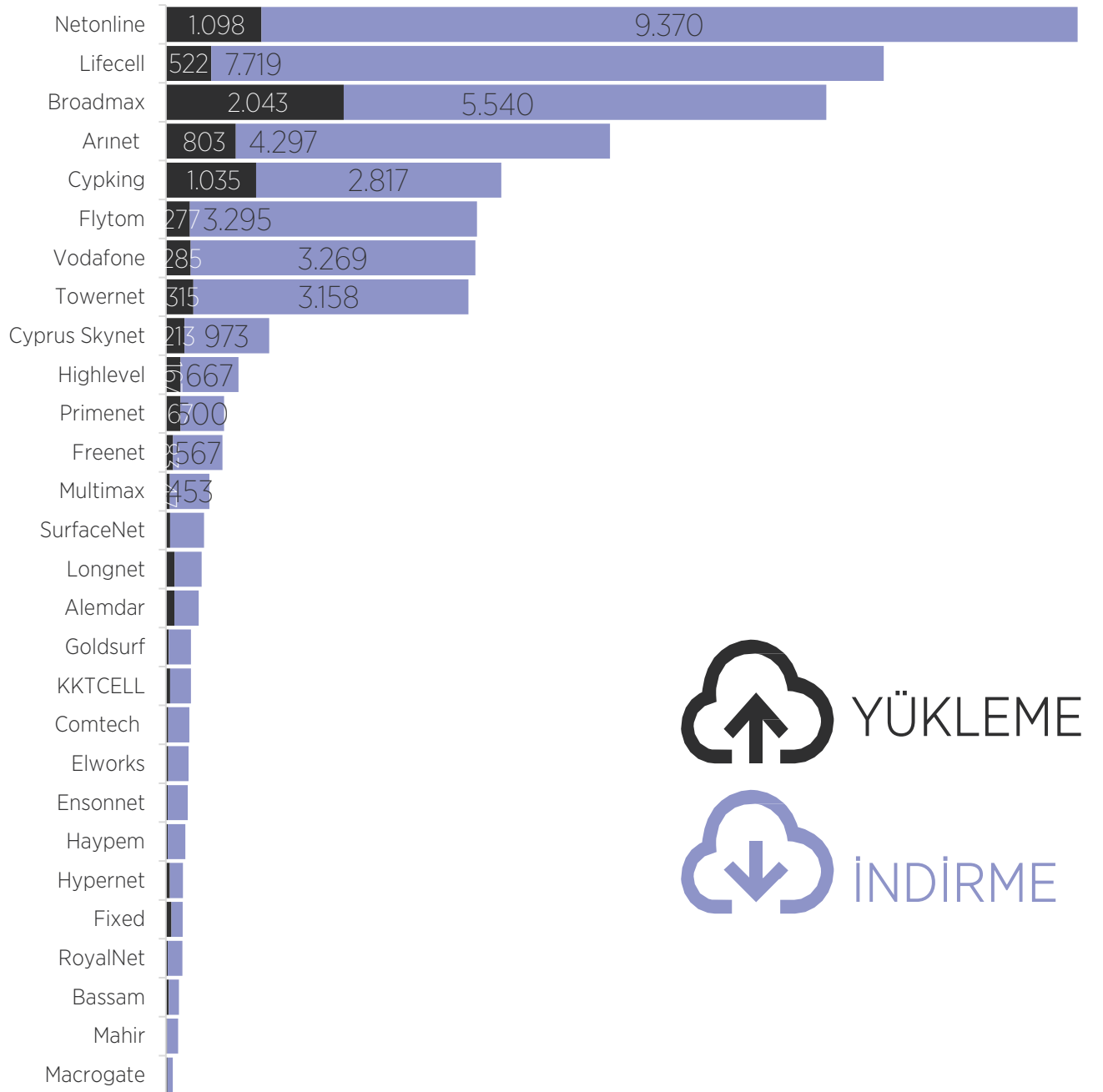
³⁵ OECD ülkelerinin verileri Aralık 2022, KKTC verileri ise Eylül 2023 tarihli.

2023 yılı üçüncü çeyreğinde toplam sabit genişbant internet kullanım (indirme ve yükleme) miktarı dönemsel olarak yaklaşık 160,298 TB olarak gerçekleşmiştir. Bu kullanımın yaklaşık %86'sı (137,292 TB) veri indirme, %14'ü veri yükleme (23,005 TB) şeklinde gerçekleşmiştir. Son bir yılda gerçekleşen toplam indirme ve yükleme miktarı ise yaklaşık olarak 331,434 TB (331 Petabyte) olarak hesaplanmıştır.

Buna göre, abone başına düşen indirme 248 GB/ay ve yükleme ise 42 GB/ay olarak hesaplanmaktadır. Alttaki şekilde (Şekil 52), farklı İSS'lerin aylık toplam indirme ve yükleme hacimleri gösterilmektedir.

Kaynak: BTHK

İSS Bazında Sabit Genişbant İnternet Kullanımı, (TB/Ay)³⁶

Şekil 52

³⁶ 2023 3. Çeyrekte veri indirme/yükleme bildirimde bulunan İSS'ler dâhil edilmiştir.

Çağrı Taşıma Sektörü

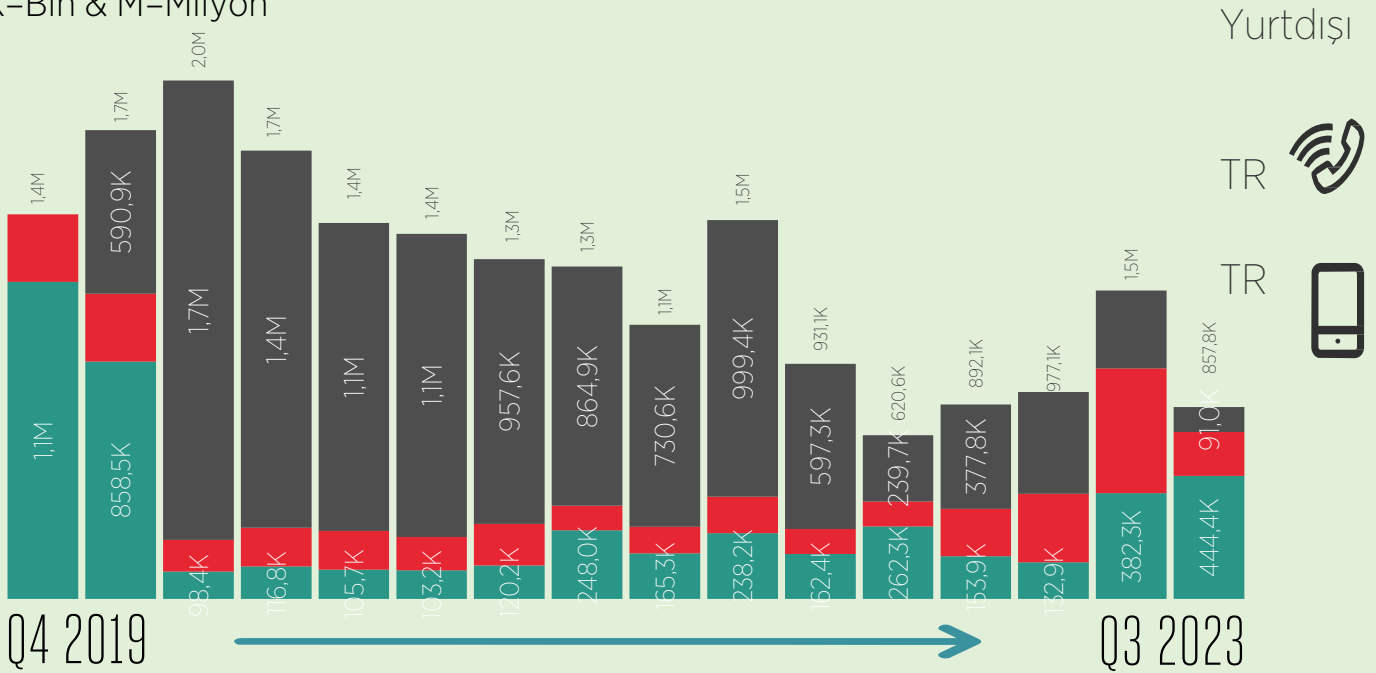
2023 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla çağrı taşıma hizmeti sunmak amacı ile Kurum tarafından yetkilendirilmiş 5 elektronik haberleşme sağlayıcı bulunmaktadır. Kurum, 2014 yılının ilk çeyreğine dair verilerden başlayarak, 2023'ün üçüncü çeyreğine kadar gerçekleşen çağrı taşıma miktarını kayıt altına almıştır.

Sabit şebekede çağrı taşıma hizmetine genel olarak bakıldığında, 2015 yılında bir önceki yıla kıyasla %4.2 artarak 29,566,838 (29.6 milyon) dakika, 2016 yılında bir önceki yıla kıyasla %20 azalarak 23,620,934 (23.62 milyon) dakika olmuştur. Çağrı taşıma hizmeti 2017 yılı verilerine bakıldığında ise toplam transit trafik miktarının 19,245,830 (19.2 milyon) dakika olarak gerçekleştiği, bir önceki yıla göre %18.5 azalma gerçekleştiği görülmektedir. 2018 yılında toplam transit trafik miktarının 17,608,479 dakika olarak gerçekleştiği, bir önceki yıla göre %8.5 azalma gerçekleştiği görülmektedir. 2019 yılı toplam transit dakika miktarı 6,734,276³⁷ dakika olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı toplam transit dakika miktarı 6,831,813 dakika olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılı toplam transit dakika miktarı 5,081,331 dakika olarak gerçekleşmiştir. Son olarak, 2022 yılı toplam transit dakika miktarı 3,943,563 dakika olarak gerçekleşmiştir. Alttaki şekilde (Şekil 53), haberleşme sağlayıcıların günümüze dek gerçekleşen trafik taşıma verilerine yer verilmektedir.

Kaynak: BTHK

Yurtdışından Taşınan Trafik (Geliş Yönüne Göre), Dakika

K=Bin & M=Milyon

Şekil 53

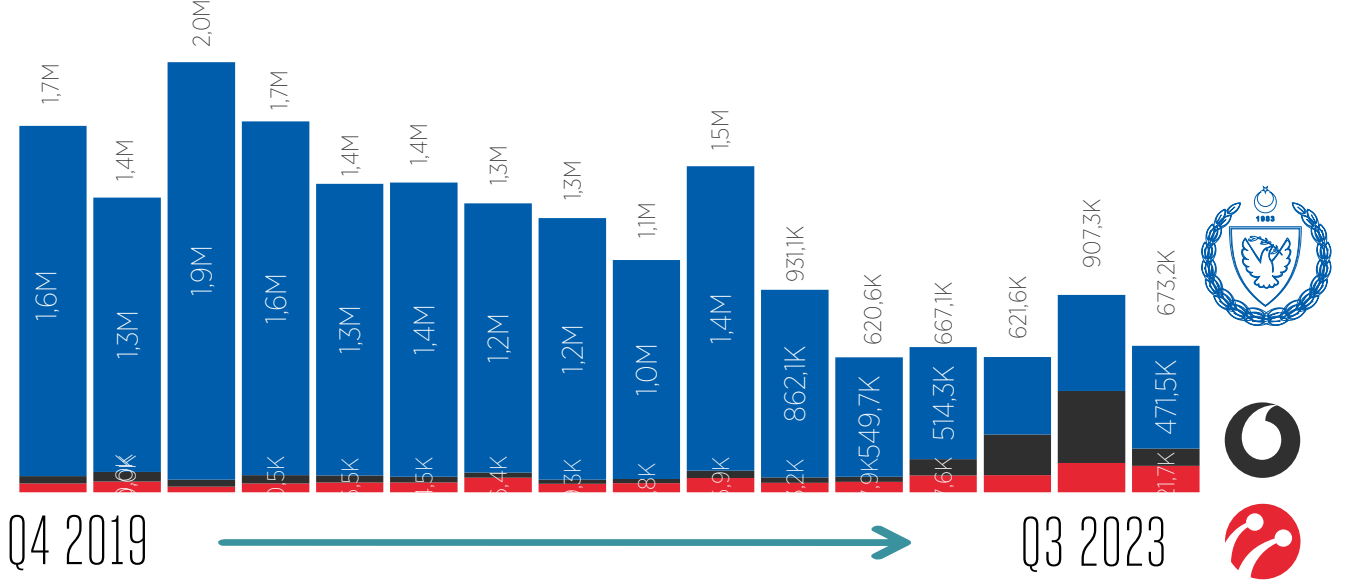
³⁷ 2019 - 4. Döneminde KKTC Telekomünikasyon Dairesi faturalama yapamadığından ötürü bazı işletmeciler veri verememiştir.

Altındaki diğer şekilde ise (Şekil 54), aynı dakika trafiği, taşınan dakikaların sonlandırıldığı haberleşme sağlayıcıya göre belirtilmektedir.

Kaynak: BTHK

Yurtdışından Taşınan Trafik (Sonlanışa Göre), Dakika

K=Bin & M=Milyon

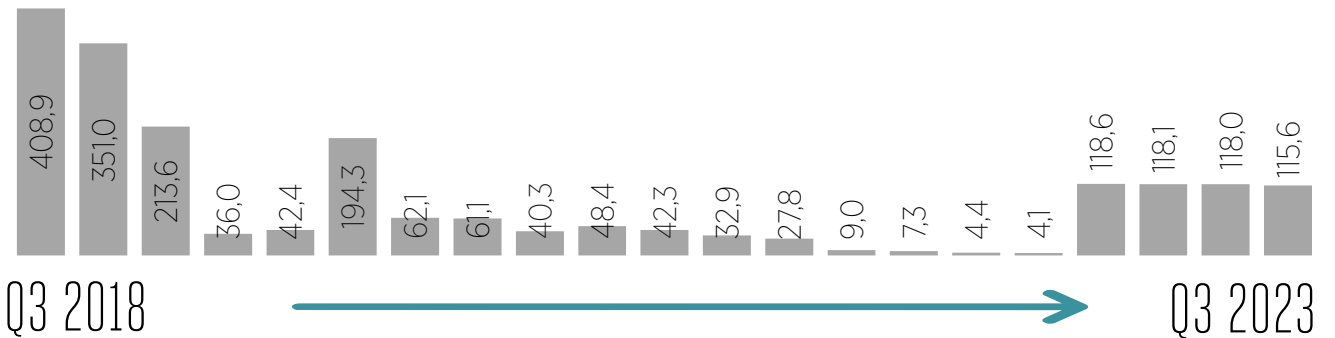
Şekil 54

Çağrı Taşıma Pazarında Gelirler

Aşağıdaki şekilde (Şekil 55) 2018 dördüncü çeyreğinden günümüze kadar gerçekleşen çağrı taşıma hizmetlerinden elde edilen gelir bilgilerine çeyrek dönemler bazında yer verilmektedir. Çağrı taşıma gelirleri, 2016 yılında 2.51 Milyon ₺ olmuştur. Haberleşme sağlayıcıların 2017 yılı gelirleri bir önceki döneme göre %25 azalarak 1.86 Milyon ₺ seviyesine gerilemiştir. 2018 toplam geliri 1.59 Milyon ₺ olmuştur. 2019 yılı gelirleri bir önceki döneme göre %69 azalarak 486 bin ₺ gelir elde edilmiştir. 2020 yılı gelirleri bir önceki döneme göre %56 azalarak 211 bin ₺ gelir elde edilmiştir. 2021 yılı gelirleri bir önceki döneme göre %81 azalarak 112 bin ₺ gelir elde edilmiştir. Son olarak, 2022 yılı gelirleri bir önceki döneme göre %81 azalarak 112 bin ₺ gelir elde edilmiştir.

Kaynak: BTHK

Çağrı Taşıma Hizmetinden Elde Edilen Gelir, Bin ₺

Şekil 55

Detaylı Tablolar

Kaynak: BTHK

Mobil Abone Kayıp Oranları (Churn Rate), %

	2019-2	2019-3	2019-4	2020-1	2020-2	2020-3	2020-4	2021-1	2021-2	2021-3	2021-4	2022-1	2022-2	2022-3	2022-4	2023-1	2023-2	2023-3
K.K. Turkcell																		
Ön Ödemeli	%33	%30	%27,8	%24,1	%14,9	%28,1	%19,2	%27,4	%32,4	%36,6	%35,8	%31,7	%22,7	%21,1	%28,4	%27,2	%21,6	%21,8
Faturalı	%17	%2,3	%1,5	%1,4	%1,7	%1,9	%2	%1,8	%1,7	%2,4	%2,0	%1,8	%2,1	%2,2	%1,7	%2	%2,9	%2,3
TELSİM																		
Ön Ödemeli	%22,8	%20,6	%21,3	%23,8	%25,2	%25,8	%21,6	%19,7	%15,6	%15,9	%12,8	%9,9	%16,6	%19,8	%17,8	%17,4	%19,5	%15,9
Faturalı	%2	%2,7	%1,8	%1,3	%2,9	%2,4	%1,9	%1,6	%1,5	%1,8	%1,3	%1,3	%1,7	%1,9	%1,3	%1,5	%1,7	%2,5

Tablo 3

Kaynak: BTHK

Mobil ARPU, (₺/Ay)

	2019-3	2019-4	2020-1	2020-2	2020-3	2020-4	2021-1	2021-2	2021-3	2021-4	2022-1	2022-2	2022-3	2022-4	2023-1	2023-2	2023-3
K.K. Turkcell																	
GENEL ARPU	30,47	37,50	29,36	28,29	31,05	31,72	31,24	32,73	36,72	39,75	38,56	45,66	52,16	60,01	64,35	75,09	93,17
Ön Ödemeli	30,83	38,12	29,59	30,80	33,07	36,37	34,10	34,31	30,18	35,07	38,93	45,69	51,77	61,94	70,65	74,53	77,68
Faturalı	43,39	47,45	44,70	41,68	50,88	47,18	44,87	52,38	53,43	54,68	69,03	66,96	61,38	64,46	63,04	62,60	60,33
Ses	19,77	23,30	20,35	21,05	23,61	23,74	23,26	24,80	25,26	25,61	24,92	26,47	26,47	30,66	33,45	39,17	44,48
Data	19,78	23,45	20,04	20,92	21,27	22,93	23,28	22,30	23,52	25,72	27,06	36,07	41,06	47,56	51,68	56,71	67,91
TELSİM																	
GENEL ARPU	44,95	44,29	34,70	38,35	38,00	37,64	40,92	44,81	45,46	47,01	55,47	34,18	60,74	54,08	59,47	74,28	67,82
Ön Ödemeli	25,77	26,15	27,12	31,56	32,54	34,57	42,34	34,65	40,53	43,83	54,46	24,33	59,02	49,09	52,67	57,32	53,37
Faturalı	34,91	34,68	36,77	38,41	38,15	38,39	39,64	43,57	43,34	46,09	52,58	52,58	56,97	52,04	57,61	71,40	62,23
Ses	39,81	40,40	42,38	48,47	47,10	48,79	52,11	50,77	49,33	49,76	53,73	23,85	59,32	51,43	58,74	70,65	56,15
Data	11,51	11,84	12,46	13,82	15,06	14,72	15,02	17,06	19,80	20,52	27,31	19,60	29,77	26,91	29,85	36,31	34,04

Tablo 4

Kaynak: BTHK

Mobil ARPM, (₺/Ay)

	2019-4	2020-1	2020-2	2020-3	2020-4	2021-1	2021-2	2021-3	2021-4	2022-1	2022-2	2022-3	2022-4	2023-1	2023-2	2023-3
K.K. Turkcell																
GENEL ARPM	0.09	0.08	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.10	0.09	0.10	0.10	0.11	0.13	0.15	0.17	0.19
Ön Ödemeli	0.10	0.10	0.10	0.11	0.12	0.11	0.13	0.14	0.12	0.15	0.16	0.18	0.20	0.23	0.69	0.31
Faturalı	0.09	0.09	0.08	0.09	0.09	0.09	0.10	0.11	0.11	0.09	0.09	0.09	0.10	0.12	0.41	0.16
TELSİM																
GENEL ARPM	0.17	0.17	0.18	0.18	0.17	0.19	0.18	0.18	0.18	0.20	0.21	0.23	0.20	0.24	0.28	0.25
Ön Ödemeli	0.13	0.12	0.12	0.15	0.12	0.12	0.16	0.12	0.12	0.14	0.14	0.19	0.18	0.20	0.15	0.25
Faturalı	0.18	0.19	0.19	0.18	0.18	0.20	0.19	0.19	0.20	0.21	0.23	0.25	0.21	0.25	0.32	0.25

Tablo 5

Kaynak: BTHK

Mobil Haberleşme Sağlayıcı Bazında MoU Değerleri, Dk./Ay

	2019-4	2020-1	2020-2	2020-3	2020-4	2021-1	2021-2	2021-3	2021-4	2022-1	2022-2	2022-3	2022-4	2023-1	2023-2	2023-3
K.K. Turkcell																
GENEL MoU	254	254	253	267	280	256	284	265	279	264	266	249	256	243	247	239
Ön Ödemeli	151	155	160	188	179	164	189	186	184	174	173	158	166	159	54	153
Faturalı	290	291	316	294	324	307	343	329	335	333	320	302	307	289	104	288
TELSİM																
GENEL MoU	239	232	251	272	276	253	282	267	264	255	261	252	256	243	249	216
Ön Ödemeli	133	132	139	154	160	138	138	115	118	112	117	108	111	107	120	78
Faturalı	319	305	316	344	340	320	350	354	358	345	344	335	338	320	320	314

Tablo 6

Mobil Baz İstasyon Sayıları

	2019-4	2020-1	2020-2	2020-3	2020-4	2021-1	2021-2	2022-3	2021-3	2021-4	2022-1	2022-2	2022-3	2022-4	2023-1	2023-2	2023-3
K.K. Turkcell																	
Lefkoşa	115	114	116	116	117	118	119	120	121	123	123	123	124	123	126	128	127
Gazi Mağusa	73	73	74	74	74	74	74	74	74	77	77	77	80	80	79	80	79
Girne	123	123	123	125	126	128	128	129	130	129	129	129	129	129	130	130	128
Güzelyurt	27	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	29
İskele	39	39	39	41	41	41	40	40	40	40	40	40	42	42	42	42	44
TELSİM																	
Lefkoşa	107	110	111	113	113	115	117	120	119	122	122	122	122	123	126	126	126
Gazi Mağusa	50	50	50	50	50	50	52	55	55	55	55	56	56	56	58	58	58
Girne	102	104	107	107	109	109	113	114	114	119	119	119	119	120	126	126	126
Güzelyurt	30	30	30	30	31	31	31	31	32	32	32	32	32	32	32	32	32
İskele	37	37	37	37	37	38	38	38	39	39	39	39	39	39	42	42	42

Tablo 7

Sabit Haberleşme Gelirleri, ₺

	2020-3	2020-4	2021-1	2021-2	2021-3	2021-4	2022-1	2022-2	2022-3	2022-4	2023-1	2023-2	2023-3
PSTN Gelirleri (Ses)	3.256.918	1.274.297	354.964	2.752.670	3.807.932	1.793.328	868.741	763.655	1.067.941	614.964	600.504	1.117.942	1.775.035
Abonelik Gelirleri (Ses)	3.992.332	3.962.082	3.934.242	5.039.392	5.003.208	4.975.835	4.942.480	4.915.385	4.890.419	4.865.801	4.851.543	5.953.346	6.483.390
GSM Arabağlantı Gelirleri	36.207	36.279	33.606	28.650	42.683	46.146	41.385	36.271	35.653	40.600	40.898	33.208	42.234
Trafik Taşıma	84.886	136.863	220.322	321	3	3	2	3	2	1	2	5	9
Chip Kart Gelirleri	747	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rehberlik Hizmetleri Gelirleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altyapı ve Parselasyon Gelirleri	981.456	1.549.256	753.279	1.232.315	1.766.923	2.886.013	1.089.745	2.164.108	2.320.097	3.062.326	3.220.183	3.838.911	5.415.287
Diğer Gelirler	2.000	1.750	-	-	500	250	500	2.000	4.001	250	4.825	8.000	2.320
xDSL Abone	725.415	709.605	696.870	681.750	667.560	667.560	630.315	622.170	611.190	604.350	596.625	594.750	588.705
Data Devresi (Özel Devreler)	2.229.491	2.407.602	2.519.871	2.702.609	2.793.836	2.793.836	3.095.700	3.133.766	3.321.643	3.373.213	3.451.880	5.548.109	6.766.148
Abonelik Gelirleri (Data)	26.500	7.500	36.250	14.750	7.250	7.250	10.000	2.750	25.750	24.500	24.500	31.500	21.000
Erişim Gelirleri	3.510.915	3.756.749	4.678.258	4.438.690	4.443.018	4.443.018	5.251.028	5.542.100	5.628.587	6.612.904	6.780.949	9.829.895	11.416.034
TOPLAM	14.846.120	13.843.580	13.227.912	16.891.897	18.532.913	18.424.282	15.929.896	17.182.207	17.905.284	19.198.909	19.571.908	26.955.666	32.510.163

Tablo 8

Kaynak: BTHK

Sabit ARPU, (₺/Ay)

	2020-1	2020-2	2020-3	2020-4	2021-1	2021-2	2021-3	2021-4	2022-1	2022-2	2022-3	2022-4	2023-1	2023-2	2023-3
GENEL ARPU	46,93	45,08	59,60	55,92	53,70	69,34	77,08	77,06	67,04	72,76	76,19	82,04	83,96	116,04	140,49
Ses	18,15	17,08	30,02	21,87	18,03	32,86	37,55	29,07	25,12	24,69	26,04	24,09	24,07	31,45	36,64
Data	120,03	128,40	125,43	135,99	159,55	160,33	164,86	185,53	196,21	207,27	216,36	242,33	250,33	371,45	437,98

Tablo 9

Kaynak: BTHK

Sabit Haberleşme Sağlayıcı MoU Değeri, Dk./Ay

	2020-1	2020-2	2020-3	2020-4	2021-1	2021-2	2021-3	2021-4	2022-1	2022-2	2022-3	2022-4	2023-1	2023-2	2023-3
MoU	124	115	89	134	100	125	94	104	94	94	81	79	74	97	88

Tablo 10

Kaynak: BTHK

Sabit Genişbant İnternet Abone Sayıları

	2020-2	2020-3	2020-4	2021-1	2021-2	2021-3	2021-4	2022-1	2022-2	2022-3	2022-4	2023-1	2023-2	2023-3
xDSL	16,418	15,936	15,587	15,304	14,968	14,655	14,282	13,825	13,644	13,400	13,248	13,081	13,044	12,912
Dialup	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wireless	95,064	98,147	100,334	109,858	108,862	121,189	128,617	135,401	137,171	143,677	150,620	150,289	156,167	163,089
Fiber	132	144	152	153	142	152	155	167	175	178	925	3,474	953	936
Hotspot	112,042	116,207	122,861	124,776	126,198	135,824	137,091	137,468	137,462	131,747	264,344	267,251	279,304	281,365

Tablo 11

Kaynak: BTHK

Sabit Genişbant ARPU, (₺/Ay)

	2020-2	2020-3	2020-4	2021-1	2021-2	2021-3	2021-4	2022-1	2022-2	2022-3	2022-4	2023-1	2023-2	2023-3
GENEL ARPU	39,58	50,60	53,90	50,23	47,99	49,57	54,08	57,11	79,29	97,94	107,66	101,24	114,95	151,96
xDSL	8,34	11,49	10,92	11,14	11,15	11,43	11,10	12,26	10,29	15,40	16,88	17,25	19,90	29,89
Wireless	57,46	68,08	69,15	70,42	66,05	69,82	76,70	79,97	91,73	112,62	128,76	126,40	144,77	184,26
Hotspot	25,93	27,95	28,16	27,19	25,54	24,19	28,06	28,02	28,86	35,29	60,40	47,53	62,15	85,32

Tablo 12

Elektronik Haberleşme Sağlayıcılar

HABERLEŞME SAĞLAYICI ADI	KISALTMA
MOBİL HABERLEŞME	
Kıbrıs Mobile Telekomünikasyon Ltd.	K.K. Turkcell
Vodafone Mobile Operations Ltd.	TELSİM
SABİT HABERLEŞME	
K.K.T.C. Telekomünikasyon Dairesi	TELEKOMÜNİKASYON DAİRESİ
İNTERNET SERVİS SAĞLAYICILIĞI	
Airmax Communicaton Ltd.	AIRMAX
Alemdar Networks Ltd.	ALEMDAR
Analiz Computer (Cesim Ltd.)	ANALİZ
Arinet Security & Internet Consultancy Ltd.	ARINET
Broadmax İletişim Ltd.	BROADMAX
Bassam & Wael Internet Ltd.	BASSAM & WAEL
Comtech Ticaret Ltd.	COMTECH
Cyberspace Solutions Ltd.	CYBERSPACE
Cypking Network & Communication Ltd.	CYPKING
Cyprus Sky Network Global Ltd.	CYPRUS SKY
Enson Net Ltd.	ENSON NET
Freenet İletişim Ltd.	FREENET
Fibernet Teknoloji Ltd.	FIBERNET
Fixnet Broadband Ltd.	FIXNET
Flytom Networks Ltd.	FLYTOM NETWORKS
Gizmoswift Internet Ltd.	GIZMOSWIFT
Gold Surf Internet Ltd.	GOLDSURF INTERNET
Haypem İletişim Ltd	HAYPEM
High Level Software Ltd.	HIGH LEVEL SOFTWARE

Hypernet Internet Ltd.	HYPERNET
Kıbrıs Mobile Telekomünikasyon Ltd.	K.K. Turkcell
Lifecell Digital Ltd.	LIFECCELL
Longnet İletişim Ltd.	LONGNET
Macrogate Net Solutions Şirketi Ltd.	MACROGATE
Mahir & Sons Ltd. (Kıbrıs NET Internet)	MAHİR BİLGİSAYAR
Megafox İletişim Ltd.	MEGAFOX
Multimax İletişim Ltd.	MULTIMAX
Netonline Bilişim Şirketi Ltd.	NETONLINE
Netpoint Networks Ltd.	NETPOINT NETWORKS
Primenet İnternet Servis Sağlayıcılığı Ltd.	PRIMENET
Royalnet Networks Ltd.	ROYALNET
Skyworld Networks Ltd.	SKYWORLD
Surface Net Ltd.	SURFACE NET
Townet İletişim Ltd.	TOWNET
Vodafone Mobile Operations Ltd.	VODAFONE MOBILE
Vodafone Evde Operations Ltd.	VODAFONE EVDE
Xrealnet İnternet Ltd.	XREALNET
ÇAĞRI TAŞIMA	
Netonline Ltd.	NETONLINE
Flytom Networks Ltd.	FLYTOM NETWORKS
Trio Telekom Ltd.	TRIOTEL
Lifecell Digital Ltd.	LIFECCELL
Geop Teknoloji Ltd.	GEOP
ALTYAPI İŞLETMECİLİĞİ	
Arinet Security & İnternet Consultancy Ltd.	ARINET
Broadmax İletişim Ltd.	BROADMAX
Comtech Ticaret Ltd.	COMTECH
Kıbrıs Mobile Telekomünikasyon Ltd.	K.K. Turkcell
Lifecell Digital Ltd.	LIFECCELL
Netonline Ltd.	NETONLINE
K.K.T.C. Telekomünikasyon Dairesi	TELEKOMÜNİKASYON DAİRESİ
Vodafone Mobile Operations Ltd.	TELSİM

ISO 27001:2013 CERTIFIED

Bilgi Güvenliği Y.S.
TS EN ISO/IEC 17021-1

AB-0134-YS

bthk.org